

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 2 Nollaig 2016
(OR. en)

15090/16

**Comhad Idirinstitiúideach:
2016/0375 (COD)**

**ENER 412
CLIMA 167
IA 123
CODEC 1788**

TOGRA

ó:	Ard-Rúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna shíniú ag Jordi AYET PUIGARNAU, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	1 Nollaig 2016
chuig:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2016) 759 final
Ábhar:	Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh, lena leasaítear Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Rialachán (CE) Uimh. 663/2009, Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2009/119/CE ón gComhairle, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, Treoir 2013/30/AE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2016) 759 final ón gCoimisiún.

Faoi iamh: COM(2016) 759 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 30.11.2016
COM(2016) 759 final

2016/0375 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh,

**lena leasaítear Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE,
Rialachán (CE) Uimh. 663/2009, Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, Treoir 2009/73/CE,
Treoir 2009/119/CE ón gComhairle, Treoir 2010/31/AE,
Treoir 2012/27/AE, Treoir 2013/30/AE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus
lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013**

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

{SWD(2016) 394 final}
{SWD(2016) 395 final}
{SWD(2016) 396 final}
{SWD(2016) 397 final}

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Ní féidir Aontas Fuinnimh láidir ag a bhfuil beartas aeráide uailmhianach agus athrú ón mbonn aníos ar ár gcóras fuinnimh a bhaint amach ach amháin trí ghníomhaíocht chomhordaithe - idir reachtach agus neamhreachtach - ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta a ghlacadh. Chun é seo a bhaint amach beidh gá le *Rialachas* láidir a chinnteoidh go mbeidh idir bheartais agus bhearta ag na leibhéil éagsúla comhsheasmhach, comhlántach agus sách uailmhianach. Is é príomhchuspóir an tionscnaimh seo ná an bonn reachtach riachtanach a leagan amach don phróiseas seo chun an tAontas Fuinnimh a sheachadadh. Is bonn é seo nach mór é a chomhlánú le bearta neamhreachtacha agus le gníomhaíocht chun go n-éireoidh leis an Rialachas.

Beidh laghdú nach beag ar ualach riaracháin na mBallstát, an Choimisiúin agus Foras eile AE mar thoradh ar an togra, rud atá ag teacht le **tiomantas láidir an Choimisiúin do Rialáil Níos Fearr**. Tá tairbhí ag na ceanglais phleanála agus tuairiscithe atá ann faoi láthair (don Choimisiún agus do na Ballstáit araon) sna réimsí fuinnimh agus aeráide ó thaobh faisnéise mionsonraithe ar shainréimsí beartais agus tacaíonn siad le cur chun feidhme reachtaíochta earnála. Mar sin féin, tá siad ar fáil i réimse leathan píosaí reachtaíochta ar leith a glacadh ag amanna éagsúla. Dá thoradh sin tá méid áirithe iomarcaíochta, neamhleanúnachais agus forluí ann chomh maith le heaspa comhtháthaithe idir an réimse fuinnimh agus an réimse aeráide. Lena chois sin, sainmhíníodh cuid de na ceanglais atá ann faoi láthair i bhfianaise na spriocanna comhfhreagracha do 2020 a bhaint amach agus dá bhrí sin níl siad oiriúnach chun tacú le Creat 2030 um Fhuinneamh agus Aeráid ná níl siad sioncronaithe leis na hoibleagáidí pleanála agus tuairiscithe faoi Chomhaontú Pháras¹.

Leis an togra seo tabharfar na hoibleagáidí pleanála agus tuairiscithe le chéile atá scaipthe ar fud phríomhphiosáí reachtaíochta AE um fhuinneamh, aeráid agus réimsí beartais eile a bhaineann leis an Aontas Fuinnimh. Ar an gcuma seo déanfar na hoibleagáidí a shimpliú go mór. Leis an togra laghdaítear na riachtanais seo, ailínítear agus tugtar cothrom le dáta iad agus baintear dúbláil atá ann faoi láthair. San iomlán déantar breis is 50 oibleagáid ón acquis fuinnimh agus aeráide atá ann faoi láthair a chomhtháthú, a chuíchóiriú nó a aisghairm leis an togra. Áirítear orthu seo oibleagáidí um pleanáil, tuairisciú agus faireachán (ag comhtháthú 31 acu agus ag baint 23 acu). Leis an bpróiseas cuíchóirithe um Rialachas polaitiúil idir an Coimisiún agus na Ballstáit, le dlúth-rannpháirtíocht ó institiúidí eile AE, déanfar minicíocht agus tráthúlacht na n-oibleagáidí a ailíniú, cuirfear feabhas mór ar thrédhearcacht agus ar chomhar agus cruthófar tairbhí breise ó thaobh laghdú an ualaigh riaracháin de dá thoradh.

Ina chuid conclúidí an 24 Deireadh Fómhair 2014 chomhaontaigh an Chomhairle Eorpach ar chreat 2030 um fhuinneamh agus aeráid², bunaithe ar mholadh an Choimisiúin³. Éilíodh sna

¹ Arna nglacadh ag 21ú Comhdháil Páirtithe Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) i mí na Nollag 2015.

² Bunaithe ar sprioc aeráide 40 % de laghdú intíre ar a laghad ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair faoi 2030 i gcomparáid le 1990, sprioc cheangailteach ar leibhéal AE arb ionann í agus 27 % ar a laghad den chion fuinnimh in-athnuaite a ídeofar in AE faoi 2030, sprioc tháscach 27 % ar a laghad ar leibhéal AE maidir le feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh in 2030 agus sprioc 15 %

conclúidí go bhforbrófaí Rialachas iontaofa trédhearcach gan aon ualach riaracháin nach bhfuil gá leis, mar chabhair chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh AE a chuid spriocanna faoin mbeartas fuinnimh leis an tsolúbthacht atá riachtanach do na Ballstáit ar shlí a lán-urramóidh a saoirse maidir lena meascán fuinnimh féin a chinneadh. Aibhsíodh gur cheart an Rialachas sin a thógáil ar chlocha tógála atá ann cheana, cosúil le cláir náisiúnta aeráide, pleananna náisiúnta don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh agus an gá le cuíchóiriú a dhéanamh ar shraitheanna pleanála agus tuairiscithe ar leith agus iad a thabhairt le chéile.

Leathnaigh Straitéis an Aontais Fuinnimh an 25 Feabhra 2015 an raon Rialachais - thar Chreat 2030 um fhuinneamh agus aeráid - chuig gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh (cinnteacht fuinnimh, dlúthpháirtíocht agus muinín; an margadh inmheánach fuinnimh; measarthacht éilimh; dícharbónú, fuinneamh in-athnuaite san áireamh; agus taighde, nuálaíocht agus iomaíochas).

Thug Staid an Aontais Fuinnimh an 18 Samhain 2015 agus Treoir an Choimisiúin do Bhallstáit ar phleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide a bhí mar aguisín leis tuilleadh sonraí agus shonraigh sé gur cheart don Rialachas a bheith fréamhaithe sa reachtaíocht.

Aithníodh i gconclúidí na Comhairle Fuinnimh an 26 Samhain 2015 go mbeidh Rialachas ina uirlis fíor-riachtanach chun an tAontas Fuinnimh a chur le chéile go héifeachtúil agus go héifeachtach. Go comhuaineach leis seo, reáchtáiltear comhráite go rialta idir an Coimisiún agus na Ballstáit i gcreat an Ghrúpa Oibre Theicniúil um Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide.

I rún ó Pharlaimint na hEorpa dar teideal "I dTreo Aontas Fuinnimh Eorpach" an 15 Nollaig 2015 iarradh gur cheart do Rialachas an Aontais Fuinnimh a bheith uailmhianach, iontaofa, trédhearcach, daonlathach agus gur cheart dó Parlaimint na hEorpa a chuimsiú go huile agus go hiomlán chun a áirithiú go mbainfear spriocanna aeráide agus fuinnimh na bliana 2030 amach.

Ar an mbonn seo tá an togra seo ag díriú ar an gcreatlach rialúcháin um Rialachas an Aontais Fuinnimh a bhunú ar dhá phríomh-thaca: Ar dtús, oibleagáidí maidir le pleanáil, tuairisciú agus faireachán sa réimse fuinnimh agus aeráide a lárshruthú chun go léireofar na prionsabail i dtaca le rialáil níos fearr. Ar an dara dul síos, próiseas polaitiúil láidir a shainmhíniú idir na Ballstáit agus an Coimisiún le dlúth-rannpháirtíocht institiúidí eile AE, i bhfianaise spriocanna an Aontais Fuinnimh a bhaint amach, go háirithe a chuid spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030.

Ar an 5 Deireadh Fómhair 2016, dhaingnigh an tAontas Eorpach Comhaontú Pháras, a tháinig i bhfeidhm an 4 Samhain 2016. Cuireann an Rialúchán atá molta le cur chun feidhme Chomhaontú Pháras lena n-áirítear an timthriall athbhreithnithe 5 bliana atá aige agus cinntíonn sé go gcomhtháthófar riachtanais faireacháin, tuairiscithe agus fíorúcháin faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) agus faoi Chomhaontú Pháras go comhchuí i rialachas an Aontais Fuinnimh.

³ d'idirnaisc. Cuireadh in iúl sna conclúidí leis go ndéanfar athbhreithniú ar na spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh faoi 2020. Táthar ag cuimhneamh ar leibhéal 30 % ar leibhéal AE ina thaobh seo.
Teachtaireacht ón gCoimisiún an 22 Eanáir 2014 dar teideal "Creat beartais um an aeráid agus fuinnimh sa tréimhse ó 2020 go 2030" (COM/2014/015 final).

- **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

Bunaithe ar na torthaí a bhí ar Sheiceáil Oiriúnachta ar an acquis fuinnimh agus ar chodanna ábhartha den acquis aeráide, is é a dhéanfaidh an Rialachán atá molta na hoibleagáidí pleanála agus tuairiscithe atá ar na Ballstáit agus na hoibleagáidí faireacháin atá ar an gCoimisiún agus atá le fáil sa reachtaíocht earnálach faoi láthair a choinneáil, a aisghairm nó a leasú. Ullmhaíodh an togra go comhthreomhar le hathbhreithnithe an Choimisiúin ar an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh, an Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh, an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite agus píosaí éagsúla reachtaíochta atá cuimsithe sa Tionscnamh Deartha Margaidh d'fhonn a áirithiú go bhfuil comhtháthú iomlán idir na tionscnaimh seo. Lena chois sin, cinntíodh comhsheasmhacht le píosaí reachtaíochta eile de chuid AE sna réimsí aeráide agus fuinnimh.

De bhreis air seo, comhtháthaíonn an togra an Rialachán um shásraí faireacháin (MMR) chun a áirithiú go bhfuil comhtháthú idir an réimse fuinnimh agus an réimse aeráide. Go ginearálta, leanann an togra ar aghaidh leis an gcur chuige arb iad na forálacha um pleanáil, tuairisciú agus faireachán faoi Rialachán an tSásra Faireacháin Aeráide a bhí mar thoradh ar chuíchóiriú a rinneadh roimhe sin sa réimse aeráide. Mar sin féin, déanann an togra seo forálacha an Rialacháin um shásraí faireacháin atá ann cheana a chuíchóiriú le reachtaíocht sa réimse fuinnimh, tugann sé na forálacha atá ann cheana féin cothrom le dáta chun iad a chur in oiriúint do chur chun feidhme an Rialacháin um Chomhroinnt Díchill agus an Rialacháin maidir le Talamhúsáid, Athrú ar Thalamhúsáid agus Foraoiseacht agus chun gealltanais an Aontais Eorpaigh faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh. De bhrí go gclúdaíonn an togra roinnt réimsí ábhair, socraíodh gan athmhúnlú ar Rialachán an tSásra Faireacháin Aeráide a mholadh. Mar sin féin, is tábhachtach leis an gCoimisiún gach ábhar a bhí i Rialachán an tSásra Faireacháin Aeráide agus nach bhfuil sé i gceist aon athrú a dhéanamh air leis an togra reatha, a choinneáil.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Tá an tionscnamh nasctha chomh maith le réimsí beartais eile mar iompar, comhshaol, tionsclaíocht, geilleagar, taighde agus iomaíochas. Is tábhachtach an rud é áfach a thabhairt dár n-aire go ndírítear an tionscnamh seo - i dtaca le cuíchóiriú agus comhtháthú pleanála agus tuairiscithe - ar na réimsí fuinnimh agus aeráide agus ag an am céanna go sníomhtar isteach roinnt sraitheanna tuairiscithe agus pleanála ar leith i réimsí eile. Tá sé seo riachtanach chun a áirithiú gur féidir an próiseas a bhainistiú agus é a dhíriú ar phríomhchuspóirí an Aontais Fuinnimh.

Comhlánaíonn gné na moltaí ón gCoimisiún do Bhallstáit mar atá siad leagtha amach ag an Rialachán atá beartaithe na moltaí a eisíodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus tá sí ag teacht leis. Diríonn an Seimeastar Eorpach ar shaincheisteanna um athchóiriú macra-eacnamaíoch agus struchtúrtha (nach mbíonn nasctha ach go hannamh le fuinneamh nó aeráid). Téann an Rialachas i ngleic le cúrsaí fuinnimh agus aeráide mar shaincheisteanna beartais ar leith áfach. Má bhaineann saincheisteanna beartais ar leith maidir le fuinneamh agus aeráid le hathchóiriú macra-eacnamaíoch nó struchtúrtha ba cheart dóibh fós a bheith mar chuid den Seimeastar Eorpach.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

• Bunús dlí

Is iad Ailt 191, 192 agus 194, CFAE (an Conradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh) bunús dlí fhorálacha uile an Rialacháin.

Leis an Rialachán beartaithe táthar ag iarraidh cuspóir dlisteanach a bhaint amach laistigh de raon na n-alt seo. Tá feidhm de ghnáth ag an ngnáth-nós imeachta reachtach maidir le glacadh le bearta de réir Airteagail 192(1) CFAE agus Airteagail 194(2) den CFAE.

• Coimhdeacht (maidir le hinniúlacht neamheisiach)

Tá an gá le meas a léiriú ar phrionsabal na coimhdeachta ar cheann de na smaointe bunúsacha ar a bhfuil an Rialachas bunaithe. Is é is bunús leis ná an cur chuige gur cheart do na Ballstáit féin pleananna náisiúnta a bhunú mar aon leis na cuspóirí agus na bearta a leagtar amach iontu.

An gá le beart AE

De bharr go mbaineann roinnt gnéithe de Straitéis an Aontais Fuinnimh le cuspóirí atá socraithe ar leibhéal AE tá gá le gníomhaíocht ar leibhéal an Aontais chun a áirithiú go mbainfear na cuspóirí seo amach. Lena chois sin, tá gá leis an mbeart seo chun comhleanúnachas na mbeartas fuinnimh agus aeráide laistigh d'AE agus ar fud na mBallstát a bhaint amach agus solúbthacht do na Ballstáit a chaomhnú ag an am céanna. Thairis sin, ní féidir dul i ngleic le mórchuid na bhfadhbanna fuinnimh atá roimh an Aontas trí ghníomhaíocht náisiúnta gan aon chomhordú. Is fíor sin leis i dtaobh athrú aeráide, rud a théann trasna teorainneacha agus nach féidir a réiteach trí ghníomhaíocht áitiúil, náisiúnta ná fiú trí ghníomh ar leibhéal AE amháin.

Thairis sin, tá gá le gníomhaíocht ón Aontas chun comhar idir Ballstáit AE a chur chun cinn tuilleadh de bharr go bhfuil gach gné den Aontas Fuinnimh ag baint le cúrsaí trasteorann. Ní fhéadfaí ceann ar bith de ghnéithe an Aontais Fuinnimh a chur chun feidhme go héifeachtach gan Rialachas AE idir na Ballstáit agus comhar réigiúnach a bheith á chothú ag an gCoimisiún i mbeartas fuinnimh agus aeráide. Tá gá le gníomhaíocht ar leibhéal AE leis, chun a áirithiú go bhfuil AE ullamh chun a bheith rannpháirteach go huile agus go hiomlán sa phróiseas athbheithnithe faoi Chomhaontú Pháras.

Mar fhocal scoir, tá gá le gníomhaíocht AE chun cuíchóiriú a dhéanamh ar oibleagáidí phleanála, tuairiscithe agus faireacháin atá ann cheana mar tá na hoibleagáidí reatha ina thaobh seo leagtha síos i reachtaíocht AE – ní féidir iad seo a leasú agus/nó a aisghairm ach amháin trí thogra reachtaíochta ar leibhéal AE.

Breisluch AE

Cabhróidh bunú Rialachais láidir ar Aontas Fuinnimh chun a áirithiú go mbainfidh AE agus a chuid Ballstát amach le chéile cuspóirí an Aontais Fuinnimh a chomhaontaigh siad. Áirítear air seo spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030. Lena chois sin, cabhróidh sé chun dúshlán chomhchoiteanna a réiteach le chéile ar shlí éifeachtach inacmhainne. Tá géarghá leis seo mar gheall ar na riachtanais shuntasacha infheistíochta a theastaíonn san earnáil fuinnimh sna blianta seo amach romhainn.

Bainfidh na Ballstáit tairbhe as creat pleanála agus tuairiscithe a bheidh cuíchóirithe agus simplithe dá gcuid beartas fuinnimh agus aeráide. Éascóidh nósanna imeachta riaracháin níos éifeachtúla agus níos comhleanúnaí laistigh de na húdaráis náisiúnta agus idir na Ballstáit forbairt agus cur chun feidhme níos éifeachtúla ar bheartais fuinnimh agus aeráide. Bainfidh an earnáil phríobháideach leas as creataí rialúcháin náisiúnta níos trédhearcaí mar bhonn do shocrúithe infheistíochta sna réimsí fuinnimh agus aeráide; agus bainfidh saoránaigh leas as na tairbhí a bhaineann le faisnéis níos fearr ar chur chun feidhme an Aontais Fuinnimh agus ar na beartais a ghabhann leis.

- **Comhréireacht**

Tá gá leis an togra Rialachais a bheith fréamhaithe i reachtaíocht (seachas cur chuige neamhreachtaíochta) chun a áirithiú go gcuirfidh gach Ballstát leis an bpróiseas agus le saothrú comhchuspóirí agus comhspricanna ar shlí inchomparáide, d'fhonn feabhas a chur ar sheasmhacht rialála agus cinnteacht infheisteora, agus d'fhonn comh-fhaireachán idir na Ballstáit agus an Aontas a áirithiú.

Tá an cur chuige i leith pleanáil agus tuairisciú náisiúnta bunaithe ar an tSeiceáil Oiriúnachta (féach thíos) a raibh sé mar phríomhchuspóir aici comhréireacht an chur chuige reatha a mheas agus feabhas a chur, mar is iomchuí, ar mheas ar an bprionsabal.

Tá an cur chuige i leith an phróisis atriallaigh idir Ballstáit agus an Coimisiún bunaithe ar mholtaí ón gCoimisiún seachas, mar shampla, Cinntí ón gCoimisiún, d'fhonn comhréireacht a áirithiú mar aon le meas iomlán ar chearta na mBallstát faoi Airteagal 194 CFAE.

- **An rogha ionstraime**

Tá gá le Rialachán seachas Treoir chun infheidhmeacht dhíreach na bhforálacha a áirithiú agus, ar an gcuma seo, inchomparáideacht na bpleananna agus na dtuarascálacha náisiúnta fuinnimh agus aeráide a áirithiú. Tá buntáiste eile ag an infheidhmeacht dhíreach mar go gcuireann sí an cumas ar fáil chun go mbeadh na pleananna i bhfeidhm i bhfad roimh 2021.

Lena chois sin, tá mórán de na forálacha sa Rialachán nach bhfuil dírithe ar Bhallstáit agus dá bhrí sin ní fhéadfaí iad a chur chun feidhme trí thrashuíomh náisiúnta (e.g. oibleagáidí ar an gCoimisiún, an próiseas mórthimpeall moltaí ón gCoimisiún, an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil, s.r.l.).

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Ceann de phríomhchuspóirí an Rialacháin bheartaithe is ea oiriúnacht rialála agus simpliú a áirithiú. I gcomhréir le tiomantas an Choimisiúin do Rialáil Níos Fearr tá ullmhúchán cuimsitheach déanta ar an togra agus é bunaithe ar thrédhearcacht agus ar theagmháil leanúnach leis na páirtithe leasmhara.

Moltar sa tSeiceáil Oiriúnachta (**REFIT**) agus í ag tacú leis an Rialachán atá bheartaithe, go bhféadfar a bheith ag súil le laghdú suntasach ar an ualach riaracháin ar Bhallstáit agus ar an gCoimisiún mar thoradh ar an gcur chuige nua ach nach mbeifear in ann ach cainníochtú a

dhéanamh i bpáirt ar na tionchair sin de dheasca teorainn a bheith ar na sonraí iontaofa atá le fáil. Ag an am céanna, bheadh roinnt tairbhí mar thoradh ar an gcur chuige nua a chuirfeadh feabhas nach beag ar chomhleanúnachas agus ar éifeachtacht. Níl aon eisceachtaí san áireamh sa togra maidir le micri-fhiontair agus níl aon chur chuige tiomnaithe i leith FBManna ann toisc nach n-imríonn an tionscnamh aon tionchar ar na haonáin seo.

Feabhsóidh an Rialachán atá beartaithe ról an ríomhthuaiscirt, agus táthar ag súil go laghdóidh sé sin an t-ualach riaracháin a thuilleadh.

• Measúnú tionchair

Ullmháíodh an Measúnú Tionchair a ghabhann leis an togra seo agus forbraíodh é de réir na teorach is infheidhme maidir le Rialáil Níos Fearn. Tá tuairim dhearfach eisithe ag an mBord Scrúdúcháin Rialála. Tá feabhsuithe atá molta ag an mBord curtha san áireamh sa leagan deiridh. Maidir le roghanna beartais i ndáil le cuíchóiriú a dhéanamh ar oibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin tá measúnú déanta ar roghanna idir treoir bhog (neamhreachtach) do Bhallstáit agus cuir chuige éagsúla dlíthiúla chun oibleagáidí atá ann cheana féin a chuíchóiriú agus a chomhtháthú.

Rinneadh measúnú freisin ar roinnt roghanna beartais éagsúla, mar shampla, maidir le nuashonruithe, tréimhsiúlacht na bpleananna agus na dtuarascálacha náisiúnta, agus faireachán an Choimisiúin; an próiseas atriallach idir Ballstáit agus an Coimisiún lena n-áirítear moltaí chuig Ballstáit; freagra beartais a d'fhéadfaí a thabhairt mura leor iarrachtaí comhiomlánaithe na mBallstát chun na cuspóirí atá comhaontaithe ar leibhéal AE a bhaint amach; ról an chomhairliúcháin réigiúnaigh i bhforbairt pleananna náisiúnta.

Ba é tátal an Mheasúnaithe Tionchair gurb é an rogha tosaíochta gníomh aonair dlí a chuimseodh an Rialachán um shásraí faireacháin ina iomláine. Léirigh sé gá foráil a dhéanamh maidir le roinnt nuashonruithe foirmiúla ar phleananna náisiúnta agus ar thuarascálacha *débhliantúla* ar dhul chun cinn ó Bhallstáit chomh maith le tuarascálacha faireacháin ón gCoimisiún (tuarascálacha bliantúla do shainréimsí beartais san áireamh). Bhain sé de thátal as gur cheart don phróiseas atriallach leis an gCoimisiún plé le forbairt (uaillmhian) chomh maith le cur chun feidhme (seachadadh) pleananna náisiúnta agus go bhfuil gá le moltaí an Choimisiúin maidir le pleananna náisiúnta agus le tuarascálacha ar dhul chun cinn. De bhreis air seo bhain sé de thátal as go bhfuil gá le comhairliúcháin réigiúnacha éigeantacha Ballstát eile i leith dréachtaí agus leaganacha deiridh de phleananna náisiúnta lena áirithiú go ndéanfar comhordú sásúil ar na próisis phleanála agus ar na beartais náisiúnta i gcomhthéacs an Aontais Fuinnimh.

Bheadh na tionchair is fearr mar thoradh ar an gcónasc thuasluaite de roghanna beartais tosaíochta i ndáil le laghdú ar an ualach riaracháin agus i ndáil le solúbthacht do Bhallstáit. Ag an am céanna chinnteofaí Rialachas atá sách láidir chun a áirithiú go mbainfear cuspóirí an Aontais Fuinnimh amach.

Tagairt don Achoimre Feidhmiúcháin ar an measúnú tionchair: SWD(2016)395⁴

⁴ Achoimre Feidhmiúcháin ar an Measúnú Tionchair a ghabhann leis an Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh, lena leasaítear Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Rialachán (CE) Uimh. 663/2009, Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2009/119/CE ón gComhairle, Treoir 2010/31/AE,

- **Meastóireachtaí ex post/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana féin**

Thacaigh Seiceáil Oiriúnachta ar oibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin laistigh d'acquis fuinnimh AE (REFIT) le hullmhúcháin an Rialacháin atá beartaithe. Lena chois sin, rinne an tSeiceáil Oiriúnachta measúnú ar idirnaisc idir an oibleagáid phleanála, tuairiscithe agus faireacháin san acquis fuinnimh agus na hoibleagáidí faoi phríomhreachtaíocht aeráide AE.

Is é tátal ginearálta an tSeiceáil Oiriúnachta ná go bhfuil dea-thorthaí ar an iomlán ar an gcóras pleanála, tuairiscithe agus faireacháin laistigh d'acquis fuinnimh AE ach go bhféadfaí feabhas suntasach a chur ar acquis fuinnimh reatha AE ina thaobh seo agus go bhféadfaí idirnaisc le hacquis aeráide AE a neartú, rud a chuirfeadh feabhas mór ar an gcóimheas tairbhí/costais atá ann faoi láthair.

Ar an mbonn seo, rinneadh moladh láidir sa tSeiceáil Oiriúnachta go bhfuil gá le pleanáil agus le tuairisciú na mBallstát chomh maith le faireachán ón gCoimisiún a chomhtháthú go córasach chun comhleanúnachas a áirithiú agus chun a chur ar chumas na mBallstát agus an Choimisiúin úsáid iomlán a bhaint as sinéirgí, agus comhsheasmhacht a áirithiú idir na sraitheanna pleanála agus tuairiscithe éagsúla agus chun an córas a dhéanamh oiriúnach don fheidhm faoi chreat nua uileghabhálach an Aontais Fuinnimh, lena n-áirítear spriocanna chreat aeráide agus fuinnimh 2030. Cuireann an Rialachán atá beartaithe moltaí an tSeiceáil Oiriúnachta chun feidhme ach amháin i roinnt bheag cásanna nárbh fhéidir sin a dhéanamh go mór mór de bharr nach raibh an mhinicíocht ag teacht leis an gceann a rabhthas ag súil léi sa Rialachán Rialachais nó de bharr go raibh an oibleagáid rótheicniúil.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Seoladh comhairliúchán poiblí an 11 Eanáir 2016 chun tuairimí agus ionchur a bhailiú ó pháirtithe leasmhara agus ó shaoránaigh. Bhí an comhairliúchán ar siúl ar feadh 12 sheachtain agus dúnadh é an 22 Aibreán 2016⁶.

Fuarthas 103 freagra san iomlán ar an suirbhé ar líne. De bhreis air seo, fuarthas freagraí trí ríomhphost, 15 díobh seo ó Bhallstáit⁷. Chuir na freagraí a tugadh ar an gcomhairliúchán poiblí leis an meastóireacht agus an tSeiceáil Oiriúnachta a rinne an Coimisiún ar oibleagáidí

⁵ Treoir 2012/27/AE, Treoir 2013/30/AE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 (Doiciméad inmheánach oibre an Choimisiúin).

Tuairim an Bhoird Scrúdúcháin Rialála a ghabhann leis an Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh, lena leasaítear Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Rialachán 663/2009/CE, Rialachán 715/2009/CE, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2009/119/CE ón gComhairle, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, Treoir 2013/30/AE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013.

⁶ Bhí an comhairliúchán dírithe ar: i) conas mar a d'fhéadfaí cuíchóiriú a dhéanamh ar oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe reatha sa réimse fuinnimh agus aeráide chun fónamh do chuspóirí an Aontais Fuinnimh ar shlí níos fearr; ii) cad é an tslí is fearr chun tabhairt faoi uirlisí comhtháite pleanála, tuairiscithe agus faireacháin a fhorbairt agus; iii) conas próiseas Rialachais a bhunú a chabhraíonn chun cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach.

⁷ An Bheilg, an Chipir, Poblacht na Seice, an Danmhairg, an Eastóin, an Fhionlainn, an Ghearmáin, an Ungáir, an Laitvia, an Liotuáin, Málta, an Ísiltír, an Pholainn, an tSlóvaic, an tSualainn.

pleanála agus tuairiscithe atá ann cheana, agus chuir siad freisin leis an Measúnú Tionchair a chuireann taca faoin Rialachán atá beartaithe.

D'aithin formhór na bhfreagróirí a thábhachtaí agus atá na hoibleagáidí pleanála agus tuairiscithe atá ann faoi láthair ach bhíodar ar aon aigne leis, go bhfuil gá le cuíchóiriú, ailíniú agus cuimsiú níos fearr a dhéanamh ar na hoibleagáidí pleanála agus tuairiscithe atá ann faoi láthair chun bearnaí, dúbláil agus neamhréireachtaí a sheachaint agus na hiarrachtaí ar chuíchóiriú a dhíriú ar oibleagáidí pleanála a bhfuil baint níos dlúithe acu le cuspóirí Chreat 2030. Dhírigh roinnt páirtithe leasmhara ar an ngá le comhtháthú níos fearr a dhéanamh ar phleananna náisiúnta reatha sna réimsí seo⁸, agus ag an am céanna leag siad béim ar an ngá le hoibleagáidí pleanála a laghdú go ginearálta.

Bhí formhór na bhfreagróirí den tuairim gurbh é an gníomh reachtach aonair an rogha ab fhearr chun oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe a chuíchóiriú sa réimse fuinnimh agus aeráide tar éis 2020. Ní raibh na Ballstáit go hiomlán ar aon aigne maidir leis an rogha reachtach agus an rogha neamhreachtach.

Mheas formhór na bhfreagróirí gur cheart do na pleananna náisiúnta na cúig ghné den Aontas Fuinnimh a léiriú, gur cheart iad a dhéanamh ar bhonn teimpléad mionsonraithe (arna dheimhniú ag na Ballstáit sa Ghrúpa Oibre Teicniúil, leis) agus fócas soiléir a bheith acu ar na réimsí ina bhfuil spriocanna AE cainníochtaithe. B'fhearr le líon beag freagróirí pleananna náisiúnta straitéiseacha gairide, roinnt Ballstát san áireamh. D'áitigh roinnt páirtithe leasmhara, lena n-áirítear formhór na mBallstát, nach mór ualach riaracháin nua agus costais bhreise a sheachaint.

Maidir leis an bpróiseas polaitiúil a rialaíonn tabhairt i gcrích agus athbhreithniú na bpleananna, mhol mórán freagróirí próiseas pleanála trédhearcach rannpháirtíochta a chuireann muinín infheisteoirí agus fáilte fhorleathan ón bpobal chun cinn.

Faoi dheireadh, chomhaontaigh na freagróirí go ginearálta gur cheart go n-éascófaí comhordú beartais fuinnimh náisiúnta agus go gcothófaí comhar réigiúnach leis an gcóras Rialachais nua, agus gur cheart don Choimisiún ról lárnach a ghlacadh sa phróiseas.

Tá achoimre níos forleithne ar an gcomhairliúchán poiblí san áireamh sa Mheasúnú Tionchair.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Tacaíodh in dhá staidéar a rinne Trinomics agus Amec Foster Wheeler sa chéad leat de 2016 thar ceann an Choimisiúin leis an tSeiceáil Oiriúnachta agus an Measúnú Tionchair a chuireann taca faoin Rialachán atá beartaithe.

Chuaigh an obair a rinne an Grúpa Oibre Teicniúil um Phleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide a raibh an Coimisiún mar chathaoirleach air, le hionadaíocht ó na Ballstáit uile, chun tairbhe don raon agus don chur chuige i leith na bpleananna náisiúnta sa Rialachán atá beartaithe agus ina larscríbhinn 1 (teimpléad do phleananna náisiúnta).

⁸ Is é sin, na Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta don Fhuinneamh In-athnuaite (NREAP), na Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta don Éifeachtúlacht Fuinnimh (NEEAPanna) agus riachtanais phleanála aeráide.

Baineadh úsáid as saineolas atá léirithe i dtuairimí a chuir páirtithe leasmhara isteach le linn an chomhairliúcháin phoiblí mar fhoinsé bhreise eolais chun an anailís a chomhlánú.

- **Ceartha bunúsacha**

Ós rud é go bpléann an beartas molta go príomha le Ballstáit mar ghníomhaithe institiúideacha, tá sé ar aon dul le Cairt na gcearta bunúsacha.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Is iad príomhchuspóirí an togra ná na hoibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin a chuíchóiriú agus sásra Rialachais a chur ar bun. Bheadh ar na Ballstáit pleananna agus tuarascálacha comhtháite a chur faoi bhráid an Choimisiúin go tráthrialta. Ar bhonn an eolais a chuir na Ballstáit ar fáil ba cheart don Choimisiún na tuarascálacha faireacháin riachtanacha a sholáthar. Leithdháilfear oifigigh, gníomhairí sealadacha agus pearsanra seachtrach atá ag obair i réimsí beartais na gníomhaíochta fuinnimh agus aeráide chun tascanna an Choimisiúin a chur i gcrích, laistigh den ionchas foriomlán atá ag an gCoimisiún cheana maidir le hacmhainní daonna. Maidir leis an nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA), iarrtar gníomhairí conartha breise a thabhairt isteach de réir a chéile (suas le 3 in 2020) sa bhreis ar na hacmhainní daonna atá beartaithe cheana do EEA.

Clúdófar na costais atá ar chur chun feidhme an Rialacháin bheartaithe trí AS FUINNIMH agus AS AERÁIDE - tá mionsonrú breise déanta orthu sa ráiteas airgeadais reachtach atá ceangailte leis seo - go hiomlán faoi phacáiste airgeadais cláraithe reatha na n-earraí buiséid faoi chaibidil go dtí 2020. Maidir leis na hacmhainní airgeadais atá ag teastáil i gcomhair na Gníomhaireachta Eorpaí Comhshaoil, acmhainní airgeadais sa bhreis ar an gclárú airgeadais reatha a bheidh iontu.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Le tuairisciú agus meastóireacht an Choimisiúin agus na mBallstát a leagtar amach sa Rialachán seo áiríteofar dlúth-fhaireachán ar chur chun feidhme an Rialacháin.

Beidh an Rialachán faoi réir athbhreithniú foirmiúil in 2026. Ba cheart torthaí stocáireamh domhanda Chomhaontú Pháras a chur san áireamh san athbhreithniú.

- **Doiciméid mhíniúcháin (le haghaidh treoracha)**

Neamhbhainteach.

- **Míniúchán mionsonraithe ar shainfhorálacha an togra**

I gcaibidil a hAon den Rialachán beartaithe leagtar amach raon agus ábhar an Rialacháin agus leagtar amach sainmhíniúcháin na dtéarmaí a úsáidtear.

I gcaibidil a Dó den Rialachán beartaithe leagtar amach an oibleagáid atá ar Bhallstáit plean comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide a sholáthar don tréimhse 2021 go 2030 faoin

1 Eanáir 2019, agus do thréimhsí deich mbliana ina dhiaidh sin. In Iarscríbhinn I tugtar teimpléad éigeantach do na pleananna. Tugtar tuilleadh gnéithe maidir le beartais, bearta agus bunúis anailíseacha.

Lena chois sin, bunaítear sa chaibidil seo próiseas comhairliúcháin atriallach idir an Coimisiún agus na Ballstáit sula gcuirtear an plan i gcrích. Tá sé bunaithe ar an dréachtphean náisiúnta atá le tabhairt don Choimisiún faoin 1 Eanáir 2018 agus gach deich mbliana ina dhiaidh sin do na tréimhsí deich mbliana dá éis. Sa chreat seo beidh ar chumas an Choimisiúin moltaí a dhéanamh maidir le leibhéal uailmhéine na gcuspóirí, na spriocanna agus an rannchuidithe agus ar shainbheartais agus ar shainbhearta atá san áireamh sa phlean. Chomh maith leis sin, Beidh Ballstáit eile ábalta ráiteas a thabhairt faoin dréachtphean i gcreat na gcomhairliúchán réigiúnach. Ní mór na pleananna a thabhairt cothrom le dáta faoin 1 Eanáir 2024 (le dearcadh 2030 fós féin).

I gCaibidil a Trí leagtar amach an oibleagáid atá ar Bhallstáit straitéisí fadtéarmacha um astaíochtaí ísle le dearcadh 50 bliain a ullmhú agus a thuairisciú. Tá siad seo ríthábhachtach maidir le cur le hathrú eacnamaíoch ón mbonn aníos, le poist, le fás agus maidir le cabhrú chun spriocanna forbartha inbhuanaithe níos leithne a bhaint amach, agus maidir le bogadh i dtreo na sprice fadtéarmaí atá socraithe ag Comhaontú Pháras ar shlí chothrom chóir atá éifeachtach ó thaobh costais de.

I gcaibidil a Ceathair den Rialachán atá beartaithe leagtar amach an oibleagáid atá ar Bhallstáit tuarascálacha ar dhul chun cinn a chur ar fáil ar chur chun feidhme na bpleananna ó 2021 ar aghaidh go débhlíantúil thar na cúig ghné den Aontas Fuinnimh chun súil a choinneáil ar dhul chun cinn. Sna tuarascálacha seo ar dhul chun cinn ní mór do Bhallstáit leis, tuairisciú go débhlíantúil ar a gcuid pleanála agus straitéisí náisiúnta maidir le hoiriúnú d'athrú aeráide agus an líne ama a ailíniú le Comhaontú Pháras.

Lena chois sin, sonraítear sa chaibidil seo na tuarascálacha nach mór a dhéanamh go bliantúil, e.g. i bhfianaise ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais Eorpaigh agus a chuid Ballstát a chomhlíonadh agus chun an bonn a bheith ann atá riachtanach don mheastóireacht ar chomhlíonadh faoi Rialachán [Oifig na bhFoilseachán: gníomh uimhir XXX maidir le laghduithe ceangailteacha bliantúla ag na Ballstáit ó 2021 go 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh Aontas athléimneach Fuinnimh agus chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras agus faoi Rialachán leasaitheach Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus faisnéis eile atá ábhartha ó thaobh athrú aeráide]⁹ agus Rialachán [OP: gníomh uimhir XXX maidir le hastaíochtaí ó thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú]¹⁰. Baineann na tuarascálacha seo le, mar shampla, fardail gás ceaptha teasa agus an tacaíocht do thíortha i mbéal forbartha agus tugann siad an deis don Aontas agus dá Bhallstáit dul chun cinn a thaispeáint ar chur chun feidhme a gcuid ngealltanais faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) agus faoi Chomhaontú Pháras. Lena chois sin, déantar soláthar sa chaibidil seo do thrédhearcacht i ndáil le húsáid na n-ioncam a ghintear ó lamháltais a chur ar ceant faoin

⁹ COM/2016/0482 final - 2016/0231 (COD).

¹⁰ COM/2016/0479 final - 2016/0230 (COD).

Treoir a bhunaíonn scéim do thrádáil lamháltas astaíochtaí gás ceaptha teasa (an Treoir um Thrádáil Astaíochtaí).

Lena chois sin, déantar soláthar sa Chaibidil seo d'inneachar riachtanach na dtuarascálacha seo thar na cúig ghné agus bunaítear ardán ríomhthuaiscithe ar cheart dó tógáil ar phróisis tuairiscithe atá ann cheana agus leas a bhaint astu, bunachair shonraí agus ríomhuirlisí cosúil leis an nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA), Eurostat (ESTAT) agus leis an Airmheán Comhpháirteach Taighde (JRC).

I gCaibidil a Cúig den Rialachán atá beartaithe leagtar amach faireachán agus meastóireacht riachtanach an Choimisiúin chun faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn na mBallstát i ndáil le cuspóirí atá socraithe sa phlean náisiúnta. Lena chois sin, leagtar amach próiseas a úsáidfídh an Coimisiún chun moltaí a dhéanamh i dtaca leis an gcaoi ar cheart feabhas a chur ar uailmhian na bpleananna náisiúnta nó maidir le cur chun feidhme na bpleananna d'fhonn na cuspóirí atá socraithe cheana féin a bhaint amach.

Lena chois sin, déantar soláthar sa Chaibidil seo do mheastóireacht chomhiomlán ar na chéad phleananna náisiúnta d'fhonn bearna a aimsiú a d'fhéadfadh a bheith i spriocanna AE ar deireadh. Déantar soláthar inti do mholtaí ón gCoimisiún atá bunaithe ar na tuarascálacha ar dhul chun cinn agus sonraítear go nglacfaidh an Coimisiún beart ar leibhéal AE, é sin, nó go n-iarrfaidh sé bearta ó Bhallstáit má thugann an mheastóireacht le tuiscint nach mbainfear spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 amach (is é sin, bearnaí uailmhéine agus seachadta a laghdú, nó na bearnaí seo a dhúnadh). Lena chois sin, leagtar amach an cur chuige i leith Staid Bhliantúil an Aontais Fuinnimh ón gCoimisiún.

I gCaibidil a Sé den Rialachán atá beartaithe leagtar amach na riachtanais um chórais fardail náisiúnta d'astaíochtaí gás ceaptha teasa, beartais, bearta agus réamh-mheastacháin. Tá gá leis na córais seo a bhunú go hidirnáisiúnta. Lena chois sin, tacóidh siad le cur chun feidhme na bPleananna Náisiúnta maidir le gné an dícharbónaithe.

Lena chois sin, tugtar sa Chaibidil seo an bonn dlíthiúil do bhunú chlár an Aontais agus do bhunú na gclár náisiúnta d'fhonn an rannchuidiú a socraíodh go náisiúnta a chur san áireamh. De bhreis air seo, déantar soláthar inti d'úsáid torthaí maolaithe a aistríodh go hidirnáisiúnta, faoi Airteagail 4(13) agus 6 de Chomhaontú Pháras.

I gCaibidil a Seacht den Rialachán atá beartaithe leagtar amach na sásraí agus na prionsabail do chomhar agus do thacaíocht idir na Ballstáit agus an tAontas. Lena chois sin, leagtar amach ról na Gníomhaireachta Eorpaí Comhshaoil chun tacú leis an gCoimisiún mar is cuí le hobair faireacháin agus tuairiscithe faoin Rialachán seo.

I gCaibidil a hOcht den Rialachán atá beartaithe leagtar amach na forálacha atá riachtanach chun cumhachtaí áirithe a bhronnadh ar an gCoimisiún chun gníomhartha tarmligthe agus cur chun feidhme a ghlacadh i gcásanna atá sonraithe go ríochuinn.

I gCaibidil a Naoi den Rialachán atá beartaithe bunaítear Coiste Aontais Fuinnimh (coiste scrúdaithe faoi Rialachán (AE) Uimh. 182/2011) agus leagtar amach na forálacha ar athbhreithniú an Rialacháin in 2026, aighairmeacha agus leasuithe ar phíosa reachtaíochta AE eile d'fhonn comhleanúnachas a chinntiú, agus forálacha um bearta idirthréimhseacha agus teacht i bhfeidhm.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh,

lena leasaítear Treoir 94/22/CE, Treoir 98/70/CE, Treoir 2009/31/CE, Rialachán (CE) Uimh. 663/2009, Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, Treoir 2009/73/CE, Treoir 2009/119/CE ón gComhairle, Treoir 2010/31/AE, Treoir 2012/27/AE, Treoir 2013/30/AE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 192(1) agus Airteagal 194(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

[Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa¹¹,]

[Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún¹²,]

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Leagtar amach sa Rialachán seo an bonn reachtach atá riachtanach do Rialachas iontaofa trédhearcach a áirithíodh go mbainfear cuspóirí agus spriocanna an Aontais Fuinnimh amach trí iarrachtaí comhlántacha comhleanúnacha uailmhianacha an Aontais agus a chuid Ballstát, agus na prionsabail atá ag an Aontas i dtaca le Rialáil Níos Fearr á gcur chun cinn aige ag an am céanna.
- (2) Ba cheart cúig phríomhghné a chumhdach le hAontas Fuinnimh na hEorpa: an chinnteacht fuinnimh; an margadh inmheánach fuinnimh; an éifeachtúlacht fuinnimh; an dícharbónú; agus taighde, nuálaíocht agus iomaíochas.

¹¹ IO C , , lch. .

¹² IO C , , lch. .

- (3) Is é an sprioc atá ag Aontas Fuinnimh seasmhach a bhfuil beartas aeráide uailmhianach mar chroílár aige fuinneamh slán inbhuanaithe iomaíoch inacmhainne a thabhairt do thomhaltóirí an Aontais idir theaghlaigh agus ghnólachtaí, agus chuige sin teastaíonn athrú ón mbonn aníos ar chóras fuinnimh na hEorpa. Ní féidir an cuspóir sin a bhaint amach ach amháin trí ghníomhaíocht chomhordaithe ina nasctar gníomhartha reachtacha agus neamhreachtacha araon ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta.
- (4) Forbraíodh togra an Choimisiúin go comhthreomhar le sraith tionscnamh i mbeartas fuinnimh earnálach agus tá sé á ghlacadh in éineacht leo, go háirithe maidir le fuinneamh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus dearadh margaidh. I dteannta a chéile is pacáiste iad na tionscnaimh seo faoi théama uileghabhálach na héifeachtúlachta fuinnimh ar dtús, ceannaireacht dhomhanda an Aontais i gcúrsaí fuinnimh in-athnuaite agus cothrom na Féinne do thomhaltóirí fuinnimh.
- (5) Chomhaontaigh an Chomhairle Eorpach an 24 Deireadh Fómhair 2014 ar Chreat 2030 um Fhuinneamh agus Aeráid don Aontas, bunaithe ar cheithre phríomhspríoc: laghdú 40 % ar a laghad ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair, feabhsú 27 % ar a laghad ar éifeachtúlacht fuinnimh agus ag féachaint do leibhéal 30 %, fuinneamh in-athnuaite 27 % ar a laghad den tomhaltas fuinnimh san Aontas, agus 15 % ar a laghad d'idirnasc leictreachais. Sonraíodh go bhfuil an sprioc maidir le fuinneamh in-athnuaite éigeantach ar leibhéal an Aontais agus go gcomhlíonfar í trí rannchuidiú na mBallstát faoi threoir an riachtanais atá ann cuspóir an Aontais a sheachadadh i dteannta a chéile.
- (6) Faomhadh na sprice ceangailtí maidir le laghdú intíre 40 % ar a laghad ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair faoi 2030 i gcomparáid le 1990 go foirmiúil mar Rannchuidiú Beartaithe an Aontais agus a chuid Bhallstát a socraíodh go Náisiúnta i leith Comhaontú Pháras agus ag cruinniú na Comhairle Comhshaoil an 6 Márta 2015. Dhaingnigh an tAontas Comhaontú Pháras an 5 Deireadh Fómhair 2016¹³ agus tháinig sé i bhfeidhm an 4 Samhain 2016. Téann sé in ionad an chuir chuige a glacadh faoi Phrótaic Koyoto na bliana 1997 nach leanfaidh ar aghaidh tar éis 2020. Ba cheart córas an Aontais i ndáil le faireachán agus tuairisciú ar astaíochtaí agus aistrithe a thabhairt cothrom le dáta ina fhianaise sin.
- (7) Lena chois sin, ba é conclúid na Comhairle Eorpaí an 24 Deireadh Fómhair 2014¹⁴ gur cheart córas Rialachais iontaofa trédhearcach a fhorbairt, gan aon ualach riaracháin nach bhfuil gá leis, mar chabhair chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh an tAontas a chuid spriocanna i leith beartas fuinnimh ach an tsolúbthacht atá riachtanach do na Ballstáit a chur ar fáil ar shlí a léiríonn meas iomlán dá saoirse maidir lena meascán fuinnimh féin a shocrú. D'aibhsigh sí gur cheart an córas rialachais seo a thógáil ar chlocha tógála atá ann cheana, amhail cláir náisiúnta aeráide, pleananna náisiúnta fuinnimh in-athnuaite agus éifeachtúlacht fuinnimh mar aon leis an ngá cuíchóiriú a dhéanamh ar shraitheanna pleanála agus tuairiscithe leithleacha agus iad a thabhairt le chéile. Lena chois sin, bhí sí sásta cur le ról agus cearta tomhaltóirí, le trédhearcacht agus intuartacht d'infheisteoirí, i measc rudaí eile, trí fhaireachán córasach ar

¹³ Cinneadh (AE) 2016/1841 ón gComhairle an 5 Deireadh Fómhair 2016 maidir le tabhairt i gcrích Chomhaontú Pháras, thar ceann an Aontais Eorpaigh, arna ghlacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (IO L 282, 19.10.2016, lch. 1).

¹⁴ Conclúidí Chomhairle na hEorpa 23 - 24 Deireadh Fómhair 2014, (EUCO 169/14)

phríomhtháscairí ar mhaithe le córas fuinnimh inacmhainne sábháilte iomaíoch slán inbhuanaithe, agus comhordú ar bheartais fuinnimh náisiúnta a éascú agus comhar réigiúnach idir Ballstáit a chothú.

- (8) I Straitéis an Aontais Fuinnimh de chuid an Choimisiúin an 25 Feabhra 2015 luaitear an gá le Rialachas comhtháite d'fhonn a áirithiú go gcuirfidh na gníomhaíochtaí fuinnimh ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal réigiúnach, náisiúnta agus áitiúil le cuspóirí an Aontais Fuinnimh agus go leathnófar raon an Rialachais ar an dóigh sin – thar Chreat 2030 um Aeráid agus Fuinneamh – chuig gach ceann de chúig ghné an Aontais Fuinnimh.
- (9) Ina Theachtaireacht ar Staid an Aontais Fuinnimh an 18 Samhain 2015¹⁵ shonraigh an Coimisiún de bhreis air seo gur uirlisí riachtanacha iad pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid ina dtugtar faoi chúig ghné an Aontais Fuinnimh ar mhaithe le pleanáil níos straitéisí don bheartas fuinnimh agus aeráide. Mar chuid de Staid an Aontais Fuinnimh tugadh an bonn do Bhallstáit i dTreoir ón gCoimisiún do Bhallstáit maidir le pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid chun tús a chur le pleananna náisiúnta a fhorbairt don tréimhse 2021 go 2030 agus leagadh amach príomhchrainn taca an phróisis rialachais. Lena chois sin, sonraíodh i Staid an Aontais Fuinnimh gur cheart don Rialachas a bheith fréamhaithe i reachtaíocht.
- (10) Aithníodh i gconclúidí na Comhairle an 26 Samhain 2015¹⁶ go mbeidh Rialachas an Aontais Fuinnimh ina uirlis fhíor-riachtanach chun an tAontas Fuinnimh a chur le chéile go héifeachtúil agus go héifeachtach agus chun a chuid cuspóirí a bhaint amach. Aibhsíodh iontu gur cheart don chóras rialachais a bheith bunaithe ar phrionsabal an chomhtháthaithe ar an bpleanáil agus ar an tuairisciú straitéiseach maidir le cur chun feidhme beartas aeráide agus fuinnimh agus ar phrionsabal an chomhordaithe idir na gníomhaithe atá freagrach as an mbeartas fuinnimh agus aeráide ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal réigiúnach agus náisiúnta. Ina theannta sin, aibhsíodh iontu gur cheart a áirithiú leis an Rialachas go mbainfear na spriocanna fuinnimh agus aeráide atá comhaontaithe do 2030 amach; agus go ndéanfaidh an Rialachas faireachán ar dhul chun cinn an Aontais san iomlán ar bhaint amach na gcuspóirí beartais thar na cúig ghné den Aontas Fuinnimh.
- (11) I rún ó Pharlaimint na hEorpa dar teideal "I dtreo Aontas Fuinnimh don Eoraip" an 15 Nollaig 2015¹⁷ iarradh creatlach Rialachais don Aontas Fuinnimh a bheadh uailmhianach, iontaofa, trédhearcach, daonlathach agus lánchuimsitheach i dtaobh Parlaimint na hEorpa agus go n-áiritheofaí go mbainfí spriocanna aeráide agus fuinnimh 2030 amach.
- (12) Dá bhrí sin, ba cheart é a bheith ina phríomhchuspóir ag Rialachas an Aontais Fuinnimh gnóthú chuspóirí an Aontais Fuinnimh a chumasú agus go háirithe spriocanna Chreat 2030 um Aeráid agus Fuinneamh. Dá bhrí sin, tá an Rialachán seo nasctha le reachtaíocht earnálach a chuireann spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 chun feidhme. Cé go dteastaíonn solúbthacht ó na Ballstáit chun na beartais is fearr a

¹⁵ Teachtaireacht maidir le Staid an Aontais Fuinnimh 2015 an 18.11.2015, COM(2015)572 final.

¹⁶ Conclúidí na Comhairle an 26 Samhain 2015 (14632/15).

¹⁷ Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 15 Nollaig 2015 maidir le "I dtreo Aontas Fuinnimh don Eoraip" (2015/2113(INI))

oireann dá meascán fuinnimh agus dá roghanna tosaíochta fuinnimh a dhéanamh ba cheart an tsolúbthacht sin a bheith comhoiriúnach le tuilleadh comhtháthaithe margaidh, le hiomaíochas méadaithe, le baint amach na gcuspóirí aeráide agus fuinnimh agus leis an aistriú i dtreo geilleagar ísealcharbóin de réir a chéile.

- (13) Chun an t-aistriú chuig geilleagar ísealcharbóin a chur i gcrích tá gá le hathruithe ar iompar agus le dreasachtaí infheistíochta thar an speictream beartais ar fad. Chun laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach ní mór éifeachtúlacht agus nuálaíocht a threisiú i ngeilleagar na hEorpa agus go háirithe, ba cheart feabhsuithe ar cháilíocht an aeir a bheith mar thoradh air.
- (14) Ós rud é gur as foinsí coitianta a thagann an chuid is mó den ghás ceaptha teasa agus de na truailléin aeir is féidir le beartas atá ceaptha chun gás ceaptha teasa a laghdú comhthairbhí do cháilíocht an aeir a bheith aige a d'fhéadadh cuid de na costais gharthéarmacha ar mhaolú gás ceaptha teasa a fhritháireamh, é sin nó an costas ar fad. Ós rud é gur ionchur tábhachtach iad na sonraí a thuairiscítear faoi Threoir 2001/81/CE¹⁸ le haghaidh thiomsú an fhardail gás ceaptha teasa agus le haghaidh na bpleananna náisiúnta, ba cheart a aithint a thábhachtaí atá sé sonraí comhsheasmhacha a thiomsú agus a thuairisciú idir Treoir 2001/81/CE agus an fardal maidir le gás ceaptha teasa.
- (15) Mar thoradh ar an taithí a fuarthas agus Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 á chur chun feidhme¹⁹ ba léir go raibh gá le sineirgíochtaí agus comhleanúnachas i dtaca leis an tuairisciú faoi ionstraimí dlí eile, go háirithe i dtaca le Treoir 2003/87/CE²⁰, Rialachán (CE) Uimh. 166/2006²¹, Rialachán (CE) Uimh. 517/2014²², agus Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008²³. Tá sé ríthábhachtach sonraí comhsheasmhacha a úsáid chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a thuairisciú d'fhonn ardcháilíocht an tuairiscithe ar astaíochtaí a áirithiú.
- (16) I gcomhréir le tiomantas láidir an Choimisiúin do Rialáil Níos Fearr, de thoradh Rialachas an Aontais Fuinnimh ba cheart laghdú suntasach a theacht ar an ualach riaracháin ar na Ballstáit, ar an gCoimisiún agus ar Institiúidí eile an Aontais agus ba cheart cuidiú a bheith ann chun comhleanúnachas agus leordhóthanacht beartas agus beart a áirithiú ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta i ndáil le hathrú ón mbonn aníos ar an gcóras fuinnimh i dtreo geilleagar ísealcharbóin.

¹⁸ Treoir 2001/81/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le hUasteorainneacha Náisiúnta Astaíochtaí do thruailléin áirithe (IO L 309, 27.11.2001, lch. 22).

¹⁹ Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Bealtaine 2013 maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 280/2004/CE (IO L 165, 18.6.2013, lch. 13).

²⁰ Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Deireadh Fómhair 2003 lena mbunaítear scéim i ndáil le trádáil lamháltas i gcomhair astaíochtaí gás ceaptha teasa laistigh den Chomhphobal (IO L 275, 25.10.2003, lch. 32).

²¹ Rialachán (CE) Uimh. 166/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Eanáir 2006 maidir le Clár Eorpach ar Scaoileadh agus Aistriú Truailléan a bhunú (IO L 33, 4.2.2006, lch. 1).

²² Rialachán (CE) Uimh. 517/2014 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Bealtaine 2006 maidir le gáis ceaptha teasa fhluairínithe (IO L 150, 20.5.2014, lch. 195).

²³ Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Deireadh Fómhair 2008 maidir le staidreamh i dtaca le fuinneamh (IO L 304, 14.11.2008, lch. 1).

- (17) Ba cheart gnóthú chuspóirí an Aontais Fuinnimh a áirithiú trí mheascán de thionscnaimh de chuid an Aontais agus de bheartais náisiúnta chomhleanúnacha a leagtar amach i bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid. I reachtaíocht earnálach an Aontais sna réimsí fuinnimh agus aeráide leagtar amach ceanglais phleanála a bhí ina n-uirlisí úsáideacha chun athrú ar an leibhéal náisiúnta a bhrú ar aghaidh. De bharr gur tugadh isteach iad ag amanna difriúla tá forluí ann agus ní dhearnadh go leor breathnaithe ar shineirgíocht agus ar idirghníomhú idir réimsí beartais. Dá bhrí sin, an phleanáil, an tuairisciú agus an faireachán a dhéantar ar leithligh sna réimsí aeráide agus fuinnimh faoi láthair, ba cheart iad a chuíchóiriú agus a chomhtháthú an oiread agus is féidir.
- (18) Leis na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, ba cheart tréimhsí deich mbliana a chumhdach agus forbhreathnú a thabhairt ar an gcaoi a bhfuil cúrsaí faoi láthair ó thaobh an chórais fuinnimh agus beartais de. Ba cheart cuspóirí náisiúnta do gach ceann de na cúig phríomhghné den Aontas Fuinnimh a leagan amach iontu mar aon le beartais agus bearta comhfhreagracha d'fhonn na cuspóirí sin a bhaint amach agus ba cheart bonn anailíseach a bheith acu. Sna pleananna náisiúnta a chumhdaíonn an chéad tréimhse ó 2021 go 2030 ba cheart aird ar leith a thabhairt ar spriocanna 2030 don laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, don fhuinneamh in-athnuaite, don éifeachtúlacht fuinnimh agus don idirnas leictreachais. Ba cheart do na Ballstáit díriú ar a áirithiú go bhfuil na pleananna náisiúnta ag teacht leis na Spriocanna um Fhorbairt Inbhuanaithe agus go gcuireann siad le gnóthú na spriocanna sin.
- (19) Ba cheart teimpléad éigeantach do na pleananna náisiúnta a bhunú chun a áirithiú go bhfuil gach plean náisiúnta sách cuimsitheach agus chun comparáid agus comhiomlánú pleananna náisiúnta a éascú agus, ag an am céanna, a áirithiú go bhfuil go leor solúbthachta ag na Ballstáit chun mionsonraí na bpleananna náisiúnta a leagan amach d'fhonn roghanna tosaíochta agus sainiúlachtaí náisiúnta a léiriú iontu.
- (20) Imríonn cur chun feidhme na mbeartas agus na mbeart sna réimsí fuinnimh agus aeráide tionchar ar an gcomhshaol. Dá bhrí sin, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go dtugtar deiseanna éifeachtachta, ag céim luath, don phobal a bheith rannpháirteach in ullmhú na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid agus go dtéitear i gcomhairle leis an bpobal maidir le hullmhú na bpleananna sin de réir fhorálacha Threoir 2001/42/CE, más infheidhme,²⁴ agus de réir forálacha Choinbhinsiún Choimisiún Eacnamaíochta na Náisiún Aontaithe don Eoraip um Rochtain ar Fhaisnéis, Rannpháirtiú Poiblí i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i nGnóthaí Comhshaoil an 25 Meithimh 1998 ("coinbhinsiún Aarhus"). Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go bhfuil na comhpháirithe sóisialta rannpháirteach in ullmhú na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid.
- (21) Tá comhar réigiúnach rithabhachtach chun a áirithiú go mbainfear amach cuspóirí an Aontais Fuinnimh ar bhealach éifeachtach. Ba cheart deis a thabhairt do na Ballstáit tuairimí a thabhairt ar phleananna Ballstát eile sula gcuirtear i gcrích iad chun neamhréireachtaí agus tionchair dhiúltacha ar Bhallstáit eile a d'fhéadfadh tarlú a sheachaint, agus chun a áirithiú go mbainfear comhchuspóirí amach i dteannta a

²⁴ Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Meitheamh 2001 maidir le héifeachtaí pleananna agus clár áirithe ar an gcomhshaol a mheasúnú (IO L 197, 21.7.2001, lch. 30).

chéile. Ba cheart an comhar réigiúnach a bheith rithábhachtach maidir le pleananna náisiúnta a mhionléiriú agus a chur i gcrích agus maidir le pleananna náisiúnta a chur chun feidhme ina dhiaidh sin i dtreo go bhfeabhsófar éifeachtacht agus éifeachtúlacht beart agus go gcothófar comhtháthú margaidh agus cinnteacht fuinnimh.

- (22) Ba cheart pleananna náisiúnta a bheith seasmhach chun trédhearcacht agus intuarthacht beartas agus beart náisiúnta a áirithiú d'fhonn cinnteacht infheisteora a áirithiú. Ba cheart foráil a dhéanamh maidir le pleananna náisiúnta a thabhairt cothrom le dáta uair amháin le linn na tréimhse deich mbliana áfach, chun deis a thabhairt do Bhallstáit iad féin a chur in oiriúint d'athruithe suntasacha ar chúinsí. Maidir leis na pleananna lena gcumhdaítear an tréimhse ó 2021 go 2030, ba cheart na Ballstáit a bheith in ann a gcuid pleananna a thabhairt cothrom le dáta in 2024. Níor cheart spriocanna, cuspóirí agus rannchuidiú a athrú ach amháin chun méadú ar an aidhm fhoriomlán a léiriú, go háirithe i dtaobh spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030. Mar chuid den tabhairt cothrom le dáta sin, ba cheart do na Ballstáit iarracht a dhéanamh tionchair dhiúltacha ar bith ar an gcomhshaol a mhaolú a thagann chun solais mar chuid den tuairisciú comhtháite.
- (23) Is fíorthábhachtach straitéisí cobhsaí fadtéarmach maidir le hastaíochtaí ísle a bheith ann chun gur féidir cur le hathrú eacnamaíoch ón mbonn aníos, le poist, le fás agus le baint amach spriocanna níos leithne um fhorbairt inbhuanaithe, agus chun gur féidir druidim i dtreo na sprice fadtéarmaí atá socraithe ag Comhaontú Pháras, ar shlí atá cóir agus éifeachtach ó thaobh costais de. Thairis sin, iarrtar ar Pháirtithe Chomhaontú Pháras a gcuid straitéisí forbartha fadtéarmacha i dtaobh astaíochtaí ísle gás ceaptha teasa do lár an chéid, a chur in iúl faoi 2020.
- (24) Faoi mar atá an cás ó thaobh pleanála de, leagtar amach ceanglais tuairiscithe i reachtaíocht earnálach an Aontais sna réimsí fuinnimh agus aeráide, agus uirlisí úsáideacha ba ea mórán díobh chun athrú a chur chun cinn ar an leibhéal náisiúnta ach tugadh na ceanglais seo isteach ag amanna difriúla agus dá dheasca sin tháinig ann d'fhorluí agus níor tugadh go leor aird ar shineirgíocht agus ar idirghníomhú idir réimsí beartais amhail maolú gás ceaptha teasa, fuinneamh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus comhtháthú margaidh. Chun an chothromaíocht cheart a bhaint amach idir an gá le hobair leantach chuí ar chur chun feidhme pleananna náisiúnta a áirithiú agus an gá atá ann an t-ualach riaracháin a laghdú, ba cheart do na Ballstáit tuarascálacha débhlantúla ar dhul chun cinn a bhunú maidir le cur chun feidhme na bpleananna agus maidir le forbairtí eile ar an gcóras fuinnimh. Bheadh gá le tuairisciú áirithe áfach, ar bhonn bliantúil, go háirithe maidir leis na ceanglais tuairiscithe sa réimse aeráide a eascraíonn ó Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) agus i Rialacháin an Aontais ar dtús.
- (25) Ba cheart na gnéithe a leagtar amach sa teimpléad do na pleananna náisiúnta a bheith léirithe i dtuarascálacha comhtháite na mBallstát ar dhul chun cinn. Ba cheart teimpléad do na tuarascálacha comhtháite ar dhul chun cinn a shonrú i ngníomh nó i ngíomhartha cur chun feidhme ina dhiaidh sin toisc gur de chineál teicniúil iad agus toisc go bhfuil na chéad tuarascálacha ar dhul chun cinn le soláthar in 2021. Ba cheart na tuarascálacha ar dhul chun cinn a dhéanamh chun trédhearcacht a áirithiú don Aontas, do Bhallstáit eile agus do ghníomhaithe margaidh, tomhaltóirí san áireamh. Ba cheart dóibh a bheith cuimsitheach thar na cúig ghné den Aontas Fuinnimh agus, maidir leis an gcéad tréimhse, ba cheart dóibh béim a leagan ar réimsí atá cumhdaithe ag spriocanna chreat aeráide agus fuinnimh 2030 ag an am céanna.

- (26) Faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide, cuirtear de cheangal ar an Aontas agus ar a Bhallstáit fardail náisiúnta d'astaíochtaí antrapaigineacha na ngás ceaptha teasa uile ó fhoinsí agus a n-aistrithe trí linnte a fhorbairt, a thabhairt cothrom le dáta go rialta, a fhoilsiú agus a thuairisciú do Chomhdháil na bPáirtithe ag baint úsáide as modheolaíochtaí inchomparáide arna gcomhaontú ag Comhdháil na bPáirtithe. Tá na fardail gás ceaptha teasa (GCT) ríthábhachtach chun rianú a dhéanamh ar an dul chun cinn maidir le cur chun feidhme ghné an dícharbónaithe agus chun measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh na reachtaíochta sa réimse aeráide, go háirithe Rialachán [Oifig na bhFoilseachán: gníomh uimhir XXX maidir le laghduithe ceangailteacha bliantúla ag na Ballstáit ó 2021 go 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh Aontas Fuinnimh buanseasmhach agus chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú]²⁵ ("Rialachán [] [ESR]") agus Rialachán [Oifig na bhFoilseachán: gníomh uimhir XXX maidir le hastaíochtaí ó thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú] ("Rialachán [] [LULUCF]")²⁶.
- (27) De réir Chinneadh 1/CP.16 de Chomhdháil Pháirtithe Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) ní mór socruithe náisiúnta a bhunú chun meastachán a dhéanamh ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte. Leis an Rialachán seo, ba cheart bunú na socruithe náisiúnta sin a chumasú.
- (28) Is léir ón taithí a gnóthaíodh trí chur chun feidhme Chinneadh (AE) Uimh. 525/2013 an tábhacht atá le trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, iomláine agus inchomparáideacht na faisnéise. Ar bhonn na taithí sin, ba cheart a áirithiú leis an Rialachán seo go ndéanfaidh na Ballstáit a gcuid beartas agus bearta agus réamh-mheastacháin a thuairisciú mar chuid phríomha de na tuarascálacha ar dhul chun cinn. Ba cheart an fhaisnéis sna tuarascálacha sin a bheith bunriachtanach chun léiriú a thabhairt ar chur chun feidhme tráthúil na ngealltanais faoi Rialachán [] [ESR]. Feidhmiú agus feabhsú leanúnach na gcóras ar leibhéal an Aontais agus na mBallstát móide treoir níos fearr maidir le tuairisciú, ba cheart don mhéid sin cur go suntasach le neartú leanúnach a dhéanamh ar an bhfaisnéis is gá chun an dul chun cinn i ngné an dícharbónaithe a rianú.
- (29) Ba cheart a áirithiú leis an Rialachán sin go ndéanfaidh na Ballstáit tuairisciú maidir le hoiriúnú don athrú aeráide agus maidir le tacaíocht airgid, teicneolaíochta agus forbartha acmhainní a thugtar do thíortha i mbéal forbartha, rud a éascóidh cur chun feidhme ghealltanais an Aontais faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide agus faoi Chomhaontú Pháras. Lena chois sin, tá faisnéis faoi ghníomhaíochtaí agus faoi thacaíocht i dtaca le hoiriúint náisiúnta tábhachtach freisin i

²⁵ IO L [...], [...], lch. [...].

²⁶ IO L [...], [...], lch. [...].

gcomhthéacs na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, go háirithe maidir leis an oiriúnú d'éifeachtaí díobhálacha an athraithe aeráide a bhaineann le cinnteacht sholáthar fuinnimh an Aontais, amhail infhaighteacht uisce fuaraithe do stáisiúin chumhachta agus an fháil atá ar bhithmhais le haghaidh fuinnimh, agus faisnéis faoi thacaíocht is ábhartha maidir leis an ngné sheachtrach den Aontas Fuinnimh.

- (30) Chun teorainn a chur leis an ualach riaracháin ar na Ballstáit agus ar an gCoimisiún, ba ceart don Choimisiún ardán tuairiscithe ar líne a bhunú chun cumarsáid a éascú agus comhar a chur chun cinn. Leis sin, ba cheart a áirithiú go gcuirfear tuarascálacha isteach go tráthúil agus go bhfeabhsófar an trédhearcacht i gcás tuairisciú náisiúnta. Leis an ardán ríomhthuairiscithe, ba cheart na próisis tuairiscithe, na bunachair sonraí agus na ríomhuirlisí atá ann cheana, amhail na cinn sin atá ag an nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA), ag Eurostat (ESTAT) agus ag an Airmheán Comhpháirteach Taighde (JRC), ba cheart iad a chomhlánú, tógáil orthu agus tairbhe a bhaint astu, mar aon leis na ceachtanna a foghlaimíodh ó Scéim an Aontais um Éiceabhainistíocht agus um Éiciniúcháireacht (EMAS).
- (31) Maidir le sonraí atá le soláthar don Choimisiún trí phleanáil náisiúnta agus tuairisciú náisiúnta, níor cheart dúbláil a dhéanamh ar shonraí ná ar fhaisnéis ó na Ballstáit a cuireadh ar fáil cheana féin trí Eurostat i gcomhthéacs Rialachán (CE) Uimh. 223/2009 maidir le Staidreamh Eorpach²⁷ san fhoirm chéanna is atá faoi oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe an Rialacháin seo agus atá ar fáil ó Eurostat fós agus na luachanna céanna ag baint leo. Nuair is ann dóibh agus nuair is cuí ó thaobh tráthúlachta de, leis na sonraí agus na réamh-mheastacháin a chuirtear ar fáil sna pleananna náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, ba cheart tógáil ar na sonraí Eurostat agus ar an modheolaíocht a úsáidtear chun an staidreamh Eorpach a thuairisciú i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 223/2009, agus ba cheart iad a bheith ag teacht leis na sonraí sin agus leis an modheolaíocht sin.
- (32) Beidh sé bunriachtanach an Coimisiún measúnú a dhéanamh ar dhréachtphleananna náisiúnta agus ar chur chun feidhme na bpleananna náisiúnta ar tugadh fógra fúthu agus é sin trí bhíthin tuarascálacha ar dhul chun cinn ag féachaint do ghnóthú comhchoiteann chuspóirí Straitéis an Aontais Fuinnimh, don chéad tréimhse go háirithe maidir le spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 ar leibhéal an Aontais agus an rannchuidiú náisiúnta ar son na spriocanna sin. Ba cheart an measúnú sin a dhéanamh ar bhonn débhlíantúil, agus gan é a dhéanamh ar bhonn bliantúil ach amháin nuair is gá, agus ba cheart an measúnú a chomhdhlúthú i dtuarascálacha an Choimisiúin ar Staid an Aontais Fuinnimh.
- (33) Bíonn tionchair ag an eitlíocht ar an aeráid dhomhanda mar thoradh ar astú CO₂ mar aon le hastaíochtaí eile, lena n-áirítear astaíochtaí ocsaídí nítrigine, agus sásraí, amhail breisiú scamall ciorrais. I bhfianaise na mearfhorbartha atá ag teacht ar thuiscint na heolaíochta ar na tionchair sin, tá fóráil déanta cheana Rialachán (AE)

²⁷ Rialachán (CE) Uimh. 223/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2009 maidir le Staidreamh Eorpach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1101/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le tarchur sonraí atá faoi réir rúndachta staidrimh chuig Oifig Staidrimh na gComhphobal Eorpach, Rialachán (CE) Uimh. 322/97 ón gComhairle maidir le Staidreamh Comhphobail, agus Cinneadh 89/382/CEE, Euratom ón gComhairle lena mbunaítear Coiste um Chláir Staidrimh na gComhphobal Eorpach (IO L 87, 31.3.2009, lch. 164).

Uimh. 525/2013 maidir le measúnú cothrom le dáta ar thionchair neamh-CO₂ na heitlíochta ar an aeráid dhomhanda. Ba cheart an samhlú a úsáidtear sa chur chuige seo a chur in oiriúint don dul chun cinn eolaíoch. D'fhéadfadh an Coimisiún roghanna beartais ábhartha a mheas, bunaithe ar a mheasúnú ar na tionchair sin, chun aghaidh a thabhairt orthu.

- (34) Le cuidiú a áirithiú go mbeidh beartais an Aontais agus na beartais náisiúnta i gcomhréir le cuspóirí an Aontais Fuinnimh, ba cheart comhphlé leanúnach a bheith ann idir an Coimisiún agus na Ballstáit. De réir mar is cuí, ba cheart don Choimisiún moltaí a eisiúint do na Ballstáit lena n-áirítear moltaí faoi leibhéal uailmhéine na bpleananna náisiúnta, faoi chur chun feidhme na mbeartas agus na mbeart a fógraíodh sna pleananna náisiúnta ina dhiaidh sin, agus faoi bheartais náisiúnta agus faoi bhearta náisiúnta eile atá ábhartha ó thaobh cur chun feidhme an Aontais Fuinnimh. Ba cheart do na Ballstáit lánaird a thabhairt ar na moltaí sin agus míniú a thabhairt sna tuarascálacha ar dhul chun cinn ina dhiaidh sin ar an gcaoi ar cuireadh chun feidhme iad.
- (35) I gcás nár leor uailmhian na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, ná na nuashonruithe orthu, chun cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach go comhchoiteann agus, don chéad tréimhse go háirithe spriocanna 2030 don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh, ba cheart don Choimisiún bearta a ghlacadh ar leibhéal an Aontais chun gnóthú comhchoiteann na gcuspóirí agus na spriocanna a áirithiú (agus aon 'bhearna uailmhéine' a dhúnadh ar an gcaoi sin). I gcás nár leor dul chun cinn an Aontais chun na cuspóirí agus na spriocanna sin a bhaint amach, féadfaidh an Coimisiún, chomh maith le moltaí a eisiúint, bearta a ghlacadh ar leibhéal an Aontais nó bearta breise a iarraidh ar na Ballstáit lena áirithiú go mbainfear amach iad (agus aon 'bhearna seachadta' a dhúnadh ar an gcaoi sin). Ba cheart a chur san áireamh sna bearta sin an rannchuidiú uailmhianach luath a rinne na Ballstáit chun spriocanna 2030 a bhaint amach maidir leis an bhfuinneamh in-athnuaite agus an éifeachtúlacht fuinnimh agus iad ag roinnt na hiarrachta chun an sprioc a bhaint amach ar bhealach comhchoiteann. I réimse an fhuinnimh in-athnuaite, is féidir a áireamh ar bhearta den sórt sin ranníocaíochtaí na mBallstát le hardán maoiniúcháin arna bhainistiú ag an gCoimisiún, a d'úsáidfí chun rannchuidiú le tionscadail fuinnimh in-athnuaite ar fud an Aontais. Ba cheart a chur san áireamh sna moltaí agus sna bearta i réimse an fhuinnimh in-athnuaite an rannchuidiú uailmhianach luath a rinne na Ballstáit chun spriocanna 2030 an Aontais a bhaint amach ar bhealach comhchoiteann. Ba cheart spriocanna fuinnimh in-athnuaite náisiúnta na mBallstát do 2020 feidhmiú mar sciartha bonnlíne don fhuinneamh in-athnuaite don tréimhse ó 2021 ar aghaidh. I réimse na héifeachtúlachta fuinnimh, is féidir bearta breise a dhíriú go háirithe ar éifeachtúlacht fuinnimh táirgí, foirgneamh agus iompair.
- (36) Ba cheart don Aontas agus do na Ballstáit a ndícheall a dhéanamh chun an fhaisnéis is cothroime le dáta a chur ar fáil faoina n-astaíochtaí gás ceaptha teasa agus faoina gcuid aistrithe. Leis an Rialachán seo, ba cheart ullmhú na meastachán sin a chumasú laistigh de na hachair ama is giorra trí fhaisnéis staidrimh agus faisnéis eile a úsáid, amhail, nuair is iomchuí sonraí a thiomsaítear sa spás tríd an gclár um Fhaireachán Domhanda don Chomhshaol agus don tSlándáil agus trí chórais satailíte eile.

- (37) Faoi Rialachán [] [ESR], leanfar de chur chuige thimthriall bliantúil na ngealltanais a socraíodh i gCinneadh Uimh. 406/2009/CE²⁸. Éilíonn sé sin athbhreithniú cuimsitheach ar fhardail gás ceaptha teasa na mBallstát chun gur féidir comhlíonadh a mheas agus gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh nuair is gá. Tá gá le próiseas athbhreithnithe a bhunú ar leibhéal an Aontais i ndáil leis na fardail gás ceaptha teasa a chuireann na Ballstáit isteach lena áirithiú go ndéanfar comhlíonadh Rialachán [] [ESR] a mheas ar bhealach inchreidte, comhsheasmhach, trédhearcach agus tráthúil.
- (38) Ba cheart do na Ballstáit agus don Choimisiún a áirithiú go mbeidh dlúthchomhar ann maidir le gach ábhar a bhaineann le cur chun feidhme an Aontais Fuinnimh agus an Rialacháin seo, mar aon le dlúth-rannpháirtíocht Pharlaimint na hEorpa. De réir mar is cuí, ba cheart don Choimisiún cabhrú leis na Ballstáit an Rialachán seo a chur chun feidhme, go háirithe maidir le bunú na bpleananna náisiúnta agus an fhorbairt acmhainní a bhaineann leo.
- (39) Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go gcuirfear san áireamh sna pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid na moltaí is déanaí a bhaineann go sonrach le tíortha faoi leith a eisíodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh.
- (40) Ba cheart don Gníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil cuidiú leis an gCoimisiún, de réir mar is iomchuí agus i gcomhréir lena clár oibre bliantúil, maidir le measúnú, faireachán agus obair thuairiscithe.
- (41) Ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) a tharmligean chuig an gCoimisiún chun an creat ginearálta maidir le pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid (teimpléad) a leasú, ardán maoiniúcháin a chur ar bun ar féidir leis na Ballstáit ranníocaíochtaí a dhéanamh leis i gcás nach gcoíofear go gcomhchoiteann le conair an Aontais i dtreo sprioc 2030 an Aontais maidir leis an bhfuinneamh in-athnuaite, na hathruithe ar na féidearthachtaí maidir le téamh domhanda (GWanna) agus ar na treoirlínte fardal a comhaontaíodh go hidirnáisiúnta a chur san áireamh, ceanglais shubstainteacha a leagan síos maidir le córas fardail an Aontais agus na clárlanna de bhun Airteagal 33 a chur ar bun. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos sa Chomhaontú Idirinstitiúideach maidir le Reachtóireacht Níos Fearr an 13 Aibreán 2016. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, ba cheart Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile a fháil ag an am céanna le saineolaithe na Ballstát, agus rochtain chórasach a bheith ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe. Ba cheart a chur san áireamh ann, nuair is gá sin, cinntí a glacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide agus faoi Chomhaontú Pháras.

²⁸ Cinneadh Uimh. 406/2009/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le hiarrachtaí na mBallstát chun a n-astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú chun gealltanais an Chomhphobail a chomhlíonadh maidir lena n-astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú go dtí 2020 (IO L 140, 5.6.2009, lch. 136).

- (42) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le hAirteagail 15(3), 17(4), 23(6), 31(3) agus (4) agus Airteagal 32(3) den Rialachán seo a chur chun feidhme, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann le sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún.
- (43) Ba cheart do Choiste an Aontais Fuinnimh cúnamh a thabhairt don Choimisiún ina chuid tascanna faoin Rialachán seo maidir le gníomhartha cur chun feidhme a ullmhú. Ba cheart an Coiste a chur in ionad an Choiste um Athrú Aeráide agus coistí eile mar is iomchuí agus a gcuid tascanna a ghlacadh chuige féin.
- (44) Ba cheart don Choimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar chur chun feidhme an Rialacháin seo in 2026 agus tograí leasaitheacha a dhéanamh mar is iomchuí chun cur chun feidhme cuí an Rialacháin agus gnóthú a chuspóirí a áirithiú. Ba cheart an t-athrú ar na cúinsí a chur san áireamh san athbhreithniú mar aon le torthaí an stocáirimh dhomhanda ar Chomhaontú Pháras, nuair is gá.
- (45) Leis an Rialachán seo déantar comhtháthú, leasú, ionadú, agus aisghairm ar oibleagáidí áirithe pleanála, tuairiscithe agus faireacháin atá ann faoi láthair i reachtaíocht earnálach fuinnimh agus aeráide an Aontais chun cur chuige cuíchóirithe agus comhtháite a áirithiú i leith phríomhsnáitheanna na pleanála, an tuairiscithe agus an faireacháin. Ba cheart Treoracha 94/22/CE²⁹, 98/70/CE³⁰, 2009/31/CE³¹, Rialacháin (CE) Uimh. 663/2009³², (CE) Uimh. 715/2009³³, Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁴, Treoir 2009/119/CE ón gComhairle³⁵, Treoracha 2010/31/AE³⁶, 2012/27/AE³⁷, 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁸ agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle³⁹ a leasú dá réir sin.

²⁹ Treoir 94/22/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 1994 maidir leis na coinníollacha do dheonú agus d'úsáid údaruithe chun hidreacarbóin a chuardach, a thaiscéaladh agus a tháirgeadh (IO L 164, 30.6.1994, lch. 3).

³⁰ Treoir 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle den 13 Deireadh Fómhair 1998 a bhaineann le cáilíocht na mbreoslaí peitрил agus díosail agus lena leasaítear Treoir 93/12/CEE ón gComhairle (IO L 350, 28.12.1998, lch. 58).

³¹ Treoir 2009/31/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le stóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin agus lena leasaítear Treoir 85/337/CEE ón gComhairle, Treoracha 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006 (I.O. L140, 5.6.2009, lch. 114).

³² Rialachán Uimh. 663/2009/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 lena mbunaítear clár chun cabhrú leis an téarnamh eacnamaíoch trí chúnamh airgeadais Comhphobail a dheonú do thionscadail i réimse an fhuinnimh (IO L 200, 31.7.2009, lch. 31).

³³ Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le coinníollacha rochtana ar na líonraí tarchurtha gáis nádúrtha agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1775/2005 (IO L 211, 14.8.2009, lch. 36).

³⁴ Treoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/55/CE (IO L 211, 14.8.2009, lch. 94).

³⁵ Treoir 2009/119/CE ón gComhairle an 14 Meán Fómhair 2009 lena bhforchuirtear oibleagáid ar na Ballstáit stoic íosta amhola agus/nó táirgí peitрилiam a choimeád (IO L 265, 9.10.2009, lch. 9).

³⁶ Treoir 2010/31/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Bealtaine 2010 maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh (IO L 153, 18.6.2010, lch. 13).

- (46) Comhtháthaítear sa Rialachán seo, ina n-iomláine, forálacha Rialachán (AE) Uimh. 525/2013. Dá thoradh sin, ba cheart Rialachán (CE) Uimh. 525/2013 a aisghairm ón 1 Eanáir 2021. Chun a áirithiú go leanfar de Chinneadh Uimh. 406/2009/CE a chur chun feidhme faoi Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 agus go leanfaidh gnéithe áirithe a bhaineann le cur chun feidhme Phrótacal Kyoto de bheith cumhdaithe ag an reachtaíocht, is gá go leanfaidh forálacha áirithe de bheith infheidhme i ndiaidh an dáta sin.
- (47) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo a ghnóthú go leordhóthanach ina n-aonar agus gur fearr is féidir, dá bhrí sin, de bharr scála agus éifeachtaí na gníomhaíochta atá beartaithe, iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

³⁷ Treoir an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh lena leasaítear Treoir 2009/125/CE agus Treoir 2010/30/AE agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/8/CE agus Treoir 2006/32/CE (IO L 315, 14.11.2012, lch. 1).

³⁸ Treoir 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Meitheamh 2013 maidir le sábháilteacht oibríochtaí ola agus gáis amach ón gcósta agus Treoir leasaitheach 2004/35/CE (IO L 178, 28.6.2013, lch. 66).

³⁹ Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle an 20 Aibreán 2015 ag leagan síos modhanna áirimh agus ceanglais tuairiscithe de bhun Threoir 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a bhaineann le cáilíocht breoslaí peitрил agus díosail (IO L 107, 25.4.2015, lch. 26).

CAIBIDIL 1

FORÁLACHA GINEARÁLTA

Airteagal 1

Ábhar agus raon feidhme

1. Bunaítear leis an Rialachán seo sásra Rialachais chun:

- (a) straitéisí agus bearta a chur chun feidhme atá ceaptha chun freastal ar chuspóirí agus ar spriocanna an Aontais Fuinnimh, agus go háirithe don chéad tréimhse deich mbliana ó 2021 go 2030, ar spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais Eorpaigh;
- (b) tráthúlacht, trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, inchomparáideacht agus iomláine thuairisciú an Aontais agus na mBallstát chuig rúnaíocht Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide agus Chomhaontú Pháras a áirithiú;

Beidh an sásra rialachais bunaithe ar phleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a chumhdaíonn tréimhsí deich mbliana ó 2021 go 2030, ar thuarascálacha comhfhreagracha na mBallstát ar dhul chun cinn náisiúnta maidir le cúrsaí fuinnimh agus aeráide agus ar shocruithe comhtháite faireacháin ag an gCoimisiún Eorpach. Saineofar leis an sásra sin próiseas struchtúrtha, atriallach idir an Coimisiún agus na Ballstáit ag féachaint do thabhairt chun críche na bpleananna náisiúnta agus dá gcur chun feidhme ina dhiaidh sin, lena n-áirítear comhar réigiúnach, agus gníomhaíocht chomhfhreagrach an Choimisiúin.

2. Beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir leis na cúig ghné seo a leanas den Aontas Fuinnimh:

- (1) an chinnteacht fuinnimh,
- (2) an margadh fuinnimh,
- (3) an éifeachtúlacht fuinnimh
- (4) an dícharbónú agus
- (5) taighde, nuálaíocht agus iomaíochas.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínithe i [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar in COM(2016) 767], i dTreoir 2010/31/AE agus i dTreoir 2012/27/AE.

Tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas freisin:

- (1) ciallaíonn 'beartais agus bearta atá ann cheana' beartais agus bearta atá curtha chun feidhme agus glactha;
- (2) ciallaíonn 'beartais agus bearta atá curtha chun feidhme' beartais agus bearta a bhfuil feidhm ag ceann amháin nó níos mó díobh seo a leanas maidir leo ar an dáta a gcuirtear isteach an plan náisiúnta: tá an reachtaíocht náisiúnta i bhfeidhm, tá comhaontú deonach amháin nó níos mó curtha ar bun, tá acmhainní airgeadais leithdháilte, tá acmhainní daonna eagraithe;
- (3) ciallaíonn 'beartais agus bearta atá glactha' beartais agus bearta a bhfuil cinneadh oifigiúil rialtais déanta ina leith ag an dáta ar cuireadh isteach an tuarascáil náisiúnta nó an plan náisiúnta agus go bhfuil gealltanais soiléir ann dul ar aghaidh lena gcur chun feidhme;
- (4) is éard is 'beartais agus bearta atá pleanáilte' roghanna atá á bplé agus a bhfuil seans réalaíoch ann go nglacfar iad agus go gcuirfear chun feidhme iad i ndiaidh an dáta a gcuirtear isteach an plan náisiúnta nó an tuarascáil náisiúnta ar dhul chun cinn;
- (5) ciallaíonn 'réamh-mheastacháin' réamhaisnéisí ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus ar aistrithe gás ceaptha teasa trí linnte nó trí fhorbairtí ar an gcóras fuinnimh, lena n-áirítear, ar a laghad, meastacháin chainníochtúla do sheicheamh 4 bliana sa todhchaí dar críoch 0 nó 5 díreach i ndiaidh na bliana tuairiscithe;
- (6) ciallaíonn "réamh-mheastacháin gan bhearta" réamh-mheastacháin ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus ar aistrithe gás ceaptha teasa trí linnte ach nach n-áirítear leo éifeachtaí aon bheartas ná aon bheart atá pleanáilte, glactha nó curtha chun feidhme i ndiaidh na bliana atá roghnaithe mar thúsphointe don réamh-mheastachán ábhartha;
- (7) ciallaíonn 'réamh-mheastacháin le bearta' réamh-mheastacháin ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus ar aistrithe gás ceaptha teasa trí linnte a chuimsíonn, i dtéarmaí laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa nó forbairtí ar an gcóras fuinnimh, éifeachtaí na mbeartas agus na mbeart atá glactha agus atá curtha chun feidhme;
- (8) ciallaíonn 'réamh-mheastacháin le bearta breise' réamh-mheastacháin ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus ar aistrithe gás ceaptha teasa trí linnte nó trí fhorbairtí ar an gcóras fuinnimh a chuimsíonn, maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, éifeachtaí na mbeartas agus na mbeart atá glactha agus atá curtha chun feidhme chun an t-athrú aeráide a mhaolú nó chun spriocanna fuinnimh a bhaint amach, mar aon le beartais agus bearta atá pleanáilte chun na críche sin;
- (9) ciallaíonn 'spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais' an sprioc cheangailteach ar fud an Aontais laghdú intíre 40 % ar a laghad a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair i gcomparáid le 1990 atá le baint amach faoi 2030, an sprioc cheangailteach ar leibhéal an Aontais gur fuinneamh in-athnuaite é 27 % ar a laghad den tomhaltas fuinnimh san Aontas in 2030, an sprioc cheangailteach ar leibhéal an Aontais 27 % ar a laghad d'fheabhsú éifeachtúlachta fuinnimh in 2030, atá le hathbheithniú faoi 2020 ag féachaint do leibhéal AE de 30 %, agus an sprioc 15 % d'idirnascadh leictreachais do 2030 nó aon spriocanna ina

dhiaidh sin i ndáil leis sin arna gcomhaontú ag an gComhairle Eorpach nó ag an gComhairle agus ag an bParlaimint don bhliain 2030.

- (10) ciallaíonn 'córas fardail náisiúnta' córas socruithe institiúideacha, dlíthiúla agus nós imeachta atá bunaithe laistigh de Bhallstát chun meastachán a dhéanamh ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe gás ceaptha teasa trí linnte, agus chun faisnéis fardail a thuairisciú agus a chartlannú;
- (11) ciallaíonn 'táscaire' fachtóir cainníochtúil nó cáilíochtúil nó athróg a chuireann le tuiscint níos fearr ar dhul chun cinn an chur chun feidhme;
- (12) ciallaíonn 'beartais agus bearta' gach ionstraim a chuireann le cuspóirí na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a bhaint amach agus/nó le gealltanais faoi Airteagal 4(2)(a) agus (b) UNFCCC a chur chun feidhme, lena bhféadfár na hionstraimí sin a áireamh nach bhfuil srianadh agus laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa mar phríomhchuspóir iontu;
- (13) ciallaíonn 'córas do bheartais agus bearta agus réamh-mheastacháin' córas socruithe institiúideacha, dlíthiúla agus nósanna imeachta arna bhunú chun tuairisciú a dhéanamh ar bheartais, bearta agus réamh-mheastacháin a bhaineann le hastaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí, le haistrithe gás ceaptha teasa trí linnte agus leis an gcóras fuinnimh, mar a cheanglaítear *inter alia* in Airteagal 32 den Rialachán seo;
- (14) ciallaíonn 'ceartúcháin theicniúla' coigeartuithe ar mheastacháin an fhardail náisiúnta gás ceaptha teasa arna ndéanamh i gcomhthéacs an athbhreithnithe de bhun Airteagal 31 nuair a bhíonn sonraí an fhardail atá curtha isteach neamhiomlán nó ullmhaithe ar shlí nach bhfuil ag teacht leis na rialacha nó leis na treoirlínte ábhartha idirnáisiúnta nó de chuid an Aontais agus a bhfuil sé beartaithe iad a chur in ionad na meastachán a cuireadh isteach ar dtús;
- (15) ciallaíonn 'dearbhu cáilíochta' córas pleanáilte nósanna imeachta athbhreithnithe a bhfuil sé mar aidhm leo a áirithiú go gcomhlíonfar na cuspóirí maidir le cáilíocht sonraí agus go bhfuil na meastacháin agus an fhaisnéis is fearr is féidir á dtuairisciú chun tacú le héifeachtúlacht an chláir rialaithe cáilíochta agus chun cabhrú leis na Ballstáit;
- (16) ciallaíonn 'rialú cáilíochta' córas gnáthghníomhaíochtaí teicniúla a bhfuil sé mar aidhm leis cáilíocht na faisnéise agus na meastachán atá á dtiomsú a thomhas agus a rialú chun sláine, cruinneas agus iomláine na sonraí a áirithiú, earráidí agus easnaimh a aithint agus déileáil leo, sonraí agus ábhar eile a úsáidtear a dhoiciméadú agus a chartlannú, agus na gníomhaíochtaí dearbhaithe cáilíochta uile a thaifeadadh;
- (17) ciallaíonn 'príomhtháscairí' na táscairí maidir leis an dul chun cinn a rinneadh i ndáil leis na cúig ghné den Aontas Fuinnimh faoi mar a mhol an Coimisiún;
- (18) ciallaíonn 'Plean SET' an Plean Straitéiseach um Theicneolaíochtaí Fuinnimh faoi mar a leagtar amach i dTeachtaireacht (2015) 6317 ón gCoimisiún;

CAIBIDIL 2

PLEANANNA COMHTHÁITE NÁISIÚNTA DON FHUINNEAMH AGUS DON AERÁID

Airteagal 3

Pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid

1. Tabharfaidh gach Ballstát fógra don Choimisiún faoin 1 Eanáir 2019 agus gach deich mbliana ina dhiaidh sin faoi phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid. Áireofar sna pleananna na heilimintí a leagtar amach i mír 2 agus in Iarscríbhinn I. Cumhdóidh an chéad phlean an tréimhse ó 2021 go 2030. Cumhdóidh na pleananna ina dhiaidh sin an tréimhse deich mbliana díreach i ndiaidh dheireadh na tréimhse lena mbaineann an plean roimhe.
2. Beidh na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid comhdhéanta de na príomhchodanna seo a leanas:
 - (a) forbhreathnú ar an bpróiseas a leanadh chun an plean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a bhunú a bheidh comhdhéanta d'achoimre feidhmiúcháin, tuairisc ar an gcomhairliúchán le páirtithe leasmhara agus a rannpháirtíocht agus ar na torthaí a bhí orthu, agus ar chomhar réigiúnach le Ballstáit eile in ullmhú an phlean;
 - (b) tuairisc ar na spriocanna agus ar na cuspóirí náisiúnta agus an rannchuidiú le gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh;
 - (c) tuairisc ar na beartais agus ar na bearta a réamh-mheasadh chun na spriocanna, cuspóirí agus rannchuidiú a bhaint amach a leagtar amach faoi phointe (b);
 - (d) tuairisc ar an staid reatha i dtaca leis na cúig ghné den Aontas Fuinnimh lena n-áirítear maidir leis an gcóras fuinnimh agus astaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa mar aon le réamh-mheastacháin maidir leis na cuspóirí dá dtagraítear i bpointe (b) mar aon le beartais agus bearta atá ann cheana (curtha cur chun feidhme agus glactha);
 - (e) measúnú ar thionchar na mbeartas agus na mbearta atá pleanáilte chun na cuspóirí dá dtagraítear i bpointe (b) a bhaint amach;
 - (f) iarscríbhinn, arna tarraingt suas i gcomhréir leis na ceanglais agus an struchtúr a leagtar síos in Iarscríbhinn II a ghabhann leis an Rialachán seo, ina leagtar amach modheolaíochtaí agus bearta beartais an Bhallstáit chun an ceanglas maidir le coigiltí fuinnimh a bhaint amach i gcomhréir le hAirteagal 7 (a) agus (b) agus le hIarscríbhinn IV den Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh [arna leasú ag togra COM(2016)761].
3. Nuair a bhíonn na pleananna náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 á n-ullmhú, cuirfidh na Ballstáit san áireamh na hidirnaise idir na cúig ghné den Aontas Fuinnimh agus déanfaidh

siad sonraí comhsheasmhacha agus boinn tuisceana comhsheasmhacha a úsáid ó thaobh na gcúig ghné sin nuair is iomchuí.

4. Beidh sé de chumhacht ag an gCoimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh de réir Airteagal 36 den Rialachán seo chun Iarscríbhinn I a leasú d'fhonn í a oiriúnú do leasuithe ar chreat beartais an Aontais maidir le Fuinneamh agus Aeráid, forbairtí sa mhargadh fuinnimh agus riachtanais nua UNFCCC agus Chomhaontú Pháras.

Airteagal 4

Cuspóirí, spriocanna agus rannchuidiú náisiúnta do gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh:

Leagfaidh na Ballstáit amach ina bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid na príomhchuspóirí, na príomhspriocanna agus an rannchuidiú príomha, mar atá sonraithe in Alt A.2. d'Iarscríbhinn I:

- (a) maidir leis an ngné "An Dícharbónú":
- (1) maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, agus d'fhonn cuidiú le baint amach na sprice ó thaobh laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa AE ar fud an gheilleagair:
 - i. sprioc cheangailteach náisiúnta an Bhallstáit maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus na teorainneacha ceangailteacha bliantúla náisiúnta de bhun Rialachán [] [ESR];
 - ii. gealltanais an Bhallstáit de bhun Rialachán [] [LULUCF]
 - iii. nuair is infheidhme, cuspóirí agus spriocanna náisiúnta eile i gcomhréir le straitéisí fadtéarmacha um astaíochtaí ísle atá ann cheana;
 - iv. nuair is infheidhme, cuspóirí agus spriocanna eile, lena n-áirítear spriocanna earnála agus spriocanna oiriúnaithe;
 - (2) maidir le fuinneamh in-athnuaite:
 - i. d'fhonn sprioc cheangailteach an Aontais a bhaint amach gur fuinneamh in-athnuaite é ar a laghad 27 % den fhuinneamh in 2030 dá dtagraítear in Airteagal 3 de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar in COM(2016) 767], rannchuidiú ar son na sprice sin i dtéarmaí chion an Bhallstáit d'fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite in olltomhaltas deiridh fuinnimh in 2030, maille le conair líneach don rannchuidiú sin ó 2021 ar aghaidh;
 - ii. conair don sciar earnálach d'fhuinneamh in-athnuaite sa tomhaltas deiridh fuinnimh ó 2021 go 2030 sna hearnálacha iompar, téamh agus fuarú, agus leictreachas;
 - iii. conairí de réir teicneolaíocht fuinnimh in-athnuaite a bhfuil sé beartaithe ag an mBallstát iad a úsáid chun na conairí earnálacha agus foriomlána maidir le fuinneamh in-athnuaite a bhaint amach idir 2021 agus 2030

lena n-áirítear an t-olltomhaltas deiridh fuinnimh a bhfuil súil leis de réir teicneolaíochta agus earnála i meigeathonnaí ola, agus iomlán na hacmhainneachta suiteáilte in MW atá beartaithe de réir teicneolaíochta agus earnála;

(b) maidir leis an ngné "An Éifeachtúlacht Fuinnimh":

- (1) an rannchuidiú táscach d'éifeachtúlacht fuinnimh náisiúnta maidir le sprioc cheangailteach éifeachtúlachta fuinnimh an Aontais mar atá 30% in 2030 dá dtagraítear in Airteagal 1(1) agus in Airteagal 3(4) de Threoir 2012/27/AE [arna leasú ag togra COM(2016)761], bunaithe ar thomhaltas fuinnimh príomhúil nó deiridh, nó coigiltis fuinnimh phríomhúil nó deiridh, nó déine fuinnimh;

Cuirfidh na Ballstáit a rannchuidiú féin in iúl ó thaobh leibhéal absalóideach de thomhaltas príomhúil fuinnimh agus de thomhaltas deiridh fuinnimh in 2020 agus 2030, mar aon le conair líneach maidir leis an rannchuidiú sin ó 2021 ar aghaidh; Déanfaidh siad a modheolaíocht bhunúsach agus na fachtóirí tiontaithe a úsáidtear a mhíniú;

- (2) méid carnach na coigilte fuinnimh atá le baint amach sa tréimhse 2021-2030 faoi Airteagal 7 maidir le hoibleagáidí coigilte fuinnimh de Threoir 2012/27/AE [arna leasú ag togra COM(2016) 761];
- (3) na cuspóirí maidir le hathchóiriú fadtéarmach ar stoc náisiúnta na bhfoirgneamh cónaithe agus tráchtála (idir phoiblí agus phríobháideach);
- (4) an t-achar urláir iomlán atá le hathchóiriú nó coigiltis fuinnimh bhliantúla chomhionanna atá le baint amach ó 2020 go 2030 faoi Airteagal 5 de Threoir 2012/27/AE maidir le hathchóiriú fhoirgnimh an rialtais láir;
- (5) Cuspóirí éifeachtúlachta náisiúnta eile fuinnimh, lena n-áirítear spriocanna nó straitéisí fadtéarmacha agus spriocanna earnálacha i réimsí amhail iompar agus, téamh agus fuarú;

(c) maidir leis an ngné "An Chinnteacht Fuinnimh":

- (1) cuspóirí náisiúnta i ndáil le héagsúlú foinsí agus soláthar fuinnimh ó thríú tíortha a mhéadú;
- (2) cuspóirí náisiúnta i ndáil le spleáchas ar allmhairiú fuinnimh ó thríú tíortha a laghdú;
- (3) cuspóirí náisiúnta i ndáil le hullmhacht chun dul i ngleic le soláthar srianta nó briste ó fhoinsé fuinnimh, i gcomhchuibheas leis na pleananna atá le bunú faoi Rialachán [mar a mholtar in COM(2016) 52 maidir le bearta chun cinnteacht an tsoláthair gáis a chosaint agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 994/2010] agus faoi Rialachán [mar a mholtar in COM(2016) 862 maidir le riosca-ullmhacht in earnáil an leictreachais agus ag aisghairm Treoir 2005/89/CE] lena n-áirítear fráma ama inar cheart na cuspóirí a bhaint amach;

- (4) cuspóirí náisiúnta i ndáil le foinsí fuinnimh intíre (go háirithe fuinneamh in-athnuaite a chur chun tairbhe);
- (d) maidir leis an ngné "An Margadh Inmheánach Fuinnimh":
 - (1) an leibhéal idirnascthachta leictreachais a bhfuil sé mar aidhm ag an mBallstát é a bheith bainte amach aige in 2030 i bhfianaise na sprice idirnascthachta leictreachais de 15 % ar a laghad do 2030; Tabharfaidh na Ballstáit míniúchán ar an modheolaíocht bhunúsach a úsáideadh;
 - (2) cuspóirí tábhachtacha náisiúnta ó thaobh bonneagair tarchurtha leictreachais agus gáis atá riachtanach le go mbainfear amach cuspóirí agus spriocanna faoi aon cheann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh;
 - (3) cuspóirí náisiúnta a bhaineann le gnéithe eile den mhargadh inmheánach fuinnimh amhail comhtháthú agus cúpláil an mhargaidh, lena n-áirítear fráma ama inar cheart na cuspóirí a bhaint amach;
 - (4) cuspóirí náisiúnta maidir le leordhóthanacht an chórais leictreachais a áirithiú chomh maith le solúbthacht an chórais fuinnimh i dtaca le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear fráma ama inar cheart na cuspóirí a bhaint amach;
- (e) maidir leis an ngné "Taighde, Nuálaíocht agus Iomaíochas"
 - (1) cuspóirí náisiúnta agus spriocanna cistiúcháin do thaighde agus do nuálaíocht phoiblí agus phríobháideach a bhaineann leis an Aontas Fuinnimh; más infheidhme, fráma ama san áireamh inar cheart na cuspóirí a bhaint amach. Ba cheart na spriocanna agus na cuspóirí sin a bheith ag teacht leis na cinn a leagtar amach i Straitéis an Aontais Fuinnimh agus i bPlean SET;
 - (2) spriocanna náisiúnta do 2050 ó thaobh teicneolaíochtaí ísealcharbóin a chur i bhfeidhm;
 - (3) spriocanna náisiúnta i ndáil le hiomaíochas;

Airteagal 5

Próiseas socraithe rannchuidiú na mBallstát i réimse an fhuinnimh in-athnuaite

1. Nuair a bheidh siad ag socrú a rannchuidithe maidir lena sciar d'fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite san olltomhaltas deiridh fuinnimh in 2030 agus sa bhliain deiridh den tréimhse atá clúdaithe le haghaidh na bpleananna náisiúnta ina dhiaidh sin, de bhun Airteagal 4(a)(2)(i), cuirfidh na Ballstáit na nithe seo a leanas san áireamh:

- (a) na bearta dá bhforáiltear i [athmhúnú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar in COM(2016) 767];
- (b) na bearta a glacadh chun an sprioc éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach a glacadh de bhun Threoir 2012/27/AE;
- (c) bearta eile chun fuinneamh in-athnuaite a chur chun cinn laistigh de na Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais; agus

- (d) cúinsí a dhéanann difear do sholáthar fuinnimh in-athnuaite, ar nós:
 - (i) dáileadh cothrom an tsoláthair ar fud an Aontais Eorpaigh;
 - (ii) poitéinseal eacnamaíoch;
 - (iii) srianta geografacha agus nádúrtha, lena n-áirítear na limistéir agus na réigiúin nach bhfuil idirnasctha; agus
 - (iv) an leibhéal idirnáisc cumhachta atá idir na Ballstáit.

2. Áiritheoidh na Ballstáit le chéile sna hathruithe a chuirfidh siad i gcrích go dtiocfaidh 27 % ar a laghad dá rannchuidiú iomlán ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite san ollthomhaltas deiridh fuinnimh ar leibhéal an Aontais faoi 2030.

Airteagal 6

Próiseas chun rannchuidiú na mBallstát a shocrú i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh

1. Nuair a bheidh a rannchuidiú tascach náisiúnta féin maidir le héifeachtúlacht fuinnimh á shocrú acu do 2030 agus don bhliain deiridh den tréimhse atá clúdaithe le haghaidh na bpleananna náisiúnta ina dhiaidh sin, de bhun Airteagal 4(b)(i), áiritheoidh na Ballstáit:

- (a) nach féidir le tomhaltas fuinnimh an Aontais in 2020 a bheith níos mó ná 1 483 meigeathonna d'fhuinneamh príomhúil ná níos mó ná 1 086 meigeathonna d'fhuinneamh deiridh, nach féidir le tomhaltas fuinnimh an Aontais in 2030 a bheith níos mó ná 1 321 meigeathonna d'fhuinneamh príomhúil ná níos mó ná 987 meigeathonna d'fhuinneamh deiridh don chéad tréimhse deich mbliana;
- (b) go mbainfear amach sprioc cheangailteach an Aontais don bhliain 2030 dá dtagraítear in Airteagal 1 agus in Airteagal 3 de Threoir 2012/27/AE [arna leasú ag togra COM(2016)761];

Ina theannta sin, cuirfidh na Ballstáit an méid seo a leanas san áireamh:

- (a) na bearta dá bhforáiltear i dTreoir 2012/27/CE;
- (b) bearta eile chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn sna Ballstáit agus ar leibhéal an Aontais.

2. Nuair a bhíonn a rannchuidiú dá dtagraítear i mír 1 á shocrú, féadfaidh na Ballstáit na dálaí a bhfuil tionchar acu ar thomhaltas príomhúil agus deiridh a chur san áireamh, mar shampla:

- (a) an poitéinseal atá fágtha fós ó thaobh coigilt fuinnimh atá éifeachtach ó thaobh costais;
- (b) éabhlóid agus réamh-mheastachán na holltáirgeachta intíre;
- (c) athruithe ar allmhairí agus ar onnmhairí fuinnimh;
- (d) forbairt gach foinse fuinnimh in-athnuaite, fuinneamh núicléach, gabháil agus stóráil carbóin; agus

- (e) gníomhaíochtaí luatha.

Airteagal 7

Beartais agus cuspóirí náisiúnta agus bearta maidir le gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh

Tabharfaidh na Ballstáit tuairisc, i gcomhréir le hIarscríbhinn I, ina bplean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, ar na príomhbheartais agus na príomhbhearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha) agus beartais agus bearta atá pleanáilte go háirithe chun na cuspóirí a leagtar amach sa phlean náisiúnta a bhaint amach, lena n-áirítear bearta chun comhar réigiúnach agus maoiniú cuí ar an leibhéal náisiúnta agus réigiúnach a áirithiú.

Airteagal 8

Bonn anailíse na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid

1. Tabharfaidh na Ballstáit tuairisc, i gcomhréir leis an struchtúr agus san fhormáid a shonraítear in Iarscríbhinn I, ar an staid reatha maidir le gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh lena n-áirítear an córas fuinnimh agus na hastaíochtaí agus na haistrithe gás ceaptha teasa tráth a gcuirfear an plean náisiúnta isteach nó ar bhonn na faisnéise is déanaí atá ar fáil. Déanfaidh na Ballstáit réamh-mheastacháin a leagan amach agus tabharfaidh siad tuairisc orthu maidir le gach ceann de na cúig ghné den Aontas Fuinnimh don chéad tréimhse deich mbliana go dtí 2040 ar a laghad (lena n-áirítear don bhliain 2030) a bhfuiltear ag súil leo mar thoradh ar na beartais agus na bearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha).

2. Tabharfaidh na Ballstáit tuairisc ina bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid ar na measúnuithe atá déanta acu, ar an leibhéal náisiúnta agus ar an leibhéal réigiúnach nuair is infheidhme, maidir le:

- (a) tionchair ar fhorbairt an chórais fuinnimh agus ar astaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa don chéad tréimhse deich mbliana ar a laghad go dtí 2040 (lena n-áirítear don bhliain 2030) faoi na beartais agus na bearta atá beartaithe lena n-áirítear comparáid le réamh-mheastacháin atá bunaithe ar na beartais agus na bearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha) dá dtagraítear i mír 1;
- (b) tionchar maicreacnamaíocha, comhshaoil, scileanna agus sóisialta na mbeartas agus na mbeart dá dtagraítear in Airteagal 7 agus atá sonraithe a thuilleadh in Iarscríbhinn I, don chéad tréimhse deich mbliana go dtí 2030 lena n-áirítear comparáid le réamh-mheastacháin bunaithe ar na beartais agus na bearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha) dá dtagraítear i mír 1;
- (c) measúnú ar na hidirghníomhaíochtaí idir na beartais agus na bearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha) agus na beartais agus na bearta atá pleanáilte laistigh de ghné bheartais, agus idir na beartais agus na bearta atá ann cheana (iad curtha chun feidhme agus glactha) agus na beartais agus na bearta atá pleanáilte agus a bhaineann le gnéithe éagsúla don chéad tréimhse deich mbliana ar a laghad go dtí an bhliain 2030. Déanfar réamh-mheastacháin maidir le cinnteacht soláthair, bonneagar agus comhtháthú an mhargaidh a nascadh le cásanna láidre éifeachtúlachta fuinnimh.

Airteagal 9

Dréachtpheananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid

1. Faoi 1 Eanáir 2018 agus gach deich mbliana ina dhiaidh sin déanfaidh na Ballstáit dréacht den phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid dá dtagraítear in Airteagal 3(1) a ullmhú agus a chur faoi bhráid an Choimisiúin.
2. Féadfaidh an Coimisiún moltaí maidir leis na dréachtpheananna a eisiúint chuig na Ballstáit i gcomhréir le hAirteagal 28. Leagfar amach go háirithe sna moltaí sin:
 - (a) leibhéal uailmhéine na gcuspóirí, na spriocanna agus an rannchuidithe d'fhonn cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach le chéile agus go háirithe spriocanna 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh;
 - (b) beartais agus bearta a bhaineann le cuspóirí ar leibhéal na mBallstát agus an Aontais agus beartais agus bearta eile a d'fhéadfadh a bheith ábhartha ó thaobh cúrsaí trasteorann;
 - (c) idirghníomhaíochtaí idir na beartais agus na bearta atá ann cheana (curtha chun feidhme agus glactha) agus na beartais agus na bearta atá pleanáilte a chuimsítear sa phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid laistigh d'aon ghné amháin agus i measc gnéithe éagsúla den Aontas Fuinnimh.
3. Tabharfaidh na Ballstáit lánaird ar aon mholtaí ón gCoimisiún agus bailchríoch á cur acu ar a bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid.

Airteagal 10

Comhairliúchán poiblí

Gan dochar d'aon cheanglais dlí eile de chuid an Aontais, áiríteoidh na Ballstáit go dtabharfar deiseanna luatha, éifeachtacha don phobal a bheith rannpháirteach in ullmhú na ndr éachtpheananna dá dtagraítear in Airteagal 9 den Rialachán seo agus ceanglóidh siad achoimre ar thuairimí an phobail lena ndr éachtphean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid nuair a chuirfear faoi bhráid an Choimisiúin é. A mhéid gur infheidhme forálacha Threoir 2001/42/CE, measfar i gcás comhairliúcháin a dhéanfar i gcomhréir leis an Treoir sin, go sásaíonn siad na hoibleagáidí maidir le dul i gcomhairle leis an bpobal faoin Rialachán seo.

Airteagal 11

Comhar Réigiúnach

1. Oibreoidh na Ballstáit i gcomhar le chéile ar an leibhéal réigiúnach chun na spriocanna, na cuspóirí agus an rannchuidiú a leagtar amach ina bplean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a bhaint amach go héifeachtach.
2. Sula gcuireann na Baillstáit a ndr éachtpheananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid faoi bhráid an Choimisiúin de bhun Airteagal 9(1), aithneoidh siad deiseanna le haghaidh comhar réigiúnach agus rachaidh siad i gcomhairle leis na Ballstáit chomharsanachta agus le Ballstáit eile a léiríonn spéis. Leagfaidh na Ballstáit amach ina ndr éachtpheananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid torthaí an

chomhairliúcháin réigiúnaigh sin, lena n-áirítear i gcás inarb infheidhme an chaoi ar cuireadh tuairimí san áireamh.

3. Déanfaidh an Coimisiún comhar agus comhairliúchán i measc na mBallstát a éascú maidir leis na dréachphleananna a chuirtear faoina bhráid faoi Airteagal 9 ag féachaint dá dtabhairt chun críche.

4. Cuirfidh na Ballstáit san áireamh ina ndréachtpheananna comhtháite náisiúnta deiridh don fhuinneamh agus don aeráid na tuairimí a fuair siad ó Bhallstáit eile de bhun mhír 2 agus mhír 3 agus míneoidh siad an chaoi ar cuireadh na tuairimí sin san áireamh.

5. Chun na críocha a shonraítear i mír 1, leanfaidh na Ballstáit orthu ag obair i gcomhar le chéile ar an leibhéal réigiúnach agus iad ag cur beartais agus bearta a bpleananna chun feidhme.

Airteagal 12

Measúnú na bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid

Déanfaidh an Coimisiún anailís ar na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, agus ar na nuashonruithe orthu, arna bhfógairt de bhun Airteagal 3 agus Airteagal 13. Scrúdóidh sé go háirithe:

- (a) an leor iad na spriocanna, na cuspóirí agus an rannchuidiú chun cuspóirí comhchoiteanna an Aontais Fuinnimh a bhaint amach agus, sa chéad tréimhse deich mbliana go háirithe spriocanna chreat aeráide agus fuinnimh 2030 an Aontais de bhun Airteagal 25;
- (b) an gcloíonn na pleananna leis na ceanglais ó Airteagail 3 go hAirteagal 11 agus na moltaí ón gCoimisiún arna n-eisiúint de bhun Airteagal 28.

Airteagal 13

An plean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a thabhairt cothrom le dáta

1. Faoi 1 Eanáir 2023, agus gach 10 bliana ina dhiaidh sin, cuirfidh na Ballstáit faoi bhráid an Choimisiúin dréacht cothrom le dáta den phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid is déanaí ar tugadh fógra faoi dá dtagraítear in Airteagal 3 nó dearbhóidh siad don Choimisiún go bhfuil an plean fós bailí.

2. Faoi 1 Eanáir 2024 agus gach deich mbliana ina dhiaidh sin tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún maidir le tabhairt cothrom le dáta an phlean chomhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid is déanaí ar tugadh fógra faoi dá dtagraítear in Airteagal 3, ach amháin má bhíonn sé dearbhaithe acu go bhfuil an plean bailí i gcónaí de bhun mhír 1.

3. Ní dhéanfaidh na Ballstáit na spriocanna, na cuspóirí agus an rannchuidiú a leagtar amach sa tabhairt cothrom le dáta dá dtagraítear i mír 2 ach amháin chun méadú uailmhéine a léiriú i gcomparáid leis na cinn bhí leagtha síos sa phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid is déanaí ar tugadh fógra faoi.

4. Déanfaidh na Ballstáit iarrachtaí sa phlean cothrom le dáta aon drochthionchar comhshaoil a bhí le feiceáil mar chuid den tuairisciú comhtháite de bhun Airteagal 15 go hAirteagal 22 a mhaolú.
5. Déanfaidh na Ballstáit na moltaí is déanaí a chur san áireamh a bhaineann go sonrach le tíortha faoi leith agus a eisíodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh nuair a bhíonn an tabhairt cothrom le dáta dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo á ullmhú.
6. Beidh feidhm ag na nósanna imeachta a leagtar síos in Airteagal 9(2) agus in Airteagal 11 maidir le hullmhú agus measúnú ar na pleananna comhtháite náisiúnta cothrom le dáta don fhuinneamh agus don aeráid.

CAIBIDIL 3

STRAITÉISÍ FADTÉARMACHA MAIDIR LE hASTÍOCHTAÍ ÍSLE

Airteagal 14

Straitéisí fadtéarmach maidir le hastaíochtaí ísle

1. Faoi 1 Eanáir 2020 agus gach 10 mbliana ina dhiaidh sin, déanfaidh na Ballstáit a straitéisí fadtéarmacha maidir le hastaíochtaí ísle gona bpeirspictíocht 50 bliain a ullmhú agus a thuairisciú don Choimisiún, chun cur leis an méid seo a leanas:

- (a) comhlíonadh ghealltanais an Aontais agus na mBallstát faoi UNFCCC agus faoi Chomhaontú Pháras chun astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa a laghdú agus chun aistrithe trí linnte a fheabhsú;
- (b) comhlíonadh an chuspóra an méadú ar an meánteocht dhomhanda a choinneáil roinnt mhaith níos ísle ná 2°C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch agus iarrachtaí a dhéanamh teorainn a chur leis an méadú teochta ag 1.5°C os cionn na leibhéal réamhthionsclaíoch;
- (c) laghduithe fadtéarmacha ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach agus feabhsú ar aistrithe trí linnte i ngach earnáil i gcomhréir le cuspóir an Aontais, i gcomhthéacs na laghduithe atá riachtanach, de réir an Phainéil Idir-Rialtasach ar an Athrú Aeráide (IPCC), sna tíortha forbartha mar ghrúpa, chun laghdú idir 80 % agus 95 % a dhéanamh ar astaíochtaí faoi 2050 i gcomparáid leis na leibhéil a bhí ann in 1990 ar bhealach atá éifeachtach ó thaobh costais.

2. Cumhdóidh na straitéisí fadtéarmacha maidir le hastaíochtaí ísle na nithe seo a leanas:

- (a) iomlán na laghduithe ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa agus na bhfeabhsuithe ar aistrithe trí linnte;
- (b) laghduithe ar astaíochtaí agus feabhsú ar aistrithe in earnálacha aonair lena n-áirítear leictreachas, tionsclaíocht, iompar, an earnáil foirgníochta (idir chónaithe agus threasach), talmhaíocht, talamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht (LULUCF);
- (c) an dul chun cinn a bhfuiltear ag súil leis chuig geilleagar ina mbeidh astaíochtaí ísle gás ceaptha teasa lena n-áirítear déine na ngás ceaptha teasa, déine CO_2 na holltáirgeachta intíre agus straitéisí do thaighde, d'fhorbairt agus do nuálaíocht ghaolmhar;
- (d) naisc le pleanáil fadtéarmach náisiúnta eile.

3. Ba cheart na straitéisí fadtéarmacha maidir le hastaíochtaí ísle agus na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid dá dtagraítear in Airteagal 3 a bheith ag teacht lena chéile.

4. Cuirfidh na Ballstáit a straitéisí fadtéarmacha maidir le hastaíochtaí ísle mar aon le nuashonruithe ar bith orthu ar fáil don phobal gan mhoill.

CAIBIDIL 4 TUAIRISCIÚ

ROINN 1

TUARASCÁLACHA DÉBHLIANTÚLA AR DHUL CHUN CINN AGUS OBAIR LEANTACH ORTHU

Airteagal 15

Pleananna Comhtháite Náisiúnta don Fhuinneamh agus don Aeráid

1. Gan dochar d'Airteagal 23, faoin 15 Márta 2021, agus gach dhá bhliain ina dhiaidh sin, déanfaidh gach Ballstát tuairisciú chuig an gCoimisiún maidir le stádas chur chun feidhme an phlean chomhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid trí thuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid a chuimseoidh gach ceann de chúig phríomhghné an Aontais Fuinnimh.

2. Chuimseoidh an tuarascáil dá dtagraítear i mír 1 na gnéithe seo a leanas:

- (a) faisnéis faoin dul chun cinn atá déanta i dtreo ghnóthú na spriocanna, na gcuspóirí agus an rannchuidithe a leagtar amach sa phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, agus i dtreo chur chun feidhme na mbeartas agus na mbearta is gá lena mbaint amach;
- (b) an fhaisnéis dá dtagraítear sna hAirteagail ó Airteagal 18 go hAirteagal 22 agus, mar is iomchuí, nuashonruithe ar bheartais agus ar bhearta, i gcomhréir leis na hAirteagail sin;
- (c) beartais agus bearta agus réamh-mheastacháin maidir leis na hastaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte i gcomhréir le hAirteagal 16;
- (d) faisnéis ar phleanáil agus ar straitéisí oiriúnaithe náisiúnta don athrú aeráide de réir Airteagal 17(1);
- (e) cóipeanna de thuarascálacha débhlíantúla agus, sna blianta infheidhme, teachtaireacht náisiúnta a cuireadh faoi bhráid Rúnaíocht UNFCCC;
- (f) meastacháin de réir mar is iomchuí ar chaighdeán feabhsaithe aeir agus laghduithe ar astaíochtaí truailleán aeir, agus sochair eile a bhaineann le héifeachúlacht shonrach fuinnimh;
- (g) na tuarascálacha bliantúla dá dtagraítear in Airteagal 17(2) and in Airteagal 23.

Cuirfidh an tAontas agus na Ballstáit tuarascálacha débhlíantúla ar fáil do Rúnaíocht UNFCCC, i gcomhréir le Cinneadh 2/CP.17 de Chomhdháil na bPáirtithe in UNFCCC, agus teachtaireachtaí náisiúnta de réir Airteagal 12 de UNFCCC.

3. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme chun struchtúr, formáid, mionsonraí teicniúla agus próiseas a leagan amach i gcás na faisnéise dá dtagraítear i mír 1

agus mír 2. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 37(3).

4. Déanfar cothromaíocht a aimsiú idir minicíocht agus scála na faisnéise agus na nuashonruithe dá dtagraítear i mír 2(b), ar thaobh amháin, agus an gá a áirithiú go mbeidh go leor cinnteachta ag infheisteoirí, ar an taobh eile.

5. I gcás ina bhfuil moltaí eisithe ag an gCoimisiún de bhun Airteagal 27(2) nó Airteagal 27(3), áireoidh an Ballstát lena mbaineann ina thuarascáil dá dtagraítear i mír 1 faisnéis faoi na beartais agus na bearta atá glactha, nó a bhfuil sé i gceist iad a ghlacadh agus a chur chun feidhme, chun aghaidh a thabhairt ar na moltaí sin. Áireofar amchlár mionsonraithe maidir le cur chun feidhme ar an bhfaisnéis sin.

Airteagal 16

Tuairisciú comhtháite ar bhearta agus ar bheartais agus ar réamh-mheastacháin GCT

1. Faoi 15 Márta 2021 agus gach dhá bhliain ina dhiaidh sin, seolfaidh na Ballstáit faisnéis chuig an gCoimisiún maidir leis na nithe seo a leanas:

- (a) a bheartais agus a bhearta náisiúnta chun na cuspóirí a leagtar amach in Iarscríbhinn IV a bhaint amach, agus
- (b) a réamh-mheastacháin náisiúnta ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte, iad eagraithe de réir an gháis nó an ghrúpa gás (Hidreafluoracarbóin agus Sárfluoracarbóin) a liostaítear i gCuid 2 d'Iarscríbhinn III. Cuirfear san áireamh sna réamh-mheastacháin náisiúnta aon bheartais agus aon bhearta arna nglacadh ar leibhéal an Aontais agus áireofar iontu an fhaisnéis a leagtar amach in Iarscríbhinn V.

2. Tabharfaidh na Ballstáit tuarascáil ar na réamh-mheastacháin is cothroime le dáta a bheidh ar fáil. I gcás nach gcuirfidh Ballstát na réamh-mheastacháin iomlána ar fáil faoin 15 Márta gach dara bliain, agus ina ndeimhneoidh an Coimisiún nach bhféadfaidh an Ballstát sin na bearnaí sna réamh-mheastacháin a líonadh tráth a sainaithneofar iad trí nósanna imeachta um dhearbhu cáilíochta nó rialú cáilíochta an Choimisiúin, féadfaidh an Coimisiún réamh-mheastacháin a bheidh ag teastáil chun réamh-mheastacháin an Aontais a thiomsú a ullmhú, i gcomhairliúchán leis an mBallstát lena mbaineann.

3. Cuirfidh Ballstát in iúl don Choimisiún aon athrú suntasach ar an bhfaisnéis a tuairiscíodh de bhun mhír 1 sa chéad bhliain den tréimhse tuairiscithe, faoin 15 Márta an bhliain i ndiaidh na tuarascála roimhe sin.

4. Cuirfidh na Ballstáit ar fáil don phobal, i bhfoirm leictreonach, a réamh-mheastacháin náisiúnta de bhun mhír 1 agus aon mheasúnú ábhartha ar chostais agus ar éifeachtaí na mbeartais agus na bheart náisiúnta maidir le cur chun feidhme bheartais an Aontais a bhaineann le hastaíochtaí GCT a theorannú mar aon le haon tuarascálacha teiciniúla ábhartha a bheadh mar bhonn agus mar thaca acu. Ba cheart a áireamh leis na réamh-mheastacháin agus na measúnuithe sin tuairisc ar na samhlacha agus ar na cineálacha cur chuige modheolaíochta, chomh maith leis na sainmhínithe agus na toimhdí bunúsacha a úsáideadh.

Airteagal 17

Tuairisciú comhtháite ar ghníomhaíochtaí oiriúnaithe náisiúnta, tacaíocht airgeadais agus teicneolaíochta arna soláthar do thíortha i mbéal forbartha, ioncam ceantála

1. Faoin 15 Márta 2021, agus gach dhá bhliain ina dhiaidh sin, tuairisceoidh na Ballstáit don Choimisiún faisnéis maidir lena bpleanáil agus a straitéisí oiriúnaithe náisiúnta don athrú aeráide, agus tabharfaidh siad breac-chuntas ar na gníomhaíochtaí atá curtha chun feidhme nó beartaithe acu chun oiriúnú don athrú aeráide a éascú, lena n-áirítear an fhaisnéis a shonraítear i gCuid 1 d'Iarscríbhinn VI.
2. Faoin 15 Márta 2021 agus gach bliain ina dhiaidh sin (bliain X), tuairisceoidh na Ballstáit faisnéis chuig an gCoimisiún maidir leis na nithe seo a leanas:
 - (a) tacaíocht do thíortha i mbéal forbartha, lena n-áirítear an fhaisnéis atá sonraithe i gCuid 2 d'Iarscríbhinn VI;
 - (b) faisnéis faoin leas a baineadh as ioncam arna ghiniúint ag an mBallstát as lamháltais a cheantáil de bhun Airteagal 10(1) agus Airteagal 3d(1) nó (2) de Threoir 2003/87/CE lena n-áirítear an fhaisnéis a shonraítear i gCuid 3 d'Iarscríbhinn VI.
3. Cuirfidh na Ballstáit na tuarascálacha a cuireadh faoi bhráid an Choimisiúin de bhun an Airteagail seo ar fáil don phobal.
4. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme chun struchtúr, formáid agus próisis an churtha isteach a leagan amach do na Ballstáit atá ag tuairisciú faisnéise de bhun an Airteagail seo. Glacfar na gníomhartha cur chun feidhme sin i gcomhréir leis an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 37(3).

Airteagal 18

Tuairisciú comhtháite ar fhuinneamh in-athnuaite

Áireoidh na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid faisnéis faoin méid seo a leanas:

- (a) cur chun feidhme na gconairí agus na gcuspóirí seo a leanas:
 - (1) conair náisiúnta le haghaidh sciar foriomlán d'fhuinneamh in-athnuaite san olltomhaltas deiridh fuinnimh ó 2021 go 2030;
 - (2) conairí náisiúnta don sciar earnálach den fhuinneamh in-athnuaite sa tomhaltas deiridh fuinnimh ó 2021 go 2030 sna hearnálacha leictreachas, téamh agus fuarú, agus iompar;
 - (3) conairí de réir teicneolaíochta fuinnimh in-athnuaite atá le húsáid chun na conairí earnálacha agus foriomlána maidir le fuinneamh in-athnuaite a bhaint amach idir 2021 agus 2030 lena n-áirítear an t-olltomhaltas deiridh fuinnimh a bhfuil súil leis de réir teicneolaíochta agus earnála i meigeathonnaí ola, agus iomlán na hacmhainneachta suiteáilte in MW atá beartaithe de réir teicneolaíochta agus earnála;

- (4) conairí maidir le héileamh ar bhithfhuinneamh, á ndí-chomhshuimiú idir teas, leictreachas agus iompar, agus maidir le soláthar bithmhaise trí bhunábhar, táirgeadh intíre os coinne allmhairí. Maidir le bithmhais foraoise, measúnú ar a foinse agus ar a tionchar ar linn LULUCF;
 - (5) más infheidhme, conairí agus cuspóirí náisiúnta eile lena n-áirítear cinn fhadtéarmacha agus earnála (ar nós sciar na mbithbhreoslaí, sciar na n-ard-bhithbhreoslaí, sciar bithbhreosla arna tháirgeadh ó phríomhbharraí a tháirgtear ar thalamh talmhaíochta, sciar bithmhaise leictreachais a tháirgtear gan úsáid teasa, sciar an fhuinnimh in-athnuaite i dtéamh ceantair, úsáid fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh, fuinneamh in-athnuaite arna tháirgeadh ag cathracha, pobail fuinnimh agus féin-tomhaltóirí);
- (b) cur chun feidhme na mbeartas agus na spriocanna seo a leanas:
- (1) Beartais agus bearta atá curtha chun feidhme, glactha agus pleanáilte chun an rannchuidiú náisiúnta a bhaint amach ar son sprioc cheangailteach 2030 ar leibhéal an Aontais maidir le fuinneamh in-athnuaite mar a léirítear in Airteagal 4(a)(2) (i), lena n-áirítear bearta a bhaineann go sonrach le hearnálacha agus le teicneolaíochtaí faoi leith, mar aon le hathbhreithniú ar leith ar chur chun feidhme na mbeart a leagtar síos in Airteagail 23, 24 agus 25 de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag togra COM(2016) 767];
 - (2) bearta sonracha le haghaidh comhar réigiúnach;
 - (3) Gan dochar d'Airteagal 107 agus Airteagal 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE), bearta sonracha maidir le tacaíocht airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht ón Aontas agus úsáid chistí an Aontais, chun úsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn maidir le leictreachas, téamh agus fuarú, agus iompar;
 - (4) bearta sonracha chun na ceanglais a chomhlíonadh atá in Airteagail 15, 16, 17, 18, 21 agus 22 de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag togra COM(2016) 767];
 - (5) bearta a chuireann úsáid fuinnimh ó bhithmhais chun cinn, go háirithe le haghaidh úsáid nua bithmhaise ag cur infhaighteacht bhithmhaise (an acmhainneacht intíre agus na hallmhairí ó thríú tíortha) san áireamh agus úsáidí eile bithmhaise (talmhaíocht agus earnálacha bunaithe ar fhoraoiseacht), chomh maith le bearta chun inbhuanaitheacht na bithmhaise a tháirgtear agus a úsáidtear a áirithiú;
 - (6) faisnéis bhreise mar a leagtar amach i gCuid 1 d'Iarscríbhinn VII.

Airteagal 19

Tuairisciú comhtháite ar éifeachtúlacht fuinnimh

Áireoidh na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid faisnéis faoi chur chun feidhme an méid seo a leanas:

- (a) cur chun feidhme na gconairí, na gcuspoirí agus na spriocanna náisiúnta seo a leanas:
- (1) an chonair maidir le tomhaltas fuinnimh príomhúil agus deiridh ó 2020 go 2030 mar an rannchuidiú náisiúnta coigilte fuinnimh le gnóthú sprioc 2030 ar leibhéal an Aontais lena n-áirítear an mhodheolaíocht atá mar bhonn léi;
 - (2) cuspoirí maidir le hathchóiriú fadtéarmach ar stoc náisiúnta na bhfoirgneamh poiblí, áitribh chónaithe phríobháideacha agus foirgnimh thráchtála araon;
 - (3) más infheidhme, nuashonrú ar chuspóirí náisiúnta eile a leagtar amach sa phlean náisiúnta;
- (b) cur chun feidhme na mbeartas agus na spriocanna seo a leanas:
- (1) beartais, bearta agus cláir atá curtha chun feidhme, glactha agus pleanáilte chun rannchuidiú tascach náisiúnta a bhaint amach do 2030 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh chomh maith le cuspoirí eile atá curtha i láthair in Airteagal 6, lena n-áirítear bearta agus ionstraimí atá beartaithe (de chineál airgeadais freisin) chun feidhmíocht fuinnimh foirgneamh a fheabhsú, bearta chun leas a bhaint as acmhainn éifeachtúlacht fuinnimh an bhonneagair gáis agus leictreachais agus bearta eile chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn;
 - (2) más infheidhme, ionstraimí margadhbhunaithe a spreagann feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh, lena n-áirítear cánacha, tobhaigh agus lamháiltais fuinnimh ach gan a bheith teoranta dóibh siúd;
 - (3) scéim oibleagáide náisiúnta don éifeachtúlacht fuinnimh agus bearta malartacha faoi Airteagal 7 de Threoir 2012/27/AE [arna leasú ag togra COM(2016) 761] i gcomhréir le hIarscríbhinn II den Rialachán seo;
 - (4) straitéis fhadtéarmach maidir le hathchóiriú stoc náisiúnta na bhfoirgneamh cónaithe idir phoiblí agus phríobháideach agus thráchtála, lena n-áirítear beartais agus bearta d'fhonn athchóiriú domhain agus athchóiriú domhain céimneach atá éifeachtúil ó thaobh costais a spreagadh;
 - (5) beartais agus bearta chun seirbhísí fuinnimh a chur chun cinn san earnáil phoiblí agus bearta chun bacainní rialála agus neamhrialála a bhaint a chuireann bac ar ghlacadh na conraitheoireachta feidhmíochta fuinnimh agus múnlaí seirbhíse eile don éifeachtúlacht fuinnimh;
 - (6) comhar réigiúnach i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh, más infheidhme
 - (7) gan dochar d'Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE, bearta airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht ón Aontas agus úsáid chistí an Aontais, i réimse na hinbhuanaitheachta fuinnimh ar an leibhéal náisiúnta, más infheidhme;
- (c) tuilleadh faisnéise mar a leagtar amach i gCuid 2 d'Iarscríbhinn VII.

Airteagal 20

Tuairisciú comhtháite ar an gcinnteacht fuinnimh

Áireoidh na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid faisnéis faoi chur chun feidhme an méid seo a leanas:

- (a) cuspóirí náisiúnta i ndáil le héagsúlú foinsí agus tíortha soláthair, stóráil, freagairt ar éileamh;
- (b) cuspóirí náisiúnta i ndáil le spleáchas ar allmhairiú fuinnimh ó thríú tíortha a laghdú;
- (c) cuspóirí náisiúnta i ndáil le hullmhacht chun dul i ngleic le soláthar srianta nó briste ó fhoinsé fuinnimh, lena n-áirítear gás agus leictreachas;
- (d) cuspóirí náisiúnta maidir le foinsí fuinnimh intíre a chur chun tairbhe, go háirithe fuinneamh in-athnuaite;
- (e) na beartais agus na bearta atá curtha chun feidhme, glactha agus pleanáilte chun na cuspóirí a leagtar síos sna pointí ó (a) go (c) a bhaint amach;
- (f) comhar réigiúnach maidir le cur chun feidhme na gcuspóirí agus na mbeartas dá dtagraítear i bpointe (a) go bpointe (d);
- (g) gan dochar d'Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE, bearta airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht ón Aontas agus úsáid chistí an Aontais, sa réimse seo ar an leibhéal náisiúnta, más infheidhme.

Airteagal 21

Tuairisciú comhtháite ar an margadh inmheánach fuinnimh

1. Áireoidh na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn ó thaobh cúrsaí fuinnimh agus aeráide faisnéis maidir le cur chun feidhme na gcuspóirí agus na mbeart seo a leanas:

- (a) an leibhéal idirnasctha leictreachais a bhfuil sé mar aidhm ag an mBallstát é a bheith bainte amach aige in 2030 i bhfianaise na sprice 15 % ó thaobh idirnasctha leictreachais;
 - (1) cuspóirí tábhachtacha náisiúnta ó thaobh bonneagar tarchurtha leictreachais agus gáis atá riachtanach chun go mbainfear amach cuspóirí agus spriocanna faoi aon cheann de chúig ghné Straitéis an Aontais Fuinnimh;
 - (2) más infheidhme, príomhthionscadal bonneagair atá beartaithe seachas Tionscadail Leasa Choitinn;
 - (3) cuspóirí náisiúnta a bhaineann le gnéithe eile den mhargadh inmheánach fuinnimh amhail comhtháthú agus cúpláil an mhargaidh, más infheidhme;
 - (4) cuspóirí náisiúnta i dtaca le tearcrochtain fuinnimh, lena n-áirítear líon na dteaghlach atá ag fulaingt de bharr tearcrochtain fuinnimh;

- (5) cuspóirí náisiúnta maidir le leordhóthanacht an chórais leictreachais a áirithiú, más infheidhme;
- (6) na beartais agus na bearta atá curtha chun feidhme, glactha agus pleanáilte chun na cuspóirí a leagtar síos i bpointe (1) go pointe (5) a bhaint amach;
- (7) comhar réigiúnach maidir le cur chun feidhme na gcuspóirí agus na mbeartas dá dtagraítear i bpointe (1) go pointe (6);
- (8) gan dochar d'Airteagal 107 agus Airteagal 108 CFAE, bearta airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht ón Aontas agus úsáid chistí an Aontais, i réimse an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh ar leibhéal náisiúnta, más infheidhme;
- (9) bearta chun solúbthacht an chórais fuinnimh a mhéadú maidir le táirgeadh fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear cúpláil margaidh ionlae a chur i bhfeidhm agus margaí cothromúcháin trasteorann.

2. Beidh an fhaisnéis a sholáthróidh na Ballstáit faoi mhír 1 ag luí le agus, de réir mar is cuí, bunaithe ar an tuarascáil ó na rialálaithe náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 58(1)(e) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE mar a mholtar in COM(2016) 864] agus in Airteagal 41(1)(e) de Threoir 2009/73/CE.

Airteagal 22

Tuairisciú comhtháite ar thaighde, nuálaíocht agus iomaíochas

Áireoidh na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn ó thaobh cúrsaí fuinnimh agus aeráide dá dtagraítear in Airteagal 15 faisnéis maidir le cur chun feidhme na gcuspóirí agus na mbeart seo a leanas:

- (a) cuspóirí náisiúnta agus beartais náisiúnta trína n-aistrítear cuspóirí agus beartais Phlean SET chuig comhthéacs náisiúnta;
- (b) cuspóirí náisiúnta le haghaidh caiteachas iomlán (poiblí agus príobháideach) i dtaighde agus i nuálaíocht a bhaineann le teicneolaíochtaí glana agus fuinnimh agus le haghaidh costais teicneolaíochta agus forbairt feidhmíochta;
- (c) más iomchuí, cuspóirí náisiúnta lena n-áirítear spriocanna fadtéarmacha do 2050 chun leas a bhaint as teicneolaíochtaí chun dícharbónú a dhéanamh ar earnálacha tionsclaíocha a ídíonn mórchuid fuinnimh agus a bhfuil lorg mór carbóin acu agus, más infheidhme, le haghaidh bonneagar gaolmhar um iompar, úsáid agus stóráil carbóin;
- (d) spriocanna náisiúnta maidir le deireadh a chur de réir a chéile le fordheontais fuinnimh;
- (e) beartais agus bearta atá curtha cur chun feidhme, glactha agus pleanáilte chun na cuspóirí dá dtagraítear i bpointí (b) agus (c) a bhaint amach;
- (f) comhar le Ballstáit eile maidir le cur chun feidhme na gcuspóirí agus na mbeartas dá dtagraítear sna pointí ó (b) go (d), lena n-áirítear comhordú ar bheartais agus ar

bhearta tríd an bPlean SET, amhail ailíniú a dhéanamh ar chláir thaighde agus ar chláir chomónta;

- (g) Bearta airgeadais, lena n-áirítear tacaíocht ón Aontas agus úsáid chistí an Aontais, sa réimse seo ar an leibhéal náisiúnta, más infheidhme.

ROINN 2

TUAIRISCIÚ BLIANTÚIL

Airteagal 23

Tuairisciú Bliantúil

1. Faoi 15 Márta 2021 agus gach bliain ina dhiaidh sin (bliain X), seolfaidh na Ballstáit tuairisc chuig an gCoimisiún maidir le:

- (a) Neasfhardail gás ceaptha teasa don bhliain X-1;
- (b) an fhaisnéis dá dtagraítear in Airteagal 6(2) de Threoir 2009/119/CE;
- (c) faisnéis dá dtagraítear in Iarscríbhinn IX, pointe 3, de Threoir 2013/30/AE, i gcomhréir le hAirteagal 25 den Treoir chéanna.

Chun críocha phointe (a) déanfaidh an Coimisiún, ar bhonn neasfhardail gás ceaptha teasa na mBallstát nó, más rud é nár chuir Ballstát in iúl a neasfhardail faoi dáta sin, ar bhonn a mheastacháin féin, neasfhardal gás ceaptha teasa de chuid an Aontais a thiomsú gach bliain. Cuirfidh an Coimisiún an fhaisnéis seo ar fáil don phobal gach bliain faoi 30 Meán Fómhair.

2. Amhail an 2023, déanfaidh na Ballstáit cinneadh agus déanfaidh siad tuairisciú chuig an gCoimisiún ar na sonraí deiridh maidir le fardail gás ceaptha teasa faoi 15 Márta gach bliain (X) agus réamhshonraí faoi 15 Eanáir gach bliain lena n-áirítear na gáis cheaptha teasa agus faisnéis an fhardail a liostaítear in Iarscríbhinn III. Áireofar freisin sa tuarascáil ar shonraí an fhardail gás ceaptha teasa deiridh tuarascáil iomlán cothrom le dáta faoi bhfardal náisiúnta.

3. Cuirfidh na Ballstáit faoi bhráid Rúnaíocht UNFCCC fardail náisiúnta ina mbeidh an fhaisnéis a cuireadh faoi bhráid an Choimisiúin maidir le sonraí deiridh an fhardail gás ceaptha teasa i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo faoi 15 Aibreán gach bliain. Tiomsóidh an Coimisiún, i gcomhar leis na Ballstáit, fardail gás ceaptha teasa gach bliain don Aontas agus ullmhóidh tuarascáil ar fhardal gás ceaptha teasa don Aontas agus tiolacfar na tuarascálacha sin do Rúnaíocht UNFCCC faoi 15 Aibreán gach bliain.

4. Tabharfaidh na Ballstáit tuairisc don Choimisiún faoi réamhshonraí agus sonraí deiridh an fhardail náisiúnta deiridh, faoi 15 Eanáir agus faoi 15 Márta faoi seach sna blianta 2027 agus 2032, arna n-ullmhú dá gcuntais LULUCF chun críche na dtuarascálacha comhlíonta i gcomhréir le hAirteagal 12 de Rialachán [] [LULUCF].

5. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 36 chun:

- (a) Cuid 2 d'Iarscríbhinn III a leasú trí shubstaintí a chur le liosta na ngás ceaptha teasa nó a scriosadh ón liosta;

- (b) forlíonadh a dhéanamh ar an Rialachán seo trí luachanna féideartha maidir le téamh domhanda a ghlacadh agus trí threoirilínte infheidhme an fhardail a shonrú i gcomhréir le cinntí ábhartha arna nglacadh ag comhlachtaí UNFCCC nó Chomhaontú Pháras.

6. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme chun struchtúr, mionsonraí teicniúla, formáid agus próisis a cheapadh maidir le neasfhardail gás ceaptha teasa atá le cur isteach ag na Ballstáit de bhun mhír 1, fardail gás ceaptha teasa de bhun mhír 2 agus astaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa i gcomhréir le hAirteagal 5 agus Airteagal 12 de Rialachán [] [LULUCF]. Nuair a bheidh na gníomhartha cur chun feidhme sin á moladh aige cuirfidh an Coimisiún san áireamh amchláir UNFCCC nó Comhaontú Pháras maidir le faireachán agus tuairisciú na faisnéise agus na gcinntí ábhartha arna nglacadh ag comhlachtaí UNFCCC nó ag Comhaontú Pháras lena chinntiú go gcomhlíonfaidh an tAontas a chuid oibleagáidí tuairiscithe mar Pháirtí in UNFCCC agus i gComhaontú Pháras Sonrófar sna gníomhartha cur chun feidhme sin amscála don chomhar agus don chomhordú freisin idir an Coimisiún agus na Ballstáit maidir le hullmhú thuarascáil an Aontais ar fhardail gás ceaptha teasa. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 37(3).

ROINN 3

ARDÁN TUAIRISCITHE

Airteagal 24

Ardán um ríomhthuaisciú.

1. Bunóidh an Coimisiún ardán tuairiscithe ar líne chun cumarsáid idir an Coimisiún agus na Ballstáit a éascú agus chun comhoibriú idir na Ballstáit a chur chun cinn.
2. Úsáidfí na Ballstáit an t-ardán ar líne chun na tuarascálacha dá dtagraítear sa Chaibidil seo a thíolacadh don Choimisiún nuair a bheidh an t-ardán ag feidhmiú.

CAIBIDIL 5

MEASÚNÚ COMHLÁN AR BHAIN AMACH NA bPLEANANNA NÁISIÚNTA AGUS SPRIOC AN AONTAIS — FAIREACHÁN DE CHUID AN CHOIMISIÚIN

Airteagal 25

Measúnú ar dhul chun cinn

1. Faoin 31 Deireadh Fómhair 2021 agus gach dara bliain ina dhiaidh sin déanfaidh an Coimisiún measúnú, go háirithe ar bhonn na dtuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus cúrsaí aeráide, agus faisnéis eile a tuairiscíodh faoin Rialachán seo, ar na táscairí agus ar staitisticí Eorpacha nuair is ann dóibh:

- (a) an dul chun cinn a rinneadh ar leibhéal an Aontais maidir le cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach, lena n-áirítear, don chéad tréimhse deich mbliana, spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais, agus go háirithe chun aon bhearnaí a sheachaint maidir le spriocanna 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh;
- (b) an dul chun cinn atá déanta ag gach Ballstát chun a spriocanna, a chuspóirí agus a rannchuidiú a bhaint amach agus chun na beartais agus na bearta a leagtar amach ina phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid a chur chun feidhme;
- (c) tionchar foriomlán na heitlíochta ar an aeráid dhomhanda trí astaíochtaí nó éifeachtaí neamh-CO₂ bunaithe ar shonraí astaíochtaí arna gcur ar fáil ag Ballstáit de bhun Airteagal 23, agus feabhas a chur ar an measúnú sin trí thagairt a dhéanamh do dhul chun cinn eolaíoch agus sonraí aerthráchta, de réir mar is iomchuí.

2. I réimse an fhuinnimh in-athnuaite, mar chuid dá measúnú dá dtagraítear i mír 1, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar an dul chun cinn maidir le sciar an fhuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite in olltomhaltas deiridh an Aontais ar bhonn conaire líneach ó 20 % in 2020 agus baint amach 27 % ar a laghad in 2030 dá dtagraítear in Airteagal 4(a)(2)(i).

3. I réimse na héifeachtúlachta fuinnimh, mar chuid dá measúnú dá dtagraítear i mír 1, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar dhul chun cinn i dtreo tomhaltas fuinnimh uasta a bhaint amach go comhchoiteann ar leibhéal an Aontais mar atá 1 321 Meigeathonna de thomhaltas príomhúil fuinnimh agus 987 Meigeathonna de thomhaltas deiridh fuinnimh in 2030 dá dtagraítear in Airteagal 4(b)(1).

Nuair a bheidh an Coimisiún ag déanamh a chuid measúnaithe, glacfaidh sé na céimeanna seo a leanas:

- (a) a mheas an bhfuil garsprioc an Aontais gan níos mó ná 1483 meigeathonna d'fhuinneamh príomha agus gan níos mó ná 1086 meigeathonna d'fhuinneamh deiridh in 2020, bainte amach;

- (b) a mheas an léiriú dul chun cinn na mBallstát go bhfuil an tAontas ina iomláine ar an mbóthar ceart i dtreo an leibhéil tomhaltais fuinnimh in 2030 dá dtagraítear sa chéad fhomhír, agus measúnú na faisnéise a sholáthraíonn na Ballstáit sna tuarascálacha comhtháite náisiúnta atá acu ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid, á chur san áireamh;
 - (c) torthaí ó bhearta samhaltaithe a úsáid maidir le treochtaí sa todhchaí maidir le tomhaltas fuinnimh ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta agus feidhm a bhaint as anailís chomhlántach eile.
4. Faoin 31 Deireadh Fómhair 2021 agus gach bliain ina dhiaidh sin, déanfaidh an Coimisiún measúnú, go háirithe ar bhonn na faisnéise a tuairiscíodh de bhun an Rialacháin seo, cé acu an bhfuil nó nach bhfuil dul chun cinn leordhóthanach déanta ag an Aontas agus ag a chuid Ballstát i dtreo na bpointí seo a leanas a shásamh:
- (a) gealltanais faoi Airteagal 4 de UNFCCC agus Airteagal 3 de Chomhaontú Pháras mar atá sonraithe sna cinntí atá glactha ag Comhdháil na bPáirtithe in UNFCCC atá ag feidhmiú mar chruinniú na bPáirtithe i gComhaontú Pháras.
 - (b) oibleagáidí arna leagan amach in Airteagal 4 de Rialachán [] [ESR] agus in Airteagal 4 de Rialachán [] [LULUCF];
 - (c) na cuspóirí atá socraithe sa phlean comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid d'fhonn cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach agus don chéad tréimhse deich mbliana d'fhonn spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 a chomhlíonadh.
5. Faoin 31 Deireadh Fómhair 2019 agus gach ceithre bliana ina dhiaidh sin, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar chur chun feidhme Threoir 2009/31/CE.
6. Ba cheart don Choimisiún na moltaí is déanaí a bhaineann go sonrach le tíortha a eisíodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh a chur san áireamh ina mheasúnú.
7. Déanfaidh an Coimisiún tuairisciú ar a mheasúnú de réir an Airteagail seo mar chuid den tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh dá dtagraítear in Airteagal 29.

Airteagal 26

Gníomhaíocht leantach i gcás neamhréireachtaí le cuspóirí agus spriocanna uileghabhálacha an Aontais Fuinnimh faoin Rialachán maidir le Comhroinnt Díchill

1. Bunaithe ar an measúnú de bhun Airteagal 25, déanfaidh an Coimisiún moltaí a eisiúint do Bhallstát de bhun Airteagal 28 má léiríonn forbairtí beartais sa Bhallstát sin neamhréireachtaí le cuspóirí uileghabhálacha an Aontais Fuinnimh.
2. Féadfaidh an Coimisiún tuairimí a eisiúint maidir leis na pleananna gníomhaíochta a chuireann Ballstáit isteach i gcomhréir le hAirteagal 8(1) de Rialachán [] [ESR].

Airteagal 27

Freagairt d'uaillmhian neamhleor i bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh

agus don aeráid agus do dhul chun cinn neamhleor i dtreo spriocanna agus cuspóirí an Aontais don fhuinneamh agus don aeráid

1. Más rud é, ar bhonn a chuid measúnaithe ar na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid agus a gcuid nuashonrúchán de bhun Airteagal 12, go measann an Coimisiún nach bhfuil spriocanna, cuspóirí agus rannchuidiú na bpleananna náisiúnta nó na nuashonruithe orthu leordhóthanach chun cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach ar bhonn comhchoiteann agus go háirithe don chéad tréimhse deich mbliana, i gcás spriocanna 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh, glacfaidh sé bearta ar leibhéal an Aontais lena áirithiú go mbainfear amach na cuspóirí agus na spriocanna sin. Maidir leis an bhfuinneamh in-athnuaite, cuirfear san áireamh sna bearta sin leibhéal uailmhéine rannchuidiú na mBallstát le sprioc 2030 an Aontais a leagtar amach sna pleananna náisiúnta agus sna nuashonruithe orthu.
2. Más rud é, ar bhonn a chuid measúnaithe de bhun Airteagal 25(1)(b), go measann an Coimisiún nach bhfuil dul chun cinn leordhóthanach á dhéanamh ag Ballstát chun na spriocanna, na cuspóirí agus an rannchuidiú a bhaint amach nó chun na bearta agus na bearta a leagtar amach ina phlean comhtháite náisiúnta don aeráid agus don fhuinneamh a chur chun feidhme, eiseoidh sé moltaí don Bhallstát lena mbaineann de bhun Airteagal 28. Agus moltaí den sórt sin á n-eisiúint aige, cuirfidh an Coimisiún san áireamh iarrachtaí uailmhianacha luatha a rinne na Ballstáit chun rannchuidiú le sprioc 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite.
3. Más rud é, ar bhonn a chuid measúnaithe chomhiomláin ar phleananna comhtháite náisiúnta na mBallstát don fhuinneamh agus don aeráid de bhun Airteagal 25(1)(a) agus tacaíocht aige ó fhoinsí eile faisnéise, mar is iomchuí, go measann an Coimisiún go bhfuil an baol ann nach mbainfidh an tAontas amach cuspóirí an Aontais Fuinnimh, agus go háirithe don chéad tréimhse deich mbliana, spriocanna Chreat 2030 um Aeráid agus um Fhuinneamh an Aontais, féadfaidh sé moltaí a eisiúint do gach Ballstát de bhun Airteagal 28 chun riosca den sórt sin a mhaolú. Glacfaidh an Coimisiún, mar is iomchuí, bearta ar leibhéal an Aontais chomh maith leis na moltaí chun spriocanna 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite agus don éifeachtúlacht fuinnimh, ach go háirithe a áirithiú. Maidir leis an bhfuinneamh in-athnuaite, cuirfear san áireamh sna bearta sin iarrachtaí uailmhianacha luatha a rinne na Ballstáit chun rannchuidiú le sprioc 2030 an Aontais.
4. Más rud é, i réimse an fhuinnimh in-athnuaite, gan dochar do na bearta ar leibhéal an Aontais a leagtar amach i mír 3, go measann an Coimisiún, bunaithe ar a mheasúnú de bhun Airteagal 25(1) agus (2) sa bhliain 2023, nach bhfuil conair líneach an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 25(2) á baint amach ar bhonn comhchoiteann, áiritheoidh na Ballstáit faoin mbliain 2024 go gclúdófar aon bhearna a thagann chun cinn, trí bhearta breise amhail:
 - (a) coigeartú a dhéanamh ar an sciar d'fhuinneamh in-athnuaite san earnáil téamh agus fuarú a leagtar amach in Airteagal 23(1) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag togra COM(2016) 767];
 - (b) coigeartú a dhéanamh ar an sciar d'fhuinneamh in-athnuaite san earnáil iompar a leagtar amach in Airteagal 25(1) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag togra COM(2016) 767];

- (c) ranníocaíochtaí a dhéanamh le hardán maoiniúcháin arna bhunú ar leibhéal an Aontais, a chuirfidh le tionscadail fuinnimh in-athnuaite agus a bheidh á bhainistiú go díreach nó go hindíreach ag an gCoimisiún;
- (d) bearta eile chun imscaradh fuinnimh in-athnuaite a mhéadú.

Cuirfear san áireamh sna bearta sin leibhéal uailmhéine rannchuidiú luath an Bhallstáit lena mbaineann le sprioc 2030 an Aontais don fhuinneamh in-athnuaite.

Mura gcoimeádann an Ballstát an sciar bunlíne d'fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite ina olltomhaltas deiridh fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 3(3) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag COM(2016) 767] ón mbliain 2021 ar aghaidh, áiríteoidh an Ballstát lena mbaineann go gclúdófar aon bhearna sa sciar bunlíne trí ranníocaíocht a dhéanamh leis an ardán maoiniúcháin dá dtagraítear i bpointe (c). Chun críocha na fomhíre seo agus phointe (c) den chéad fhomhír, féadfaidh na Ballstáit a gcuid ioncaim ó lamháltais astaíochta bliantúla a úsáid faoi Threoir 2003/87/CE.

Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 36 chun aon fhorálacha riachtanacha a leagan amach chun an t-ardán maoiniúcháin dá dtagraítear i bpointe (c) a bhunú agus a fheidhmiú.

5. Más rud é, i réimse na héifeachtúlachta fuinnimh, gan dochar do bhearta eile ar leibhéal an Aontais de bhun mhír 3, go measann an Coimisiún, bunaithe ar a mheasúnú de bhun Airteagal 25(1) agus (3), sa bhliain 2023, nach leor an dul chun cinn chun sprioc an Aontais don éifeachtúlacht fuinnimh a luaitear sa chéad abairt d'Airteagal (25)(3) a bhaint amach ar bhonn comhchoiteann, glacfaidh sé bearta faoin mbliain 2024 sa bhreis orthu siúd a leagtar amach i dTreoir 2010/31/AE agus i dTreoir 2012/27/AE chun a áirithiú go mbaintear amach spriocanna ceangailteacha 2030 an Aontais don éifeachtúlacht fuinnimh. D'fhéadfadh bearta breise den sórt sin éifeachtúlacht fuinnimh na nithe seo a leanas a fheabhsú:

- (a) táirgí, de bhun Threoir 2010/30/AE agus Threoir 2009/125/CE;
- (b) foirgnimh, de bhun Threoir 2010/31/AE agus Threoir 2012/27/AE;
- (c) agus iompar.

Airteagal 28

Moltaí an Choimisiúin do na Ballstáit

1. Eiseoidh an Coimisiún mar is iomchuí moltaí chuig na Ballstáit lena áirithiú go mbainfear amach cuspóirí an Aontais Fuinnimh.

2. I gcás ina ndéanfar tagairt sa Rialachán seo don Airteagal seo, beidh feidhm ag na prionsabail seo a leanas:

- (a) Tabharfaidh an Ballstát lena mbaineann lánaird ar an moladh de mheon dlúthpháirtíochta idir Ballstáit agus an tAontas agus idir Ballstáit;
- (b) Leagfaidh an Ballstát amach, sa tuarascáil chomhtháite náisiúnta atá aige ar dhul chun cinn maidir le fuinneamh agus aeráid, a dhéantar sa bhliain tar éis na bliana inar eisíodh an moladh, an chaoi a bhfuil lánaird tugtha aige ar an moladh agus an chaoi

ar chuir sé chun feidhme é nó an chaoi a bhfuil sé beartaithe aige é a chur chun feidhme. Cuirfidh sé boinn chirt ar fáil sa chás go ndiallann sé uaidh;

- (c) Ba cheart na moltaí a bheith ina gcomhlánú ar na moltaí is déanaí a bhaineann go sonrach le tíortha a eisíodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh.

Airteagal 29

Tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh

1. Faoin 31 Deireadh Fómhair gach bliain, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle.

2. Beidh na gnéithe seo a leanas, *inter alia*, san áireamh sa tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh:

- (a) an measúnú a rinneadh de bhun Airteagal 25;
- (b) más iomchuí, moltaí de bhun Airteagal 28;
- (c) feidhmiú an mhargaidh carbóin dá dtagraítear in Airteagal (10)(5) de Threoir 2003/87/CE, lena n-áirítear faisnéis maidir le cur i bhfeidhm Threoir 2003/87/CE dá dtagraítear in Airteagal 21(2) den Treoir chéanna;
- (d) inbhuanaitheacht bhithfhuinneamh an Aontais, ina bhfuil an fhaisnéis atá sonraithe in Iarscríbhinn VIII;
- (e) scéimeanna deonacha ar ghlac an Coimisiún cinneadh ina leith i gcomhréir le hAirteagal 27(4) de [athmhúnlú ar Threoir 2009/28/CE mar a mholtar ag COM(2016) 767], ina bhfuil an fhaisnéis a shonraítear in Iarscríbhinn IX a ghabhann leis na Rialachán seo;
- (f) tuarascáil fhoriomlán ar dhul chun cinn maidir le cur i bhfeidhm [athmhúnlú ar Threoir 2009/72/CE mar a mholtar ag COM(2016) 864] de bhun Airteagal 70 den Treoir sin;
- (g) tuarascáil fhoriomlán ar dhul chun cinn maidir le cur i bhfeidhm Threoir 2009/73/CE de bhun Airteagal 52 den Treoir sin;
- (h) scéim oibleagáide don éifeachtúlacht fuinnimh dá dtagraítear in Airteagal 7 de Threoir 2012/27/AE [arna leasú ag togra COM(2016)761];
- (i) Dul chun cinn na mBallstát maidir le margadh fuinnimh iomlán agus oibríochtúil a chruthú;
- (j) cáilíocht iarbhír an bhreosla sna Ballstáit éagsúla agus cumhdach geografach breoslaí a bhfuil cion sulfair 10 mg/kg ar a mhéad iontu, arb é is aidhm dóibh forbhreathnú a sholáthar ar na sonraí maidir le cáilíocht bhreosla sna Ballstáit éagsúla mar atá tuairiscithe de bhun Threoir 98/70/CE;
- (k) saincheistean eile atá ábhartha maidir le cur chun feidhme an Aontais Fuinnimh, lena n-áirítear tacaíocht phoiblí agus phríobháideach.

CAIBIDIL 6

CÓRAIS NÁISIÚNTA AGUS CÓRAIS AONTAIS AR ASTAÍOCHTAÍ GÁS CEAPTHA TEASA AGUS AISTRIÚ LINNTE

Airteagal 30

Córais fardail Náisiúnta agus Córais fardail Aontais

1. Faoin 1 Eanáir 2021, bunóidh agus oibreoidh Ballstáit córais fardail náisiúnta agus déanfaidh siad iarracht leanúnach na córais sin a fheabhsú, chun meastachán a dhéanamh ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte arna liostú i gCuid 2 d'Iarscríbhinn III a ghabhann leis an Rialachán seo agus d'fhonn tráthúlacht, trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, inchomparáideacht agus iomláine a bhfardal gás ceaptha teasa a áirithiú.
2. Áiritheoidh na Ballstáit go bhfuil rochtain ag a n-údaráis inniúla fardail ar an bhfaisnéis in Iarscríbhinn X a ghabhann leis an Rialachán seo, go mbaineann siad úsáid as córais tuairiscithe a bhunaítear de bhun Airteagal 20 de Rialachán (AE) Uimh. 517/2014 chun meastachán ar gháis fhluaíonithe sna fardail náisiúnta gás ceaptha teasa agus go bhfuil ar a gcumas na seiceálacha bliantúla comhsheasmhachta dá dtagraítear i bpointí (i) agus (j) de Chuid 1 d'Iarscríbhinn III a ghabhann leis an Rialachán seo a dhéanamh.
3. Bunaítear leis seo córas fardail an Aontais chun tráthúlacht, trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, inchomparáideacht agus iomláine na bhfardal náisiúnta a áirithiú i dtaca le fardal gás ceaptha teasa an Aontais. Déanfaidh an Coimisiún an córas sin a bhainistiú, a chothabháil agus déanfaidh sé iarracht leanúnach an córas sin a fheabhsú lena n-áirítear clár dearbhaithe cáilíochta agus rialaithe cáilíochta a shocrú, cuspóirí cáilíochta a shocrú agus plean fardail dearbhaithe cáilíochta agus rialaithe cáilíochta a dhréachtú, nósanna imeachta chun meastacháin astaíochtaí a chomhlánú chun fardal an Aontais a thiomsú de bhun mhír 5 den Airteagal seo agus na hathbhreithnithe dá dtagraítear in Airteagal 31.
4. Déanfaidh an Coimisiún seiceáil tosaigh ar chruinneas na réamhshonraí maidir leis an bhfardal gás ceaptha teasa atá le tíolacadh ag Ballstáit de bhun Airteagal 23(2). Seolfaidh sé torthaí an tseiceála sin chuig Ballstáit laistigh de shé seachtaine den spriocdhátha i gcomhair a gcurtha isteach. Freagróidh na Ballstáit aon cheisteanna ábhartha arna n-ardú i ndiaidh na seiceála tosaigh faoin 15 Márta, mar aon leis an bhfardal deiridh a chuirfear isteach do bhliain X-2 a sholáthar.
5. I gcás nach gcuireann Ballstát na sonraí fardail ar fáil a theastaíonn chun fardal an Aontais a thiomsú faoin 15 Márta, féadfaidh an Coimisiún meastacháin a ullmhú leis na sonraí a chuireann an Ballstát isteach a chomhlánú, i gcomhairliúchán agus i ndlúthchomhar leis an mBallstát lena mbaineann. Úsáidfí an Coimisiún, chun na críche seo, na treoirlínte infheidhme chun na fardail náisiúnta gás ceaptha teasa a ullmhú.
6. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 36 chun rialacha a leagan amach maidir le hinneachar, struchtúr, formáid agus próiseas curtha isteach faisnéis a bhaineann le córais fardail náisiúnta agus le

ceanglais maidir le córais fardail náisiúnta agus córais fardail an Aontais a bhunú, a oibriú agus a fheidhmiú. Nuair a bheidh na gníomhartha sin á n-ullmhú aige, cuirfidh an Coimisiún san áireamh aon chinntí ábhartha arna nglacadh ag comhlachtaí UNFCCC nó Chomhaontú Pháras.

Airteagal 31

Athbhreithniú ar an bhfardal

1. In 2027 agus 2032, déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú cuimsitheach ar na sonraí fardail náisiúnta arna gcur ar fáil ag Ballstáit de bhun Airteagal 23(3) den Rialachán seo d'fhonn faireachán a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa na mBallstát de bhun Airteagail 4, 9 agus 10 de Rialachán [] [ESR] agus an laghdú atá déanta acu ar astaíochtaí agus an feabhsú atá déanta acu ar aistriú linnte de bhun Airteagail 4 agus 12 de Rialachán [] [LULUCF] agus aon spriocanna laghdaithe nó srianta gás ceaptha teasa atá sonraithe i reachtaíocht an Aontais. Beidh na Ballstáit iomlán rannpháirteach sa phróiseas sin.

2. Áireofar ar an athbhreithniú cuimsitheach dá dtagraítear i mír 1:

- (a) seiceálacha chun trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, inchomparáideacht agus iomláine na faisnéise arna tíolacadh a fhíorú;
- (b) seiceálacha chun cásanna a aithint inar ullmhaíodh na sonraí fardail ar bhonn nach bhfuil comhsheasmhach le cáipéisí teorach UNFCCC nó le rialacha an Aontais;
- (c) seiceálacha chun cásanna a aithint ina ndéantar cuntasáíocht LULUCF ar bhealach nach bhfuil comhsheasmhach le cáipéisí teorach UNFCCC ná le rialacha an Aontais, agus
- (d) más iomchuí, na ceartúcháin theicniúla a thagann chun cinn a áireamh, i gcomhairliúchán leis na Ballstáit.

3. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme chun an tráthúlacht agus an nós imeachta i dtaca leis an athbhreithniú cuimsitheach a dhéanamh a áirithiú lena n-áirítear na tascanna a leagtar amach i mír 2 den Airteagal seo agus cinnteoidh sé comhairliúchán iomchuí na mBallstát maidir le conclúidí na n-athbhreithnithe. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 37(3).

4. Glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomh cur chun feidhme, cinneadh maidir le suim iomlán na n-astaíochtaí do na blianta ábhartha a eascraíonn ó na sonraí ceartaithe fardail do gach Ballstát i ndiaidh an athbhreithnithe a thabhairt chun críche agus sin roinnte idir na sonraí astaíochtaí agus ábhartha d'Airteagal 9 de Rialachán [] [ESR] agus do shonraí astaíochtaí dá dtagraítear in Iarscríbhinn III Cuid 1 (c) agus chun suim iomlán na n-astaíochtaí agus aistrithe a chinneadh is ábhartha d'Airteagal 4 de Rialachán [] [LULUCF].

5. Na sonraí do gach Ballstát, mar atá taifeadta sna clárlanna bunaithe de bhun Airteagal 13 de Rialachán [] [LULUCF] mí amháin tar éis foilsiú gnímh cur chun feidhme arna ghlacadh de bhun mhír 4 den Airteagal seo, úsáidfear iad le haghaidh na seiceála ar chomhlíonadh Airteagal 4 den Rialachán [] [LULUCF] lena n-áirítear athruithe a dhéanfar ar na sonraí sin a thiocfaidh chun cinn toisc Ballstát úsáid a bhaint as na solúbthachtaí de bhun Airteagal 11 de Rialachán [] [LULUCF].

6. Na sonraí do gach Ballstát, mar atá taifeadta sna clárlanna bunaithe de bhun Airteagal 11 de Rialachán [] [ESR] mí amháin tar éis an dáta dá dtagraítear i mír 5 den Airteagal seo, úsáidfeadh iad le haghaidh na seiceála ar chomhlíonadh de bhun Airteagal 9 de Rialachán [] [ESR] do na blianta 2021 agus 2026. Déanfar an tseiceáil ar chomhlíonadh de bhun Airteagal 9 de Rialachán [] [ESR] do na blianta 2022 go 2025 agus 2027 go 2030 ar dháta mí amháin tar éis dháta na seiceála ar chomhlíonadh don bhliain roimhe. Áireofar na hathruithe a dhéantar ar shonraí den sórt sin a thagann chun cinn toisc gur bhain an Ballstát sin úsáid as solúbthachtaí de bhun Airteagal 5, 6 agus 7 de Rialachán [] [ESR] sa tseiceáil seo.

Airteagal 32

Córais náisiúnta agus córais Aontais i ndáil le beartais agus bearta agus réamh-mheastacháin

1. Faoi 1 Eanáir 2021, déanfaidh Ballstáit agus an Coimisiún, córais náisiúnta agus córais Aontais tuairiscithe ar bheartais agus ar bhearta faoi seach a oibriú agus déanfaidh siad iarracht iad a fheabhsú ar bhonn leanúnach; úsáidfeadh na córais seo d'fhonn réamh-mheastacháin ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte a ullmhú agus a thuairisciú chomh maith. Áireofar sna córais sin na socruithe ábhartha institiúideacha, dlí agus nós imeachta ar fad arna mbunú laistigh de Bhallstát agus den Aontas chun meastóireacht a dhéanamh ar bheartas agus réamh-mheastacháin a dhéanamh ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte.

2. Beidh sé mar aidhm ag na Ballstáit agus ag an gCoimisiún tráthúlacht, trédhearcacht, cruinneas, comhsheasmhacht, inchomparáideacht agus iomláine na faisnéise tuairiscithe ar bheartais agus ar bhearta agus ar réamh-mheastacháin ar astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa ó fhoinsí agus aistrithe trí linnte a áirithiú, amhail dá dtagraítear in Airteagal 16, lena n-áirítear úsáid agus cur i bhfeidhm sonraí, modhanna agus samhlacha, agus cur chun feidhme gníomhaíochtaí rialaithe cáilíochta agus dearbhaithe cáilíochta agus anailís fogaireachta.

3. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme chun struchtúr, formáid agus próiseas curtha isteach na faisnéise ar chórais náisiúnta agus ar chórais an Aontais a leagan amach i gcomhair beartas agus beart agus réamh-mheastachán de bhun mhír 1 agus mhír 2 den Airteagal seo agus d'Airteagal 16. Nuair a bheidh na gníomhartha sin á moladh aige, cuirfidh an Coimisiún san áireamh na cinntí ábhartha arna nglacadh ag comhlachtaí UNFCCC nó Chomhaontú Pháras, lena n-áirítear ceanglais tuairiscithe a aontaíodh go hidirnáisiúnta chomh maith le hamchláir chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar an bhfaisnéis sin. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 37(3).

Airteagal 33

Cláir a bhunú agus a oibriú

1. Déanfaidh an tAontas agus na Ballstáit clárlanna a bhunú agus a chothabháil chun cuntas cruinn a choinneáil don rannchuidiú a cinneadh go náisiúnta de bhun Airteagal 4(13) do thorthaí maolaithe a aistríodh go hidirnáisiúnta de bhun Airteagal 6 de Chomhaontú Pháras.

2. Coinneoidh an tAontas agus na Ballstáit a gclárlanna i gcóras comhdhlúite, i gcomhar le Ballstát amháin eile nó níos mó.
3. Cuirfear na sonraí sna clárlanna dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo ar fáil do riarthóir lárnach ainmnithe de bhun Airteagal 20 de Threoir 2003/87/CE.
4. Beidh de chumhacht ag an gCoimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh de réir Airteagal 36 chun na clárlanna dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo a bhunú agus chun éifeacht a thabhairt, trí bhíthin chláranna an Aontais agus na mBallstát, do chur chun feidhme riachtanach teicniúil na gcinntí cuí de chuid UNFCCC nó de chuid chomhlachtaí Chomhaontú Pháras, i gcomhréir le mír 1.

CAIBIDIL 7

COMHAR AGUS TACAÍOCHT

Airteagal 34

Comhar idir na Ballstáit agus an tAontas

1. Comhoibreoidh agus comhordóidh na Ballstáit le chéile go hiomlán agus leis an Aontas i ndáil le hoibleagáidí faoin Rialachán seo, go háirithe maidir leis na nithe seo a leanas:

- (a) an próiseas maidir leis na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid de bhun Airteagal 9 agus Airteagal 12 a ullmhú, a ghlacadh, a mheasúnú agus fógra a thabhairt fúthu;
- (b) an próiseas maidir leis an tuarascáil chomhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn ó thaobh cúrsaí fuinnimh agus aeráide de bhun Airteagal 15 agus an tuairisciú bliantúil de bhun Airteagal 23 a ullmhú, a ghlacadh, a mheasúnú agus fógra a thabhairt fúthu;
- (c) an próiseas maidir le moltaí an Choimisiúin agus aghaidh a thabhairt ar na moltaí sin de bhun Airteagal 9(2) agus (3), Airteagal 15(5), Airteagal 26(1) agus Airteagal 27(2) agus (3);
- (d) fardal gás ceaptha teasa an Aontais a thiomsú agus an tuarascáil maidir le fardal gás ceaptha teasa an Aontais a ullmhú, de bhun Airteagal 23(3);
- (e) teachtaireacht náisiúnta an Aontais a ullmhú de bhun Airteagal 12 de UNFCCC agus tuarascáil dhébhliantúil an Aontais de bhun Chinneadh 2/CP.17 nó de bhun cinntí ábhartha eile arna nglacadh ina dhiaidh sin ag comhlachtaí UNFCCC;
- (f) nósanna imeachta athbhreithnithe agus comhlíonta faoi UNFCCC agus faoi Chomhaontú Pháras i gcomhréir le haon chinneadh is infheidhme faoi UNFCCC mar aon le nós imeachta an Aontais chun athbhreithniú a dhéanamh ar fhardail gás ceaptha teasa na mBallstát dá dtagraítear in Airteagal 31 den Rialachán seo;
- (g) aon choigeartuithe i ndiaidh an phróisis athbhreithnithe dá dtagraítear in Airteagal 31 nó aon athruithe eile ar fhardail agus ar thuarascálacha fardail atá curtha faoi bhráid, nó atá le cur faoi bhráid, Rúnaíocht UNFCCC;
- (h) neasfhardal gás ceaptha teasa an Aontais a thiomsú, de bhun Airteagal 23(1)(a) agus na fomhíre deiridh d'Airteagal 23(1).

2. Féadfaidh an Coimisiún cúnamh teicniúil a sholáthar do Bhallstáit maidir le hoibleagáidí faoin Rialachán seo arna iarraidh sin don Bhallstát.

Ról na Gníomhaireachta Eorpaí Comhshaoil

Cabhróidh an Gníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil leis an gCoimisiún ina chuid oibre maidir le dícharbónú agus toisí éifeachtúlachta fuinnimh chun Airteagal 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32 agus 34 a chomhlíonadh i gcomhréir lena chlár oibre bliantúil. Áireoidh sé sin cabhair de réir mar is gá:

- (a) leis an bhfaisnéis atá tuairiscithe ag na Ballstáit maidir le beartais agus bearta agus réamh-mheastacháin a thiomsú;
- (b) le nósanna imeachta dearbhaithe cáilíochta agus rialaithe cáilíochta a chur i gcrích ar an bhfaisnéis atá tuairiscithe ag Ballstáit faoi réamh-mheastacháin agus beartais agus bearta;
- (c) le meastacháin a ullmhú nó na meastacháin atá ar fáil don Choimisiún Eorpach i gcomhair sonraí maidir le réamh-mheastacháin nach bhfuil tuairiscithe ag na Ballstáit a chomhlánú;
- (d) le sonraí a thiomsú, aon áit a bhfuil siad ar fáil, a thógtar as staitisticí Eorpacha agus atá oiriúnach ó thaobh tráthúlachta, de réir mar a éilítear don tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle arna hullmhú ag an gCoimisiún;
- (e) faisnéis a bailíodh faoin Rialachán seo a scaipeadh, lena n-áirítear bunachar sonraí a chothabháil agus a nuashonrú le haghaidh bheartais agus bhearta na mBallstát maidir le maolú agus an tArdán Eorpach um Oiriúnú Aeráide córas malartaithe faisnéise ar impleachtaí, leochaileachtaí agus oiriúnú d'athrú aeráide.
- (f) nósanna imeachta dearbhaithe cáilíochta agus rialaithe cáilíochta a chur i gcrích chun fardal gás ceaptha teasa an Aontais a ullmhú;
- (g) fardal gás ceaptha teasa an Aontais a thiomsú agus tuarascáil fardail gás ceaptha teasa an Aontais a ullmhú;
- (h) meastacháin a ullmhú do shonraí nach bhfuil tuairiscithe sna fardail náisiúnta gás ceaptha teasa;
- (i) an t-athbhreithniú dá dtagraítear in Airteagal 31 a sheoladh;
- (j) neasfhardal gás ceaptha teasa an Aontais a thiomsú.

CAIBIDIL 8

TARMLIGEAN

Airteagal 36

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagail 3(4), 23(5), 27(4), 30(6) agus 33(4) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse neamhchinntithe ama amhail ón [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná naoi mí roimh dheireadh na tréimhse cúig bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaithe sin tráth nach déanaí ná trí mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail 3(4), 23(5), 27(4), 30(6) agus 33(4) a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh nó ar dháta is déanaí a shonrófar ann. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana féin.
4. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagail 3(4), 23(5), 27(4), 30(6) agus 33(4) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse [dhá mhí] tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

CAIBIDIL 9

FORÁLACHA DEIRIDH

Airteagal 37

An Coiste ar Rialachas an Aontais Fuinnimh,

1. Déanfaidh Coiste an Aontais Fuinnimh cúnamh a thabhairt don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 agus oibreoidh sé sna foirmíochtaí earnála faoi seach atá ábhartha maidir leis an Rialachán seo.
2. Gabhann an Coiste seo ionad an choiste arna bhunú le hAirteagal 8 de Chinneadh 93/389/CEE, Airteagal 9 de Chinneadh 280/2004/CE agus Airteagal 26 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013. Déanfar tagairtí don choiste a bunaíodh de bhun na ngníomhartha sin a fhorléiriú mar thagairtí don choiste arna bhunú leis an Rialachán seo.
3. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Airteagal 38

Athbhreithniú

Tuairisceoidh an Coimisiún do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoin 28 Feabhra 2026 agus gach cúig bliana ina dhiaidh sin maidir le feidhmiú an Rialacháin seo, an méid a chuireann sé le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus le forálacha pleanála, tuairiscithe agus faireacháin an Rialacháin seo a bheith i gcomhréir le reachtaíocht eile de chuid an Aontais nó le cinntí todhchaí a bhaineann le UNFCCC agus Comhaontú Pháras. Féadfaidh an Coimisiún tograí a dhéanamh más iomchuí.

Airteagal 39

Leasuithe ar Threoir 94/22/CE

Leasaítear Treoir 94/22/Ce mar a leanas:

- (1) In Airteagal 8, scriostar mír 2;
- (2) Scriostar Airteagal 9.

Airteagal 40

Leasuithe ar Threoir 98/70/CE

Leasaítear Treoir 98/70/CE mar a leanas:

- (1) In Airteagal 8(4), scriostar an dara habairt;
- (2) sa tríú fomhír d'Airteagal 7a(1), cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe (a):

"toirt iomlán gach cineál breosla nó fuinnimh a sholáthraítear; agus";

(3) cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad abairte d'Airteagal 7a(2):

"Ceanglóidh na Ballstáit ar sholáthróirí astaíochtaí saolré gás ceaptha teasa in aghaidh an aonaid fuinnimh ó bhreosla agus ó fhuinneamh arna soláthar a laghdú ar an mbonn is céimsí is féidir suas le 10 % faoin 31 Nollaig 2020, i gcomparáid leis an gcaighdeán bunlíne don bhreosla a leagtar amach in Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle."

Airteagal 41
Leasú ar Threoir 2009/31/CE

In Airteagal 38 de Threoir 2009/31/CE, scriostar mír 1.

Airteagal 42
Leasuithe ar Rialachán 663/2009/CE

Leasaítear Rialachán 663/2009/CE mar a leanas:

- (1) In Airteagal 27, scriostar mír 1 agus mír 3;
- (2) Scriostar Airteagal 28.

Airteagal 43
Leasú ar Rialachán (CE) 715/2009/CE

Scriostar Airteagal 29 de Rialachán (CE) 715/2009/CE.

Airteagal 44
Leasuithe ar Threoir 2009/73/CE

Leasaítear Treoir 2009/73/CE mar a leanas:

- (1) Scriostar Airteagal 5;
- (2) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad Airteagal 52:

"Airteagal 52

Tuairisciú

Déanfaidh an Coimisiún tuairisciú agus monatóireacht ar chur i bhfeidhm na Treorach seo agus tuarascáil fhoriomlán ar dhul chun cinn a chur faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle mar iarscríbhinn a ghabhann leis an Tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh dá dtagraítear in Airteagal 29 de Rialachán [XX/20XX] [an rialachán seo]."

Airteagal 45
Leasú ar Threoir 2009/119/CE

in Airteagal 6 de Threoir 2009/119/CE ón gComhairle , cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 2:

"2. Faoi 15 Márta gach bliain, seolfaidh gach Ballstát cóip achomair den chlár stoic dá dtagraítear i mír 1 a léireoidh ar a laghad cainníochtaí agus nádúr na stoc éigeandála a áirítear sa chlár ar an lá deiridh den bhliain féilire roimhe sin".

Airteagal 46
Leasú ar Threoir 2010/31/AE

Leasaítear Treoir 2010/31/AE mar a leanas:

- (1) In Airteagal 2a de Threoir 2010/31/AE [arna leasú ag togra COM(2016) 765], cuirtear mír 4 isteach mar a leanas:

"4. Déanfar an straitéis fhadtéarmach faoi mhír 1 a chur faoi bhráid an Choimisiúin, mar chuid den Phlean Comhtháite Náisiúnta don Fhuinneamh agus don Aeráid de bhun Airteagal 3 de Rialachán [XX/20XX] [an rialachán seo].";

- (2) in Airteagal 5(2), sa dara fomhír, scriostar an abairt "Féadfar an tuarascáil a chur san áireamh sna Pleananna Gníomhaíochta maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh dá dtagraítear in Airteagal 14(2) de Threoir 2006/32/CE"

- (3) Cuirtear an méid seo a leanas in ionad na chéad abairte d'Airteagal 9(5):

"Mar chuid dá thuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh dá dtagraítear in Airteagal 29 de Rialachán [XX/20XX] [an rialachán seo], tuairisceoidh an Coimisiún chuig an bParlaimint agus chuig an gComhairle gach dhá bhliain faoin dul chun cinn atá déanta ag na Ballstáit maidir le méadú a dhéanamh ar líon na bhfoirgneamh atá nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh. Ar bhonn na fianaise tuairiscithe seo, déanfaidh an Coimisiún plan gníomhaíochta a fhorbairt agus, más gá, déanfaidh sé moltaí agus molfaidh sé bearta de bhun Airteagal 27 agus 28 de Rialachán [XX/20XX] [an rialachán seo] chun líon na bhfoirgneamh sin a mhéadú agus dea-chleachtais a spreagadh maidir le claochlú cost-éifeachtach na bhfoirgneamh atá ann cheana ina bhfoirgnimh atá nach mór neodracha ó thaobh fuinnimh";

- (4) In Airteagal 10, scriostar mír 2 agus mír 3

Airteagal 47
Leasú ar Threoir 2012/27/AE

Leasaítear Treoir 2012/27/AE mar a leanas:

- (1) In Airteagal 4, scriostar an mhír dheiridh;
- (2) In Airteagal 18(1), scriostar pointe (e);

- (3) In Airteagal 24, scriostar mír 1 go dtí mír 4, agus mír 11;
- (4) Scriostar Iarscríbhinn XIV.

Airteagal 48
Leasú ar Threoir 2013/30/AE

In Airteagal 25 de Threoir 2013/30/AE, cuirtear an méid seo a leanas in ionad mhír 1:

"1. Tuairisceoidh na Ballstáit don Choimisiún go bliantúil, mar chuid den tuairisciú bliantúil de bhun Airteagal 23 de Rialachán [XX/20XX] [an rialachán seo] an fhaisnéis a shonraítear in Iarscríbhinn IX, pointe 3."

Airteagal 49
Leasuithe ar Threoir (AE) 2015/652 ón gComhairle

Leasaítear Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle mar a leanas:

- (1) In Iarscríbhinn I, Cuid 2, scriostar pointí 2, 3, 4 agus 7.
- (2) Leasaítear Iarscríbhinn III mar a leanas:
 - (a) cuirtear an méid seo a leanas in ionad phointe 1:
 - (b) "1. Ní mór do Bhallstáit na sonraí atá liostaithe i bpointe 3 a thuairisciú. Ní mór na sonraí seo a thuairisciú i dtaca leis an mbreosla agus leis an bhfuinneamh ar fad a chuirtear ar an margadh i ngach Ballstát. Nuair a dhéantar bithbhreoslaí iomadúla a chumasc le breoslaí iontaise ní mór sonraí a sholáthar i leith gach bithbhreosla."
 - (c) i bpointe 3, scriostar pointí (e) agus (f).
- (3) Leasaítear Iarscríbhinn IV mar a leanas:
 - (a) Scriostar na teimpléid seo a leanas chun faisnéis a thuairisciú i leith chomhsheasmhacht na sonraí a tuairiscíodh:
 - Foinse — Soláthróirí Aonair
 - Foinse — Comhsholáthróirí
 - Áit Cheannaigh
 - (b) sna nótaí formáide, scriostar mír 8 agus mír 9.

Airteagal 50
Aisghairm

Déanfar Rialachán (AE) 525/2013 a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2021, faoi réir forálacha idirthréimhseacha a leagtar síos in Airteagal 51. Déanfar tagairtí don Rialachán

aisghairthe a fhorléiriú mar thagairtí don Rialachán seo agus léifear iad i gcomhréir leis an tábla comhghaoil atá in Iarscríbhinn XI.

Airteagal 51
Forálacha idirthréimhseacha

De mhaolú ar Airteagal 50 den Rialachán seo, beidh feidhm fós ag Airteagal 7 agus 17(1)(a) agus (d) de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 maidir leis na tuarascálacha ina mbeidh na sonraí a cheanglaítear faoi na hAirteagail sin do na blianta 2018, 2019 agus 2020.

Beidh feidhm fós ag Airteagal 19 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 maidir leis na hathbhreithnithe ar shonraí fardail gás ceaptha teasa do 2018, 2019 agus 2020.

Beidh feidhm fós ag Airteagal 22 de Rialachán (AE) 525/2013 maidir le cur isteach na tuarascála a cheanglaítear faoin Airteagal sin.

Airteagal 52
Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh feidhm ag Airteagail 33, 46(2) go (4) agus 47(3) agus (4) ón 1 Eanáir 2021.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

RÁITIS AIRGEADAIS REACHTACHA

Seirbhísí an Choimisiúin

1. CREAT AN TOGRA/TIONSCNAIMH

- 1.1. Teideal an togra/tionscnaimh
- 1.2. Réimsí beartais lena mbaineann i gcreat ABM/ABB
- 1.3. An cineál togra/tionscnaimh
- 1.4. Cuspóirí
- 1.5. Foras an togra/tionscnaimh
- 1.6. Fad agus tionchar airgeadais
- 1.7. Modh(anna) bainistíochta atá beartaithe

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

- 2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe
- 2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe
- 2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

- 3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar
- 3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas
 - 3.2.1. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas*
 - 3.2.2. *An tionchar a mheastar a bheidh ar leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí*
 - 3.2.3. *An tionchar a mheastar a bheidh ar leithreasáí de chineál riaracháin*
 - 3.2.4. *Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha*
 - 3.2.5. *Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe*
- 3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

RÁITEAS AIRGEADAIS REACTACH

1. CREAT AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

RIALACHÁN (AE) Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE ar Rialachas an Aontais Fuinnimh

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann i gcreat ABM/ABB⁴⁰

32: Fuinneamh

34: Gníomhaíocht ar mhaithe leis an aeráid

1.3. An cineál togra/tionscnaimh

☒ Baineann an togra/tionscnaimh le beart nua

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le beart nua a leanann treoirthionscadal/réamhbheart⁴¹

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le síneadh ar bheart atá ann cheana

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le beart a atreoraíodh i dtreo beart nua

1.4. Cuspóirí

1.4.1. Cuspóirí straitéiseacha ilbhliantúla an Choimisiúin ar a bhfuil an togra/tionscnaimh dírithe

Is é is aidhm leis an Rialachán atá beartaithe cur chun feidhme comhordaithe agus comhleanúnach Straitéis an Aontais Fuinnimh a áirithiú thar na cúig ghné a bhaineann leis, chomh maith le cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach ar bhonn comhchoiteann trí theaghlaim de bhearta AE agus de bhearta náisiúnta ar bhonn oibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin chuíchóirithe agus próiseas rialachais feidhmiúil idir an Coimisiún agus na Ballstáit.

Tá bunú an Aontais Fuinnimh mar chuid de na deich gcinn de thosaíochtaí polaitiúla atá ag an gCoimisiún, agus is gné thábhachtach é den Chreat Straitéiseach don Aontas Fuinnimh.

Tá an togra réitithe go comhpháirteach ag Fuinneamh DG agus Gníomh Aeráide DG

⁴⁰ ABM: Bainistiú de réir gníomhaíochtaí; ABB: Buiséadú de réir gníomhaíochtaí.

⁴¹ Mar a thagraítear dó in Airteagal 54(2)(a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

1.4.2. Cuspóirí sonracha agus na gníomhaíochtaí ABM/ABB lena mbaineann

Cuspóir sonrach Uimh.

i gcomhair Fuinneamh DG: Cuspóir sonrach 6: Cur chun feidhme agus obair leantach ar Straitéis Fhoriomlán an Aontais Fuinnimh.

Do Gníomhaíocht Aeráide DG: Cuspóir sonrach 6: Cur chun feidhme Straitéis an Aontais Fuinnimh i dtreo sásra feabhsaithe maidir le rialachas fuinnimh agus aeráide lena n-áirítear tuairisciú agus pleanáil chuíchóirithe i ndiaidh 2020 (comhordú le DG ENER)

Gníomhaíochtaí ABM/ABB lena mbaineann

Tá caiteachas Fuinneamh DG ag tarlú trí ghníomhaíocht ABB 32.02 Gnáthfhuinneamh agus Fuinneamh In-athnuaite (nó ABB1: Gnáthfhuinneamh agus Fuinneamh In-athnuaite).

Sa Phlean Bainistíochta do 2016 agus ag teacht leis an struchtúr nua maidir le cuspóirí sonracha tar éis an Aontais Fuinnimh, cuireann ABB 1 le gach ceann de na 6 chuspóir lena n-áirítear gnéithe iomaíochais chuspóir 5.

Do DG CLIMA tá sé faoi ghníomhaíocht ABB Gníomhaíocht 34 02 – "Gníomhaíocht aeráide ar leibhéal an Aontais agus ag an leibhéal idirnáisiúnta

1.4.3. Na torthaí agus an tionchar a bhfuil súil leis

Sonraigh an tionchar a bheadh ag an togra/tionscnamh ar na tairbhíthe/grúpaí ar a bhfuil sé dírithe.

Leis na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid ba cheart laghdú a dhéanamh ar an ualach riaracháin do na Ballstáit agus don Choimisiún, agus ag an am céanna cáilíocht faisnéise agus trédhearcacht a fheabhsú, ag áirithiú cur chun feidhme agus faireachán tráthúil i dtaca le cuspóirí an Aontais Fuinnimh, chomh maith le hidirnaise agus sineirgíocht idir réimsí an fhuinnimh agus na haeráide a fheabhsú.

Chuirfeadh sruthlíniú na n-oibleagáidí tuairiscithe atá ar Bhallstáit agus na n-oibleagáidí faireacháin atá ar an gCoimisiún feabhas ar staid na bpáirtithe leasmhara ar fad i gcomhréir leis na prionsabail i dtaca le rialáil níos fearr maidir le héifeachtacht, éifeachtúlacht, breisluch AE, ábharthacht agus comhleanúnachas.

Thairis sin, sonródh an togra seo ábhar agus tréimhsiúlacht leordhóthanach na bPleananna Náisiúnta, na dTuarascálacha ar Dhul Chun Cinn agus faireachán comhtháite ag an gCoimisiún, chomh maith le próiseas gaolmhar an rialachais idir na Ballstáit agus an Coimisiún lena n-áirítear comhordú réigiúnach. Tá sé mar aidhm

aige sioncronú a dhéanamh le timthriallta athbhreithnithe 5 bliana Chomhaontú Aeráide Pháras.

1.4.4. *Táscairí lena léireofar toradh agus tionchar*

Sonraigh na táscairí lena léireofar an faireachán ar chur chun feidhme an togra/tionscnaimh.

Agus an togra á chur chun feidhme ba cheart a áirithiú gurb ann d'fhaisnéis thrédhearcach maidir le dul chun cinn na mBallstát agus an Aontais Eorpaigh trí chéile i dtreo spriocanna an Aontais Fuinnimh don bhliain 2030 agus ina dhiaidh sin agus creat rialachais a chur ar fáil atá oiriúnach do chur chun feidhme Straitéis an Aontais Fuinnimh.

Is é an táscaire do chur chun feidhme an togra ná: Lón na mBallstát a sholáthraíonn pleananna comhtháite in am (faoi mar atá sonraithe sa Rialachán)

1.5. **Foras an togra/tionscnaimh**

1.5.1. *Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma*

Bheadh ar Bhallstáit níos lú pleananna náisiúnta agus tuarascálacha a cheanglaítear le hionstraim dhleathacha earnálacha éagsúla a chur faoi bhráid an Choimisiúin ach ba cheart, ina ionad sin, pleananna comhtháite agus tuarascálacha a chur faoi bhráid an Choimisiúin go tráthrialta. Ar bhonn an eolais a chuir na Ballstáit ar fáil ba cheart don Choimisiún na tuarascálacha faireacháin riachtanacha a sholáthar.

1.5.2. *Luach breise a bhaineann le rannpháirteachas AE*

Ar an gcéad dul síos, de bharr go mbaineann roinnt gnéithe de Straitéis an Aontais Fuinnimh le cuspóirí atá socraithe ar leibhéal AE tá gá le beart ó AE chun a chinntiú go mbainfear na cuspóirí seo amach. Lena chois sin, tá gá leis an mbeart seo chun comhleanúnachas na mbeartas fuinnimh agus aeráide laistigh d'AE agus thar na Ballstáit a bhaint amach agus ag an am céanna solúbthacht do na Ballstáit a chaomhnú.

Thairis sin, ní féidir dul i ngleic le mórchuid na bhfadhbanna fuinnimh atá roimh an Aontas trí bhearta náisiúnta gan aon chomhordú. Is fíor sin leis i dtaobh athrú aeráide, ar fadhb trasteorann é de réir nádúir agus nach féidir a réiteach trí ghníomh náisiúnta nó áitiúil amháin. Dá bhrí sin, tá sé riachtanach to ndéanfaí gníomhú ar son na haeráide a chomhordú ar an leibhéal Eorpach agus ag an leibhéal domhanda. Dá bhrí sin, tá údar maith le gníomhaíocht AE chun faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn chur chun feidhme na mbeartas aeráide agus fuinnimh ar fud AE i gcomhréir le spriocanna an Aontais Fuinnimh mar aon le feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh.

Ar an dara dul síos, tá gá le beart ó AE chun comhar idir Ballstáit AE a chur chun cinn tuilleadh de bharr go bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint le gach gné den Aontas Fuinnimh. Ní fhéadfaí ceann ar bith de ghnéithe an Aontais Fuinnimh a chur chun feidhme go héifeachtach gan próiseas rialachais idir na Ballstáit agus an Coimisiún. Chomh maith leis sin, cinnteoidh an próiseas sin go mbeidh cur chuige

níos réigiúnaí ann maidir le beartas fuinnimh agus aeráide. Ina theannta sin, is gá an creat cumasaithe a chruthú chun a chinntiú go bhfuil AE ullamh chun a bheith rannpháirteach go huile agus go hiomlán sa phróiseas athbheithnithe faoi Chomhaontú Pháras, agus an sioncronú agus na sineirgí is mó is féidir a áirithiú.

Ar an tríú dul síos, tá údar maith le gníomhaíocht AE do chuspóir an tionscnaimh maidir le hoibleagáidí reatha pleanála, tuairiscithe agus faireacháin a chuíchóiriú, toisc nach féidir reachtaíocht reatha AE san acquis fuinnimh mar aon leis an Rialachán um shásraí faireacháin a leasú ach trí bhíthin tograí reachtacha d'fhonn an t-ualach riaracháin ar Bhallstáit agus ar an gCoimisiún a laghdú agus comhleanúnachas na pleanála agus an tuairiscithe a fheabhsú chomh maith le comparáideacht na bPleananna Náisiúnta agus na dTuarascálacha ar Dhul Chun Cinn a áirithiú.

1.5.3. Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am atá caite

Tá tairbhí ag baint le formhór na n-oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe atá ann faoi láthair maidir le faisnéis úsáideach ar shainréimse beartais agus tacaíonn siad le sainchuspóirí beartais a chur chun feidhme. Áirithíonn na hoibleagáidí tuairiscithe reatha atá ar an gCoimisiún go gcuireann an Coimisiún Parlaimint na hEorpa agus an pobal i gcoitinne ar an eolas faoi na torthaí a bhain Reachtaíocht AE amach agus an dul chun cinn atá déanta ag AE agus a chuid Ballstát maidir lena gcuid oibleagáidí faoi seach a chomhlíonadh faoi ghealltanais idirnáisiúnta faoin UNFCCC.

Mar sin féin, tá an creat atá ann faoi láthair mí-oiriúnach do spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 agus do spriocanna an Aontais Fuinnimh, mar nach n-áirithíonn sé comhtháthú beartais i measc oibleagáidí i réimse an fhuinnimh agus comhsheasmhacht idir réimsí an fhuinnimh agus na haeráide. Chomh maith leis sin, feictear go bhfuil costas ard riaracháin ag baint le cuid de na pleananna agus na tuarascálacha reatha.

1.5.4. Comhoiriúnacht d'ionstraimí iomchuí eile agus sineirgiúocht a d'fhéadfadh a bheith ann

Tá an togra i gcomhréir leis an athbheithniú ar Threoir 2009/28/CE (Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite), de Threoir 2010/31/AE (Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), de Threoir 2012/27/AE (Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh) agus leis an Tionscnamh Dearadh Margaidh.

Tá sé i gcomhréir freisin le Cinneadh 406/2009 CE (an Cinneadh maidir le Comhroinnt Díchill – bailí 2013-20), leis an ionstraim a mholtar a chur in áit an chinnidh sin don tréimhse 2021-30, COM(2016) 482 final - 2016/0231 (COD) (Togra le haghaidh Rialachán maidir le laghduithe ceangailteacha bliantúla ag na Ballstáit ó 2021 go 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh Aontas Fuinnimh buanseasmhach agus chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú), chomh maith le Togra LULUCF, COM(2016) 479 final - 2016/0230 (COD) (Togra le haghaidh Rialachán maidir le hastaíochtaí ó thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat

aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú). Is é atá mar aidhm leis na tionscnaimh seo creat dlí sainearnála iar-2020 a bhunú, agus go mbunóidh an togra reatha creat rialachais foriomlán chun cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach.

Chomh maith leis sin, tá sé i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE maidir le stóráil gheolaíoch dé ocsaíde carbóin.

1.6. Fad agus tionchar airgeadais

☐ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh tréimhse theoranta

– ☐ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ón [LL/MM]BBBB go dtí an [LL/MM]BBBB

– ☐ Tionchar airgeadais ó BBBB go BBBB

☒ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh tréimhse neamhtheoranta

– Cuirfear chun feidhme le tréimhse tosaigh ó 2018 ar feadh tréimhse neamhtheoranta,

– agus cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.7. Modhanna bainistíochta atá beartaithe⁴²

☒ **Bainistíocht dhíreach** a dhéanann an Coimisiún

– ☒ ina ranna, lena n-áirítear an chuid sin den fhoireann atá i dtoscaireachtaí an Aontais;

– ☐ trí na gníomhaireachtaí feidhmiúcháin

☐ **Bainistíocht atá comhroinnnte** leis na Ballstáit

x **Bainistíocht indíreach** trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a shannadh dóibh seo a leanas:

– ☐ tríú tíortha nó na comhlachtaí a d'ainmnigh siad;

– ☐ eagraíochtaí idirnáisiúnta agus a ngníomhaireachtaí (tabhair sonraí);

– ☐ BEI agus an Ciste Eorpach Infheistíochta;

– x comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 208 agus Airteagal 209 den Rialachán Airgeadais;

– ☐ comhlachtaí dlí poiblí;

– ☐ comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach agus a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu sa mhéid go gcuireann siad ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais ar fáil;

– ☐ comhlachtaí arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit, a gcuirtear de chúram orthu comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí a chur chun feidhme, agus a sholáthraíonn ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais;

⁴²

Is féidir mionsonraí faoi na modhanna bainistíochta agus tagairtí don Rialachán Airgeadais a fheiceáil ar [shuíomh gréasáin](http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html) Ard-Stiúrthóireacht an Bhuiséid: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

- ☐ daoine a gcuirtear de chúram orthu bearta sonracha a chur chun feidhme in CBES de bhun Theideal V de CAE, ar daoine iad a aithnítear sa bhunghníomh ábhartha.
- *I gcás ina sonraítear níos mó ná modh bainistíochta amháin, tabhair sonraí sa roinn "Nótaí" le do thoil.*

Nótaí

Beidh gá le Rannpháirtíocht ón Airmheán Comhpháirteach Taighde (JRC) agus ón nGíomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA) chun ceanglais an Rialacháin seo a chur chun feidhme.

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Sonraigh minicíocht na mbeart agus na coinníollacha atá leo.

Socraítear sa Rialachán an tréimhsiúlacht agus na coinníollacha a bhaineann le pleanáil, tuairisciú agus faireachán a dhéanann na Ballstáit agus an Coimisiún. Bheadh gá le tacaíocht theicniúil sheachtrach ó chonraitheoir do thascanna faireacháin an Choimisiúin. Ina theannta sin, tá sé beartaithe go mbunófaí uirlis chumarsáide nua, lena n-áirítear ardán gréasáin agus suíomh gréasáin poiblí chun faisnéis agus dea-chleachtas a mhalartú agus chun eolas a nochtadh don phobal i gcoitinne.

2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. Na rioscaí a aithníodh

D'fhéadfaí moill a chur ar Bhallstáit ina gcuid oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe. Déanfar bunachar sonraí gréasáin a bhunú freisin, ar an gcúis chéanna. D'fhéadfadh rioscaí suntasacha a bheith ag baint le cáilíocht agus iomláine na sonraí, go háirithe ag tús an phróisis.

Baineann na rioscaí a bhaineann le feidhmiú an ardáin gréasáin go príomha le fadhbanna a bhaineann le TF, amhail cliseadh a d'fhéadfadh tarlú don chóras agus ceisteanna rúndachta.

2.2.2. Faisnéis maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm

Tá na modhanna rialaithe atá beartaithe leagtha síos sa Rialachán Airgeadais agus sna Rialacha Feidhme.

2.2.3. Meastachán ar chostais agus ar shochair na rialuithe agus measúnú ar an leibhéal riosca earráide a bhfuiltear ag súil leis.

Ní bhaineann

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

Sonraigh bearta coisctheacha agus cosanta atá ann cheana nó atá beartaithe.

Níor beartaíodh aon bhearta eile seachas feidhmiú an Rialacháin Airgeadais.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar

- Línte buiséid atá ann cheana

In ord cheanteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne buiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir [...] [Ceannteideal.....]	LD/LN ⁴³	ó thíortha de chuid CSTE ⁴⁴	ó thíortha is iarrthóirí ⁴⁵	ó thíortha	de réir bhrí Airteagal 21(2)(b) den Rialachán Airgeadais
5 Riarachán	32 01 01 Caiteachas a bhaineann le hoifigigh agus le foireann shealadach i réimse beartais an 'Fhuinnimh'.	LN	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL
5 Riarachán	32 01 02 Pearsanra seachtrach agus caiteachas eile bainistíochta mar thacaíocht do réimse beartais an 'Fhuinnimh'	LN	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL
5 Riarachán	34 01 01 Caiteachas a bhaineann le hoifigigh agus le foireann shealadach i réimse beartais an 'Ghnímh ar son na haeráide'	LN	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL
5 Riarachán	34 01 02 Pearsanra seachtrach agus caiteachas eile bainistíochta mar thacaíocht do réimse beartais an 'Ghnímh ar son na haeráide'	LN	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL
1A	32 02 02 Gníomhaíochtaí tacaíochta do bheartas	LD	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL

⁴³ LD = Leithreasáí difreáilte / LN = Leithreasáí neamhdhifreáilte.

⁴⁴ CSTE: Comhlachas Saorthrádála na hEorpa.

⁴⁵ Thíortha is iarrthóirí agus, nuair is iomchuí, tíortha ó na Balcáin Thiar a d'fhéadfadh bheith ina n-iarrthóirí.

	fuinnimh na hEorpa agus don mhargadh inmheánach fuinnimh					
2	34.02.01 Laghdú ar Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (maolú)	LD	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL

- Línte nua buiséid atá á n-iarraidh

In ord cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne buiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir [Ceannteideal.....]	LD/LN	ó thíortha de chuid CSTE	ó thíortha is iarrthóirí	ó thíortha	de réir bhrí Airteagal 21(2)(b) den Rialachán Airgeadais
	[...][XX.YY.YY.YY]		TÁ/NÍL	TÁ/NÍL	TÁ/NÍL	TÁ/NÍL

3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

Déanfar freastal iomlán don chaiteachas a luaitear sa chuid seo faoi phacáiste airgeadais cláraithe reatha na línte buiséid atá i gceist go dtí 2020.

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal an airgeadais ilbhliantúil Creat	Uimhir 1A	Ceannteideal 1A - Iomaíochas le haghaidh Fáis agus Post
--	----------------------	---

Ard-Stiúrthóireacht: <ENER>			Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020		Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN 2018+2019+2020
• Leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí										
Uimhir na líne buiséid	Gealltanais	(1)	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	(2)	0	0.150	0.350					0.500
Leithreasáí de chineál riaracháin arna maoiniú ón bpacáiste de chlár shonracha ⁴⁶										
Uimhir na líne buiséid		(3)								
IOMLÁN leithreasáí do DG <ENER>	Gealltanais	=1+1a +3	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	=2+2a +3	0	0.150	0.350					0.500

⁴⁶ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le clár agus/nó bearta de chuid AE (seanlínte "BA") a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

• IOMLÁN leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	(4)	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	(5)	0	0.150	0.350					0.500
• IOMLÁN leithreasáí de chineál riaracháin arna maoiniú as an bpacáiste do chlár shonracha		(6)								
IOMLÁN leithreasáí faoi CHEANTEIDEAL <1A.> den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	=4+ 6	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	=5+ 6	0	0.150	0.350					0.500

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal an airgeadais ilbhliantúil Creat	2	Fás inbhuanaithe: Acmhainní Nádúrtha
--	---	--------------------------------------

Ard-Stiúrthóireacht: < CLIMA>			Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020					IOMLÁN 2018+2019+2020
• Leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí										
Líne buiséid 34 02 01	Gealltanais	(1a)	0	0.500	0,500					1.000
	Íocaíochtaí	(2a)	0	0.150	0.350					0.500

Leithreasáí de chineál riaracháin arna maoiniú ón bpacáiste de chlár shonracha⁴⁷										
IOMLÁN leithreasáí do DG < CLIMA >	Gealltanais	=1a +1b	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	=2a+ 2b	0	0.150	0.350					0.500

IOMLÁN leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	(4a)	0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí	(5a)	0	0.150	0.350					0.500
IOMLÁN leithreasáí de chineál riaracháin arna maoiniú as an bpacáiste do chlár shonracha			(6a)							
IOMLÁN leithreasáí faoi CHEANNTIDEAL <2> den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais		0	0.500	0.500					1.000
	Íocaíochtaí		0	0.150	0.350					0.500

Má tá tionchar ag an togra/tionscnamh ar níos mó ná ceannteideal amháin:

IOMLÁN leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	(4)	0	1.000	1.000					2.000
	Íocaíochtaí	(5)	0	0.300	0.700					1.000

⁴⁷ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le clár agus/nó bearta de chuid AE (seanlínte "BA") a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

• IOMLÁN leithreasaí de chineál riaracháin arna maoiniú as an bpacáiste do chlár shonracha		(6)								
IOMLÁN leithreasaí faoi CHEANNTÉIDIL 1 go 4 den chreat airgeadais ilbhliantúil (Méid tagartha)	Gealltanais	=4+ 6	0	1.000	1.000					2.000
	Íocaíochtaí	=5+ 6	0	0.300	0.700					1.000

Ceannteideal an airgeadais ilbhliantúil Creat	5	"Caiteachas riaracháin"
--	----------	-------------------------

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020					IOMLÁN 2018+2019+2020
Ard-Stiúrthóireacht: <ENER, CLIMA>									
• Acmhainní daonna		2.356	2.356	2.356					7.068
• Caiteachas riaracháin eile		0.280	0.280	0.280					0.840
IOMLÁN DG <ENER, CLIMA>	Leithreasaí	2.636	2.636	2.636					7.908

IOMLÁN leithreasaí faoi CHEANNTÉIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán gealltanais Iomlán íocaíochtaí) =	2.636	2.636	2.636					7.908
--	---	-------	-------	-------	--	--	--	--	-------

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain	Bliain	Bliain					IOMLÁN
--	--------	--------	--------	--	--	--	--	---------------

		2018	2019	2020					2018+2019+2020)
IOMLÁN leithreasáí faoi CHEANNTÉIDIL 1 go 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	2.636	3.636	3.636					9.908
	Íocaíochtaí	2.636	2.936	3.336					8.908

3.2.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí mar a mhínítear thíos:

Leithreasáí faoi chomhair gealltanais in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Sonraigh cuspóirí agus aschuir			Bliain 2018		Bliain 2019		Bliain 2020				Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)						IOMLÁN 2018+2019+2020	
	ASCHUIR																	
	Saghas ⁴⁸	Meán chostas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon iomlán	Costas iomlán
↓																		
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 1 ⁴⁹ ...																		
- Cúnamh teicniúil d'fhaireachán an Choimisiúin maidir le dul chun cinn na				0		0.250		0.440									0.690	
- Bunachar sonraí a fhorbairt agus a				0		0.250		0.060									0.310	

⁴⁸ Is éard atá in aschuir earraí agus seirbhísí atá le soláthar (m.sh. líon na malartuithe mac léinn a fhaigheann maoiniú, iomlán km de bhóithre a rinneadh, etc.).

⁴⁹ Mar a thuairiscítear i bpointe 1.4.2. 'Cuspóirí sonracha...'

⁵⁰ Leis an gcúnamh sin ba cheart measúnú ar thuarascálacha, agallaimh le páirtithe leasmhara, eagrú ceardlann agus comhdhálacha etc. a chlúdach.

- Conradh seirbhíse mar thacaíocht d'fhaireachán	SER				1	0.500	1	0.500									1.000
Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 1				0		1.000		1.000									2.000
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 2...																	
- Aschur																	
Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 2																	
COSTAS IOMLÁN				0		1.000		1.000									2.000

3.2.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar leithreasaí de chineál riaracháin

3.2.3.1. Achoimre

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasaí de chineál riaracháin
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasaí de chineál riaracháin mar a mhínítear thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020		Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)	IOMLÁN 2018+201 9+2020
--	----------------	----------------	----------------	--	--	------------------------------

CEANNTÉIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil							
Acmhainní daonna	1.686+ 0.670	1.686+ 0.670	1.686+ 0.670				7.068
Caiteachas riaracháin eile	0,280	0,280	0.280				0.840
Fo-iomlán CHEANNTÉIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil	2.636	2.636	2.636				7.908

lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 5⁵¹ den chreat airgeadais ilbhliantúil							
Caiteachas eile de chineál riaracháin							
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 5 den chreat airgeadais ilbhliantúil							

IOMLÁN GINEARÁLTA	2.636	2.636	2.636				7.908
------------------------------	-------	-------	-------	--	--	--	-------

Cumhdófar na leithreasaí is gá do na hacmhainní daonna agus caiteachas eile de chineál riaracháin le leithreasaí ón Ard-Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina gcúram cheana agus/nó atá ath-implonaithe laistigh den Ard-Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise, más gá, a d'fhéadfaí a thabhairt don Ard-Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil agus i bhfianaise na srianta buiséadacha.

⁵¹ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid AE (seanlínte "BA") a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

3.2.3.2. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna.
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna, mar a mhínítear thíos:

Sloinnfear an meastachán in aonaid de choibhéis lánaimseartha

	Bliain n 2018	Bliain n 2019	Bliain 2020		Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)
• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)					
XX 01 01 01 (Ceanncheathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin)	12.+5	12.+5	12.+5		
XX 01 01 02 (Toscaireachtaí)					
XX 01 05 01 (Taighde indíreach)					
10 01 05 01 (Taighde díreach)					
• Foireann sheachtrach (in aonad de choibhéis lánaimseartha: FTE)⁵²					
XX 01 02 01 (CA, SNE, INT ón 'gclúdach iomlánaíoch')	1	1	1		
XX 01 02 02 (CA, LA, SNE, INT agus JED sna toscaireachtaí)					
XX 01 04 yy ⁵³	- sa Cheanncheathrú				
	- i dToscaireachtaí				
XX 01 05 02 (CA, SNE, INT – taighde indíreach)					
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – taighde díreach)					
IOMLÁN	18	18	18		

Is é 32 an réimse beartais nó an teideal buiséid lena mbaineann (DG ENER)

Is é 34 an réimse beartais nó an teideal buiséid lena mbaineann (DG CLIMA).

Soláthrófar na hacmhainní daonna is gá le baill foirne ón Ard-Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina gcúram cheana agus/nó a ath-imlonnaíodh laistigh den Ard-Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise, más gá, a d'fhéadfaí a thabhairt don Ard-Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil i bhfianaise na srianta buiséadacha.

Cur síos ar na cúraimí a bheidh le déanamh:

Oifigigh agus foireann shealadach	12 (ENER) + 5+X (CLIMA)
Foireann sheachtrach	1(ENER)

⁵² CA = Ball foirne ar conradh; LA= Ball foirne áitiúil; SNE= Saineolaí Náisiúnta ar Iasacht; INT= Ball foirne gníomhaireachta; JED = Saineolaithe Sóisearacha i dToscaireachtaí.

⁵³ Fo-uasteorainn d'fhoireann sheachtrach arna cumhdach ag leithreasaí faoi chomhair oibríochtaí (na seanlínte "BA").

3.2.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha

- ☒ Tá an togra/tionscnamh comhoiriúnach don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha.
- ☐ Beidh athchlárú an cheanteidil ábhartha sa chreat airgeadais ilbhliantúil ag gabháil leis an togra/tionscnamh seo.

Mínigh an cineál athchláraithe a bhfuil gá leis, agus sonraigh na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha.

- ☐ Éilíonn an togra/tionscnamh go gcuirfear an ionstraim sholúbthachta i bhfeidhm nó go ndéanfar athbhreithniú ar an gcreat airgeadais ilbhliantúil.

Mínigh an méid a bhfuil gá leis, agus sonraigh na ceanteidil agus na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha.

3.2.5. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

- Ní dhéantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe.
- Déantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú atá réamh-mheasta thíos:

Leithreasáí in EUR milliúin (go dtí an 3ú deachúil)

	Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			Iomlán
Sonraigh an comhlacht cómhaoinithe								
IOMLÁN leithreasáí cómhaoinithe								

3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

- ☒ Ní bheidh tionchar airgeadais ar bith ag an togra/tionscamh ar ioncam.
- ☐ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscamh:
 - ☐ ar acmhainní dílse
 - ☐ ar ioncam ilghnéitheach

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Líne buiséid ioncaim:	Leithreasáí atá ar fáil don bhliain airgeadais reatha	Tionchar an togra/tionscnaimh ⁵⁴					
		Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)	
Airteagal							

I gcás ioncam ilghnéitheach atá 'sannta', sonraigh na línte buiséid a n-imrítear tionchar orthu.

Sonraigh an modh chun an tionchar ar ioncam a ríomh.

⁵⁴

A fhad a bhaineann le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna talmhaíochta, tobhaigh siúcra), ní mór na méideanna a luaitear a bheith ina nglanmhéideanna, i.e. méideanna comhlána agus 25 % de na costais bhailiúcháin a bheith bainte astu.

RÁITEAS AIRGEADAIS REACTACH 'Gníomhaireachtaí'
an Gníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil

1. CREAT AN TOGRA/TIONSCNAIMH

- 1.1. Teideal an togra/tionscnaimh
- 1.2. Réimsí beartais lena mbaineann i gcreat ABM/ABB
- 1.3. An cineál togra/tionscnaimh
- 1.4. Cuspóirí
- 1.5. Foras an togra/tionscnaimh
- 1.6. Fad agus tionchar airgeadais
- 1.7. Modh(anna) bainistíochta atá beartaithe

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

- 2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe
- 2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe
- 2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

- 3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar
- 3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas
 - 3.2.1. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas*
 - 3.2.2. *An tionchar measta ar leithreasáí [an chomhlachta]*
 - 3.2.3. *An tionchar a mheastar a bheidh ar acmhainní daonna [an chomhlachta]*
 - 3.2.4. *Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha*
 - 3.2.5. *Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe*
- 3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

RÁITEAS AIRGEADAIS REACTACH

1. CREAT AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

RIALACHÁN (AE) Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE ar Rialachas an Aontais Fuinnimh

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann i gcreat ABM/ABB⁵⁵

32: Fuinneamh

34: Gníomhaíocht ar mhaithe leis an aeráid

1.3. An cineál togra/tionscnaimh

☒ Baineann an togra/tionscnaimh le beart nua

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le beart nua a leanann treoirthionscadal/réamhbheart⁵⁶

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le síneadh ar bheart atá ann cheana

☐ Baineann an togra/tionscnaimh le beart a atreoraíodh i dtreo beart nua

1.4. Cuspóirí

1.4.1. Cuspóirí straitéiseacha ilbhliantúla an Choimisiúin ar a bhfuil an togra/tionscnaimh dírithe

Is é is aidhm leis an Rialachán atá beartaithe cur chun feidhme comhordaithe agus comhleanúnach Straitéis an Aontais Fuinnimh a áirithiú thar na cúig ghné a bhaineann leis, chomh maith le cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach ar bhonn comhchoiteann trí theaghlaim de bhearta AE agus de bhearta náisiúnta ar bhonn oibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin chuíchóirithe agus próiseas rialachais feidhmiúil idir an Coimisiún agus na Ballstáit.

Tá bunú an Aontais Fuinnimh mar chuid de na deich gcinn de thosaíochtaí polaitiúla atá ag an gCoimisiún, agus is gné thábhachtach é den Chreat Straitéiseach don Aontas Fuinnimh.

Tá an togra réitithe go comhpháirteach ag Fuinneamh DG agus Gníomh Aeráide DG

⁵⁵

ABM: Bainistiú de réir gníomhaíochtaí; ABB: Buiséadú de réir gníomhaíochtaí.

⁵⁶

Mar a thagraítear dó in Airteagal 54(2)(a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

1.4.2. *Cuspóirí sonracha agus na gníomhaíochtaí ABM/ABB lena mbaineann*

Cuspóir sonrach Uimh.

i gcomhair Fuinneamh DG: Cuspóir sonrach 6: Cur chun feidhme agus obair leantach ar Straitéis Fhoriomlán an Aontais Fuinnimh.

Do Gníomhaíocht Aeráide DG: Do Gníomhaíocht Aeráide DG: Cuspóir sonrach 6: Cur chun feidhme Straitéis an Aontais Fuinnimh i dtreo sásra feabhsaithe maidir le rialachas fuinnimh agus aeráide lena n-áirítear tuairisciú agus planáil chuíchóirithe i ndiaidh 2020 (comhordú le DG ENER)

Gníomhaíochtaí ABM/ABB lena mbaineann

Tá caiteachas Fuinneamh DG ag tarlú trí ghníomhaíocht ABB 32.02 Gnáthfhuinneamh agus Fuinneamh In-athnuaite (nó ABB1: Gnáthfhuinneamh agus Fuinneamh In-athnuaite).

Sa Phlean Bainistíochta do 2016 agus ag teacht leis an struchtúr nua maidir le cuspóirí sonracha tar éis an Aontais Fuinnimh, cuireann ABB 1 le gach ceann de na 6 chuspóir lena n-áirítear gnéithe iomaíochais chuspóir 5.

Do DG CLIMA tá sé faoi ghníomhaíocht ABB Gníomhaíocht 34 02 – "Gníomhaíocht aeráide ar leibhéal an Aontais agus ag an leibhéal idirnáisiúnta

Baineann an togra freisin le limistéar Straitéiseach 1.3 de Chlár Oibre Ilbhliantúil na Gníomhaireachta Eorpaí Comhshaoil: "Bonn eolais a chur faoi chur chun feidhme an bheartais maidir le maolú ar athrú aeráide agus fuinneamh" chomh maith le réimse Straitéiseach 3.2 "forbairt chórais theicniúla".

1.4.3. *Na torthaí agus an tionchar a bhfuil súil leis*

Sonraigh an tionchar a bheadh ag an togra/tionscnamh ar na tairbhíthe/grúpaí ar a bhfuil sé dírithe.

Leis na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráidba cheart laghdú a dhéanamh ar an ualach riaracháin do na Ballstáit agus don Choimisiún, agus ag an am céanna cáilíocht faisnéise agus trédhearcacht a fheabhsú, ag áirithiú cur chun feidhme agus faireachán tráthúil i dtaca le cuspóirí an Aontais Fuinnimh, chomh maith le hidirnaisc agus sineirgíocht idir réimsí an fhuinnimh agus na haeráide a fheabhsú.

Chuirfeadh sruthlíniú na n-oibleagáidí tuairiscithe atá ar Bhallstáit agus na n-oibleagáidí faireacháin atá ar an gCoimisiún feabhas ar staid na bpáirtithe leasmhara ar fad i gcomhréir leis na prionsabail i dtaca le rialáil níos fearr maidir le héifeachtacht, éifeachtúlacht, breisluach AE, ábharthacht agus comhleanúnachas.

Thairis sin, sonróidh an togra seo ábhar agus tréimhsiúlacht leordhóthanach na bPleananna Náisiúnta, na dTuarascálacha ar Dhul Chun Cinn agus faireachán comhtháite ag an gCoimisiún, chomh maith le próiseas gaolmhar an rialachais idir na Ballstáit agus an Coimisiún lena n-áirítear comhordú réigiúnach. Tá sé mar aidhm aige sioncronú a dhéanamh le timthriallta athbhreithnithe 5 bliana Chomhaontú Aeráide Pháras.

1.4.4. *Táscairí lena léireofar toradh agus tionchar*

Sonraigh na táscairí lena léireofar an faireachán ar chur chun feidhme an togra/tionscnaimh.

Agus an togra á chur chun feidhme ba cheart a áirithiú gurb ann d'fhaisnéis thrédhearcach maidir le dul chun cinn na mBallstát agus an Aontais Eorpaigh trí chéile i dtreo spriocanna an Aontais Fuinnimh don bhliain 2030 agus ina dhiaidh sin agus creat rialachais a chur ar fáil atá oiriúnach do chur chun feidhme Straitéis an Aontais Fuinnimh.

Is é an táscaire do chur chun feidhme an togra ná: Líon na mBallstát a sholáthraíonn pleananna comhtháite, tuarascálacha débhlantúla ar dhul chun cinn agus tuarascálacha bliantúla in am (faoi mar atá sonraithe sa Rialachán).

1.5. **Foras an togra/tionscnaimh**

1.5.1. *Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma*

Bheadh ar Bhallstáit níos lú pleananna náisiúnta agus tuarascálacha a cheanglaítear le hionstraim dhleathacha earnálacha éagsúla a chur faoi bhráid an Choimisiúin ach ba cheart, ina ionad sin, pleananna comhtháite agus tuarascálacha a chur faoi bhráid an Choimisiúin go tráthrialta. Ar bhonn an eolais a chuir na Ballstáit ar fáil ba cheart don Choimisiún na tuarascálacha faireacháin riachtanacha a sholáthar.

1.5.2. *Luach breise a bhaineann le rannpháirteachas AE*

Ar an gcéad dul síos, de bharr go mbaineann roinnt gnéithe de Straitéis an Aontais Fuinnimh le cuspóirí atá socraithe ar leibhéal AE tá gá le beart ó AE chun a chinntiú go mbainfear na cuspóirí seo amach. Lena chois sin, tá gá leis an mbeart seo chun comhleanúnachas na mbeartas fuinnimh agus aeráide laistigh d'AE agus thar na Ballstáit a bhaint amach agus ag an am céanna solúbthacht do na Ballstáit a chaomhnú.

Thairis sin, ní féidir dul i ngleic le mórchuid na bhfadhbanna fuinnimh atá roimh an Aontas trí bhearta náisiúnta gan aon chomhordú. Is fíor sin leis i dtaobh athrú aeráide, ar fadhb trasteorann é de réir nádúir agus nach féidir a réiteach trí ghníomh náisiúnta nó áitiúil amháin. Dá bhrí sin, tá sé riachtanach to ndéanfaí gníomhú ar son na haeráide a chomhordú ar an leibhéal Eorpach agus ag an leibhéal domhanda. Dá bhrí sin, tá údar maith le gníomhaíocht AE chun faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn chur chun feidhme na mbeartas aeráide agus fuinnimh ar fud AE i gcomhréir le spriocanna an Aontais Fuinnimh mar aon le feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh fuinnimh.

Ar an dara dul síos, tá gá le beart ó AE chun comhar idir Ballstáit AE a chur chun cinn tuilleadh de bharr go bhfuil ábharthacht trasteorann ag baint le gach gné den Aontas Fuinnimh. Ní fhéadfaí ceann ar bith de ghnéithe an Aontais Fuinnimh a chur chun feidhme go héifeachtach gan próiseas rialachais idir na Ballstáit agus an Coimisiún. Chomh maith leis sin, cinnteoidh an próiseas sin go mbeidh cur chuige níos réigiúnaí ann maidir le beartas fuinnimh agus aeráide. Ina theannta sin, is gá an creat cumasaithe a chruthú chun a chinntiú go bhfuil AE ullamh chun a bheith

rannpháirteach go huile agus go hiomlán sa phróiseas athbhreithnithe faoi Chomhaontú Pháras, agus an sioncronú agus na sineirgí is mó is féidir a áirithiú.

Ar an tríú dul síos, tá údar maith le gníomhaíocht AE do chuspóir an tionscnaimh maidir le hoibleagáidí reatha pleanála, tuairiscithe agus faireacháin a chuíchoiriú, toisc nach féidir reachtaíocht reatha AE san acquis fuinnimh mar aon leis an Rialachán um shásraí faireacháin a leasú ach trí bhithin tograí reachtacha d'fhonn an t-ualach riaracháin ar Bhallstáit agus ar an gCoimisiún a laghdú agus comhleanúnachas na pleanála agus an tuairiscithe a fheabhsú chomh maith le comparáideacht na bPleananna Náisiúnta agus na dTuarascálacha ar Dhul Chun Cinn a áirithiú.

1.5.3. Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am atá caite

Tá tairbhí ag baint le formhór na n-oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe atá ann faoi láthair maidir le faisnéis úsáideach ar shainréimse beartais agus tacaíonn siad le sainchuspóirí beartais a chur chun feidhme. Áirithíonn na hoibleagáidí tuairiscithe reatha atá ar an gCoimisiún go gcuireann an Coimisiún Parlaimint na hEorpa, an Chomhairle agus an pobal i gcoitinne ar an eolas faoi na torthaí a bhain Reachtaíocht an AE amach agus an dul chun cinn atá déanta ag an AE agus a chuid Ballstát maidir lena gcuid oibleagáidí faoi seach a chomhlíonadh faoi ghealltanais idirnáisiúnta faoin UNFCCC.

Mar sin féin, tá an creat atá ann faoi láthair mí-oiriúnach do spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 agus do spriocanna an Aontais Fuinnimh, mar nach n-áirithíonn sé comhtháthú beartais i measc oibleagáidí i réimse an fhuinnimh agus comhsheasmhacht idir réimsí an fhuinnimh agus na haeráide. Chomh maith leis sin, feictear go bhfuil costas ard riaracháin ag baint le cuid de na pleananna agus na tuarascálacha reatha.

1.5.4. Comhoiriúnacht d'ionstraimí iomchuí eile agus sineirgíocht a d'fhéadfadh a bheith ann

Tá an togra i gcomhréir leis an athbhreithniú ar Threoir 2009/28/CE (Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite), de Threoir 2010/31/AE (Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), de Threoir 2012/27/AE (Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh) agus leis an Tionscnamh Dearadh Margaidh.

Tá sé i gcomhréir freisin le Cinneadh 406/2009 CE (an Cinneadh maidir le Comhroinnt Díchill – bailí 2013-20), leis an ionstraim a mholtar a chur in áit an chinnidh sin don tréimhse 2021-30, COM(2016) 482 final - 2016/0231 (COD) (Togra le haghaidh Rialachán maidir le laghduithe ceangailteacha bliantúla ag na Ballstáit ó 2021 go 2030 ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh Aontas Fuinnimh buanseasmhach agus chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú), chomh maith le Togra LULUCF, COM(2016) 479 final - 2016/0230 (COD) (Togra le haghaidh Rialachán maidir le hastaíochtaí ó thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030 agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó

Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú). Is é atá mar aidhm leis na tionscnaimh seo creat dlí sainearnála iar-2020 a bhunú, agus go mbunóidh an togra reatha creat rialachais foriomlán chun cuspóirí an Aontais Fuinnimh a bhaint amach.

Chomh maith leis sin, tá sé i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE maidir le stóráil gheolaíoch dé ocsaíde carbóin.

1.6. Fad agus tionchar airgeadais

☐ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh tréimhse theoranta

– ☐ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ón [LL/MM]BBBB go dtí an [LL/MM]BBBB

– ☐ Tionchar airgeadais ó BBBB go BBBB

☒ Togra/tionscnamh a bheidh i bhfeidhm ar feadh tréimhse neamhtheoranta

– Cuirfear chun feidhme le tréimhse tosaigh ó 2018 ar feadh tréimhse neamhtheoranta,

– agus cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.7. Modhanna bainistíochta atá beartaithe⁵⁷

☒ **Bainistíocht dhíreach** a dhéanann an Coimisiún

– ☒ ina ranna, lena n-áirítear an chuid sin den fhoireann atá i dtoscaireachtaí an Aontais;

– trí na gníomhaireachtaí feidhmiúcháin

☐ **Bainistíocht atá comhroinnnte** leis na Ballstáit

x **Bainistíocht indíreach** trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a shannadh dóibh seo a leanas:

– ☐ tríú tíortha nó na comhlachtaí a d'ainmnigh siad;

– ☐ eagraíochtaí idirnáisiúnta agus a ngníomhaireachtaí (tabhair sonraí);

– ☐ BEI agus an Ciste Eorpach Infheistíochta;

– x comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagal 208 agus Airteagal 209 den Rialachán Airgeadais;

– ☐ comhlachtaí dlí poiblí;

– ☐ comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach agus a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu sa mhéid go gcuireann siad ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais ar fáil;

– ☐ comhlachtaí arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit, a gcuirtear de chúram orthu comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí a chur chun feidhme, agus a sholáthraíonn ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais;

⁵⁷

Is féidir mionsonraí faoi na modhanna bainistíochta agus tagairtí don Rialachán Airgeadais a fheiceáil ar [shuíomh gréasáin](http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html) Ard-Stiúrthóireacht an Bhuiséid: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

- ☐ daoine a gcuirtear de chúram orthu bearta sonracha a chur chun feidhme in CBES de bhun Theideal V de CAE, ar daoine iad a aithnítear sa bhunghníomh ábhartha.
- *I gcás ina sonraítear níos mó ná modh bainistíochta amháin, tabhair sonraí sa roinn "Nótaí" le do thoil.*

Nótaí

Beidh gá le Rannpháirtíocht ón nGíomhaireacht Eorpach Chomhshaoil (EEA) chun ceanglais an Rialacháin seo a chur chun feidhme.

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Sonraigh minicíocht na mbeart agus na coinníollacha atá leo.

Socraítear sa Rialachán an tréimhsiúlacht agus na coinníollacha a bhaineann le pleanáil, tuairisciú agus faireachán a dhéanann na Ballstáit agus an Coimisiún. Bheadh gá le tacaíocht theicniúil sheachtrach ó chonraitheoir do thascanna faireacháin an Choimisiúin. Ina theannta sin, tá sé beartaithe go mbunófaí uirlis chumarsáide nua, lena n-áirítear ardán gréasáin agus suíomh gréasáin poiblí chun faisnéis agus dea-chleachtas a mhalartú agus chun eolas a nochtadh don phobal i gcoitinne.

2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. Na rioscaí a aithníodh

D'fhéadfaí moill a chur ar Bhallstáit ina gcuid oibleagáidí pleanála agus tuairiscithe. Déanfar bunachar sonraí gréasáin a bhunú freisin, ar an gcúis chéanna.

Baineann na rioscaí a bhaineann le feidhmiú an ardáin gréasáin go príomha le fadhbanna a bhaineann le TF, amhail cliseadh a d'fhéadfadh tarlú don chóras agus ceistanna rúndachta.

2.2.2. Faisnéis maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh atá i bhfeidhm

Tá na modhanna rialaithe atá beartaithe leagtha síos sa Rialachán Airgeadais agus sna Rialacha Feidhme.

2.2.3. Meastachán ar chostais agus ar shochair na rialuithe agus measúnú ar an leibhéal riosca earráide a bhfuiltear ag súil leis.

Ní bhaineann

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

Sonraigh bearta coisctheacha agus cosanta atá ann cheana nó atá beartaithe.

Níor beartaíodh aon bhearta eile seachas feidhmiú an Rialacháin Airgeadais.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid caiteachais ar a n-imreofar tionchar

- Línte buiséid atá ann cheana

In ord cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteide al an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne buiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir [Ceannteideal..... ...]	LD/LN ⁵⁸	ó thíortha de chuid CSTE ⁵⁹	ó thíortha is iarrthóirí ⁶⁰	ó thríú tíortha	de réir bhrí Airteagal 21(2)(b) den Rialachán Airgeadais
[2]	[34 02 01: Laghdú ar Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (maolú)]	LD	NÍL	NÍL	NÍL	NÍL
	[07 02 06 : an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil...]	LN	TÁ	TÁ	TÁ	NÍL

- Línte nua buiséid atá á n-iarraidh

In ord cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteide al an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne buiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir [Ceannteideal.....]	LD/LN	ó thíortha de chuid CSTE	ó thíortha is iarrthóirí	ó thríú tíortha	de réir bhrí Airteagal 21(2)(b) den Rialachán Airgeadais
	[XX.YY.YY.YY]		TÁ/NÍ L	TÁ/NÍL	TÁ/NÍ L	TÁ/NÍL

⁵⁸ LD = Leithreasáí difreáilte / LN = Leithreasáí neamhdhifreáilte.

⁵⁹ CSTE: Comhlachas Saorthrádála na hEorpa.

⁶⁰ Tíortha is iarrthóirí agus, nuair is iomchuí, tíortha ó na Balcáin Thiar a d'fhéadfadh bheith ina n-iarrthóirí.

3.2. An tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh ar chaiteachas

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal an airgeadais ilbhliantúil Creat	Uimhir 2	[Fás inbhuanaithe: Acmhainní Nádúrtha.]
--	-------------	--

[Comhlacht]: <EEA – An Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil.....>			Bliain 2017 ⁶¹	Bliain 2018	Bliain 2019	Bliain 2020	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN 2018.-2020
Teideal 1: Caiteachas foirne	Gealltanais	(1)		0,035	0,140	0,210				0,385
	Íocaíochtaí	(2)		0,035	0,140	0,210				0,385
Teideal 2: caiteachas bonneagair agus oibríochtúil	Gealltanais	(1a)								
	Íocaíochtaí	(2a)								
Teideal 3: Caiteachas oibríochtúil	Gealltanais	(3a)		0,250	0,500	0,500				1,250
	Íocaíochtaí	(3b)		0,250	0,500	0,500				1,250
IOMLÁN leithreasaí do [comhlacht] <EEA.....>	Gealltanais	=1+1a +3a		0,285	0,640	0,710				1,635
	Íocaíochtaí	=2+2a +3b		0,285	0,640	0,710				1,635

⁶¹ Is í bliain N an bhliain a chuirfear tús le cur chun feidhme an togra/tionscnaimh.

3.2.2. An tionchar measta ar leithreasáí [an chomhlachta]

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí
- ☐ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasáí faoi chomhair oibríochtaí mar a mhínítear thíos:

Leithreasáí faoi chomhair gealltanais in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Sonraigh cuspóirí agus aschuir			Bliain 2017		Bliain 2018		Bliain 2019		Bliain 2020		Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)						IOMLÁN	
	ASCHUIR																	
	Saghas ⁶²	Meán chostas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon	Costas	Líon iomlán	Costas iomlán
↓																		
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 1 ⁶³ ...																		
- Ardán tuairiscithe bunaithe					1	0,250											0,250	
Cuidiú Dearbhú Cáilíochta/Rialú Cáilíochta - Ball stáit tuairiscithe							1	0,500	1	0,500							1,000	
- Aschur																		
Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 1					1	0,250	1	0,500	1	0,500							1,250	
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 2...																		
- Aschur																		

⁶² Is éard atá in aschuir earraí agus seirbhísí atá le soláthar (m.sh. líon na malartuithe mac léinn a fhaigheann maoiniú, iomlán km de bhóithre a rinneadh, etc.).

⁶³ Mar a thuairiscítear i bpointe 1.4.2. 'Cuspóirí sonracha...'

Fo-iomlán do chuspóir sonrach Uimh. 2																
COSTAS IOMLÁN			1	0,250	1	0,500	1	0,500							1,250	

3.2.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar acmhainní daonna an EEA

3.2.3.1. Achoimre

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasaí de chineál riaracháin
- x Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasaí de chineál riaracháin mar a mhínítear thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

An tionchar a mheastar a bheidh ar an bhfoireann (sa bhreis) – pearsanra seachtrach

Gníomhairí conartha	2018	2019	2020	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)
Grúpa feidhme Grúpa feidhme III Grúpa feidhme II Grúpa feidhme I	0,5 CA	2 CA	3 CA	Ar feadh tréimhse neamhtheoranta
Iomlán	0,5 CA	2 CA	3 CA	

Os cionn na 9 gníomhaire sealadach (4 AD + 5 AST) atá ag obair in EEA faoi láthair ar chúraimí a bhaineann leis an Rialachán seo, teastaíonn 3 ghníomhaire conartha eile ó EEA chun na nithe seo a chlúdach:

- Maolú aeráide agus athnuaiteáin, lena n-áirítear measúnú ar fhaisnéis maidir le réamh-mheastacháin/conairí, beartais agus bearta náisiúnta agus bithmhais.
- Maolú aeráide agus éifeachtúlacht fuinnimh, lena n-áirítear measúnú ar fhaisnéis maidir le réamh-mheastacháin/conairí, beartais agus bearta, agus
- Tuairisciú comhtháite ar aeráid agus ar fhuinneamh;
- Sruthanna nua tuairiscithe agus bonneagar ríomhthuaiscithe a bhunú, a bhainistiú agus a chothabháil i dtaca leis an sreabhadh sonraí faoina chúram.

Ba cheart cur síos ar ríomh an chostais d'aonaid FTE a chur san áireamh in Iarscríbhinn V, cuid 3.

3.2.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha

- x Tá an togra/tionscnamh comhoiriúnach don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha.
- ☐ Beidh athchlárú an cheannteidil ábhartha sa chreat airgeadais ilbhliantúil ag gabháil leis an togra/tionscnamh seo.

Mínigh an cineál athchlárú a bhfuil gá leis, agus sonraigh na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha.

- ☐ Éilíonn an togra/tionscnamh go gcuirfear an ionstraim sholúbthachta i bhfeidhm nó go ndéanfar athbhreithniú ar an gcreat airgeadais ilbhliantúil⁶⁴.

Mínigh an méid a bhfuil gá leis, agus sonraigh na ceannteidil agus na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha.

3.2.5. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

- Ní dhéantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe.
- Déantar foráil sa togra/tionscnamh maidir le cómhaoiniú atá réamh-mheasta thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			Iomlán
Sonraigh an comhlacht cómhaoinithe								
IOMLÁN leithreasáí cómhaoinithe								

⁶⁴

Féach Airteagail 11 agus 17 de Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 1311/2013 ón gComhairle ag leagan síos an chreata airgeadais ilbhliantúil do na blianta 2014-2020.

3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

- ☐ Ní bheidh tionchar airgeadais ar bith ag an togra/tionscamh ar ioncam.
- ☐ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscamh:
 - ☐ ar acmhainní dílse
 - ☐ ar ioncam ilghnéitheach

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Líne buiséid ioncaim:	Leithreasáí atá ar fáil don bhliain airgeadais reatha	Tionchar an togra/tionscnaimh ⁶⁵						
		Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)		
Airteagal								

I gcás ioncam ilghnéitheach atá 'sannta', sonraigh na línte buiséid a n-imrítear tionchar orthu.

Sonraigh an modh chun an tionchar ar ioncam a ríomh.

⁶⁵

A fhad a bhaineann le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna talmhaíochta, tobhaigh siúcra), ní mór na méideanna a luaitear a bheith ina nglanmhéideanna, i.e. méideanna comhlána agus 25 % de na costais bhailiúcháin a bheith bainte astu.